

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଠାଗାର ସ୍ଥାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନର ବିପ୍ଳବ ସମ୍ଭାରକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗର ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାଇତି ରଖିବା ଚିନ୍ତାଧାରାରୁ ହିଁ ପାଠାଗାରର ସୃଷ୍ଟି, ଏହି ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ବହୁ ପୁରାତନ କାଳରୁ ଜ୍ଞାନକୁ ସାଇତି ରଖିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ପ୍ରସ୍ତର ଗାତ୍ର, ଗୁମ୍ଫା, ମନ୍ଦିର, ଦେବାଳୟ ଓ କୋଠାବାଡ଼ିରେ ଖୋଦିତ ଲେଖା, କୃତି, କଳା ଓ କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ପୁରାତନ ଜ୍ଞାନ ସଂରକ୍ଷଣର ଆଧାର ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ବେଳେ ପୋଥି, ପୁସ୍ତକ, ଅଡ଼ିଓ ଓ ଭିଡ଼ିଓ କ୍ୟାସେଟ୍ ଆଦିର ଜ୍ଞାନ ସଂରକ୍ଷଣର ମାଧ୍ୟମରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ଏ ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ତାର ହେତୁ ପାଇବା ପରଠାରୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଆସୁଅଛି । ଏହି ଜାଣିବା ସ୍ଥାନଟି ହେଉଛି ପାଠାଗାର । ସୂଚିତ ଉପାୟରେ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାଠକ/ପାଠିକା ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ଦାୟିତ୍ୱ ହେଉଛି ପାଠାଗାରର । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ପାଠାଗାରରେ ତିନିଗୋଟି ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ । ତାହା ହେଲା ପୁସ୍ତକ, ପାଠକ ଓ ପାଠାଗାରିକ ।

ଶିକ୍ଷା ଦେଶର ସାମାଜିକ ମେରୁଦଣ୍ଡ । ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାର ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ମଧ୍ୟ ନିରନ୍ତର ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ପାଇଁ ଆମକୁ ପାଠାଗାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଏହା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଗଣଚେତନା, ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ ଆଦି ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ତୃତୀୟତଃ ଅବସର ସମୟର ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ପାଠାଗାରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିର ଚାରିତ୍ରିକ ଗଠନ, ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ ତଥା ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚୀତ କରାଇଥାଏ ।

ପାଠାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ବିଶେଷ ଭାବେ ସଂଗଠିତ ବା ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନଚେତ୍ ଏହା ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ ଦୋକାନ ଭଳି ପାଠକର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଏଣୁ ପାଠାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନରେ ପାଠାଗାରର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭଙ୍ଗରେ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି । ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ବିଶେଷ ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଉଚିତ୍ । ନଚେତ୍ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ସ୍ଥାପନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟାହତ ସହିତ ଗଚ୍ଛିତ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକର ସଦୁପଯୋଗ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ସେବାର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ବିଷୟ ଭାବେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଭାରତର ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ବିଜ୍ଞାନର ଜନକ ଡକ୍ଟର ଏସ୍. ଆର୍. ରଙ୍ଗନାଥନ୍ ପାଠକଗାଟି ନିୟମର ବାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଯାହାକି ଏକ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମତ ଉପାୟରେ କମ୍ ପରିଶ୍ରମରେ, କମ୍ ସମୟରେ ଚାହିଦା ମୁତାବକ ତଥ୍ୟ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇପାରିବ ।

ସେହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:-

- (୧) ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥାଏ ।
- (୨) ପ୍ରତି ପାଠକର ଚାହିଦା ମୁତାବକ ପୁସ୍ତକ ରଖାହେବା ଦରକାର ।
- (୩) ପ୍ରତି ପୁସ୍ତକର ନିଜସ୍ୱ ପାଠକ ରହିଥାଆନ୍ତି ।
- (୪) ଉପଯୁକ୍ତ ପାଠାଗାର ସେବା ପ୍ରଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଠକଙ୍କ ଅମୂଲ୍ୟ ସମୟ ବଞ୍ଚାଇବା ବିଧେୟ ।
- (୫) ପାଠାଗାର ଏକ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ଉକ୍ତ ପାଠକ ନିୟମର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଘଟିଲେ ପାଠାଗାର ସେବା ବ୍ୟାଘାତ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ତାହାହେଲେ ପ୍ରକାରନ୍ତରେ ପାଠାଗାରର ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଠାଗାରର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଇତିହାସ

ପାଠାଗାର ଗଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେମାନେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଇତିହାସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବା ନିହାତି ଜରୁରୀ, କାରଣ ପାଠାଗାରର ଇତିହାସ ମାନବର ଜନ୍ମ, ବିକାଶ ଓ ସଭ୍ୟତା ସହିତ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀଭାବେ ଜଡ଼ିତ ।

ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟାଲେ ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ଯେ ଆରବୀୟ ଦେଶସ୍ଥିତ ସୁମେରୀୟ ସଭ୍ୟତାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରାଚୀନ ପାଠାଗାର ଯେଉଁଥିରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ମାଟିରେ ତିଆରି ପୁସ୍ତକ । ଏହି ପୁସ୍ତକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶୀତଳ ଶୂନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥକାରୀ ଓ ଅଗ୍ନି ଆଦି ଦୁର୍ବିପାକରୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ଏହା ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ।

କ୍ରମେ ଏସିରିୟ, ବେବିଲୋନୀୟ, ଗ୍ରୀକ, ରୋମାନୀୟ, ଓମେରୀୟ ସଭ୍ୟତାରେ ପାପିରସ୍, ଭେଲମ୍, ଚମଡ଼ା, କାଠ ଓ ପଥର ଆଦିର ତିଆରି ପୁସ୍ତକ ପ୍ରାଚୀନ ପାଠାଗାରର ସ୍ଥିତିକୁ ସୁତୀତ କରେ । ପାଠାଗାରର ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆଦିମ ମଣିଷର ଗୁମ୍ଫାରେ ଅଙ୍କିତ ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ପ୍ରଥମେ ପୁସ୍ତକର ଆକୃତି ଓ ଗଠନକୁ ସୂଚାଇଥାଏ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସହର ଜୀବନର ବିକାଶ ସହିତ ସଭ୍ୟତାର ବିକାଶହେତୁ ମନ ମନ୍ଦିର (ମନକୁ ନେଇ ମନ୍ଦିର ଓ ତହିଁରେ ବିରାଜିତ ଠାକୁର ବା ଈଶ୍ଵର)ର ପରିକଳ୍ପନା ହେଲା । ସେହି ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରହିଁ ପଠନ କଳାକୁ ପ୍ରକାଶିତ କରିବାରେ ଏକ ମାଧ୍ୟମ କଲା ।

ମନ୍ଦିର ସହିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦେଖାଦେଲା ଗାର୍ଜୀ ଓ ମସଜିଦ୍ । ଏହା ପଠନବସ୍ତୁର ଉପଲବ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ଭୂମିକା ଯୋଗାଇଲା । ଭାରତରେ ବେଦ ଓ ବେଦାନ୍ତର ରଚନାକାଳରୁ ଐତିହାସିକ ଯୁଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠାଗାର ବା ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଜଣେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ଓ ମୌଖିକ ଅବସ୍ଥାରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା । ବେଦଙ୍କ ପଞ୍ଚିତ ବା ଧାର୍ମିକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉକ୍ତ ପାଠାଗାରର ଆଧାର ଥିଲେ । ଏହିଠୁଁ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଉପନିଷଦ । ଗୁରୁ-ଶିଷ୍ୟ, ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ଦୁଇଟି ଅଙ୍ଗରୂପରେ ଉଭା ହେଲେ ଏବଂ ଉପନିଷଦ ଗ୍ରନ୍ଥ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ସମ୍ଭାର ଓ ଉତ୍ସ ହେଲା ।

ପରେ ଦେବାଳୟ/ମନ୍ଦିରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଉକ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାରପୋଯୋଗୀ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ତାପରେ ମଠ, ତାପରେ ଟୁଙ୍ଗୀର ସୃଷ୍ଟି । ଏହାପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ପ୍ରତି ଗାଁର କ୍ଳବ୍, ଯୁବକସଂଘ, ମହିଳା ସମିତି, ଯୁବପରିଷଦ ଇତ୍ୟାଦି ଯେଉଁଠି ପାଠାଗାରମାନ ଗଢ଼ି ଉଠିଲା ।

ଏହି ପାଠାଗାର ଗଠନରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଆମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଚିତ୍ର ପାଇପାରିବା ।

ପ୍ରାଚୀନ ପାଠାଗାର - ଏହି ପାଠାଗାର ବୌଦ୍ଧଯୁଗରୁ ବିପରୀତ ଭାବରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କଥା ବୌଦ୍ଧବିହାରରୁ ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାପଡ଼େ । ଓଡ଼ିଶାର ପାଲୁର, ଦନ୍ତପୁର, ତାମ୍ରଲିପି, ପରିମଳଗିରି ଓ ପୁଷ୍ପଗିରି ଆଦି ବୌଦ୍ଧ ବିହାରଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପାଠାଗାର ବିଷୟରେ ସୂଚୀତ କରନ୍ତି । ଏହା ସହିତ ଦେବାଗ୍ରହାର, ଅଗ୍ରହାର ଆଦି ପ୍ରାଚୀନ ପାଠାଗାରର ସ୍ଥାପନ ଓ ପ୍ରଗତି ବିଷୟରେ ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ପାଠାଗାର - ମନ୍ଦିର, ମସଜିଦ୍, ଗୁରୁଦ୍ଵାର, ମଠ ଓ ଟୁଙ୍ଗୀରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରକୁ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ପାଠାଗାରର ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଏ । କାରଣ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟଯୁଗରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପୁରୀ, ଭୁବନେଶ୍ଵର ଓ ସାମାଲିକ ଆଦିରେ ଏହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଥାଏ ।

ଆଧୁନିକ ପାଠାଗାର - ଏହି ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ଆଜିର ଯୁଗରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର, କ୍ଳବ୍, ଯୁବକସଂଘ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଶିକ୍ଷାଳୟ, ସଂଘ ଓ ସଂଗଠନ ଆଦିରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି । ଆଜି ସରକାରଙ୍କ

ତରଫରୁ ମଧ୍ୟ ସର୍ବସାଧାରଣ ପାଠାଗାରମାନ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ଯଥା:- ରାଜ୍ୟ ପାଠାଗାର, ଜିଲ୍ଲା ପାଠାଗାର, ଉପଖଣ୍ଡ (Sub-Division) ପାଠାଗାର, ବ୍ଲକ୍ ପାଠାଗାର ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଠାଗାରମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ପାଠାଗାର ସେବା ଯୋଗାଇଦିଆଯାଉଛି । ଆଉମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ସର୍ବ ସାଧାରଣ ପାଠାଗାରର ତନ୍ମୂଳିକାଙ୍କ 'ଓଡ଼ିଶା ସର୍ବସାଧାରଣ ପାଠାଗାର ଆଇନ - ୨୦୦୧' ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଛି । ଏହାର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ପାଠାଗାର ନିୟମ (Rules) ତିଆରିପାଇଁ ଦ୍ରୁତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ପାଠାଗାର ସେବାରେ ଜଡ଼ିତ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ସଂଘ ବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବା ଉଚିତ ମନେ କରାଯାଏ । ଏ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ହିସାବରେ IFLA (International Federation of Library Association, London), LA (Library Association), ALA (American Library Association) ଆଦି ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଆଦୃତ ଲାଭ କରିଛି ।

ଭାରତର ଜାତୀୟସ୍ତରରେ ILA (Indian Library Association), IASLIC (Indian Association for Special Libraries and Information Centres), GLA (Govt of India Library Association), Indian Public Library Association, Hyderabad ଆଦି ପାଠାଗାର ସେବାରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଅଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ULA (Utkal Library Association) ଓ OLS (Orissa Library Society) ଆଦି ସଂସ୍ଥା ଏ ଦିଗରେ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାର ଜଣାଯାଏ ।

ଏହା ସହିତ ପାଠାଗାର ସେବାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସାହାଯ୍ୟପାଇଁ NBT (National Book Trust, India), RRRLF (Raja Rammohun Roy Library Foundation), UNESCO, WHO, Library of Congress ଓ British Council ଆଦି ସଂସ୍ଥା ସର୍ବସାଧାରଣରେ ବିଶେଷ ପରିଚିତ ଅଛନ୍ତି ।

ଯେଉଁ ମହାମାନିଷାମାନେ ପାଠାଗାର ବିଜ୍ଞାନର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ସାଧନା କରିଯାଇଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବାଗ୍ରେ ମେଲଭିଲ୍ ଡିଭ, ଚାର୍ଲସ୍ ରିଚାର୍ଡସନ, ଜେ.ଡି. ବ୍ରାଉନ, ଏଚ୍.ଇ.ବ୍ଲୁମ୍ ଓ ଭାରତର ଡକ୍ଟର ଏସ. ଆର. ରଙ୍ଗନାଥନ ଆଦି ଚିରନମସ୍ୟ ।

ଏହି ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ପାଠାଗାର ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ନିହାତି ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ପାଠାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷାଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି ।

୨ ବର୍ଷିଆ ଡିପ୍ଲୋମା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (ମାଟ୍ରିକ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ) :-

1- SKDAV. Polytechnic, Rourkela

+3 ଡିଗ୍ରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ :-

1- SB. Women's College, Cuttack (Pass + Hona Course)

2- Chandabali College, Chandabali (Only Pass Course)

3- Vedavyasa College, Rourkela (Only Pass Course)

୧୦ମାସିଆ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ :-

1- SMIT, Ankushpur, Berhampur

୧ ବର୍ଷିଆ ଡିଗ୍ରୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ (B.Lib. and Information Science):-

1- Bestia Memorial Institute, Rourkela

2- SMIT, Ankushpur, Berhampur

- 3- Indira Gandhi Open University, New Delhi (Distance Education)
- 4- Pandit Nilkantha Institute of Lib. + I.S, Bhubaneswar
- 5- Bacanta Biswal Institute of Lib. + I.S, Badambadi, Cuttack
- 6- College of Lib. + Inf Technology, Jharsuguda
- 7- North Orissa University, Bapatada
- 8- Berhampur University, Berhampur (Distance Education)

୧ ବର୍ଷିଆ ଉପାଧ୍ୟାୟ ଯାଠ୍ୟକ୍ରମ (Master in Library and Information Science):-

1. Utkal University, Vanivihar, Bhubaneswar (Self Financing Course)
2. SMIIT, Ankushpur, Berhampur
3. Indira Gandhi Open University, New Delhi (Distance Education)

୨ ବର୍ଷିଆ ଉପାଧ୍ୟାୟ ଯାଠ୍ୟକ୍ରମ (Master in Library and Information Science):-

1. Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar
2. Sambalpur University, Jyoti Vihar, Burla, Sambalpur

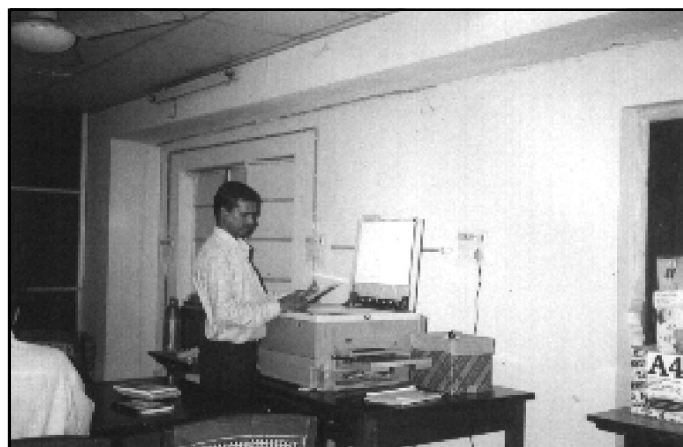
୧ ବର୍ଷିଆ ଏମ୍. ଫିଲ୍ ଯାଠ୍ୟକ୍ରମ: (1 year M. Phil Course) :

1. Sambalpur University, Jyoti Vihar, Sambalpur

Ph. D. ଯାଠ୍ୟକ୍ରମ :

1. Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar
2. Sambalpur University, Jyoti Vihar, Sambalpur

ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଓ ସୂଚନାବିଜ୍ଞାନ ଏକ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ବିଷୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଉପରେ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଏଠାରେ ଦେବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ଗୁଣଗ୍ରାହୀ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ ଯେ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର କର୍ମିତ୍ରଷଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରି ଏ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ତଥା ବିବରଣୀ ଲାଭ କରିପାରିବେ ।

(Reprography Service)

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ପୁସ୍ତକ ଚୟନର ନୀତି, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ନିୟମ ଓ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ପ୍ରତି ପାଠାଗାରର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । କହିବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଯେ ସାଧାରଣ ପାଠାଗାର, ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ପାଠାଗାର ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ପୃଥକ୍ ଅଟନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ଉପରୋକ୍ତ ତିନିଗୋଟି ପାଠାଗାରର ପାଠକ ଶ୍ରେଣୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଏଣୁ ଯେଉଁ ପାଠାଗାରର ଗ୍ରନ୍ଥଗାରିକ ପୁସ୍ତକ ସମୀକ୍ଷଣ ଓ ଚୟନରେ ଯେତେ ବେଶୀ ପାରଙ୍ଗମ, ପାଠାଗାର ସେତେ ଉନ୍ନତ ଓ ଆଦର୍ଶ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ପୁସ୍ତକ ରଖି ଦେଲେ ବା କିଣିଦେଲେ ଯେ ପାଠାଗାର ଏକ ଉନ୍ନତ ପାଠାଗାରର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରେ, ତାହା ଭାବିବା ଭୁଲ । କେତେକ ସାଧାରଣ ନୀତି ଓ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପୁସ୍ତକ ଚୟନ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସୂତ ହେଲେ ତାହା ଉତ୍ତମ ପାଠକ ସେବା ଯୋଗାଇବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।

ପୁସ୍ତକ ଚୟନ ପାଇଁ ଗ୍ରନ୍ଥଗାରିକଙ୍କୁ ଯତ୍ନବାନ ହେବାକୁ ହୁଏ । ଏଥିପାଇଁ ତୁରେ'ଙ୍କ ନିୟମକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତାହା ହେଲା:- **3R** ନିୟମ (**Book Selection is to provide Right Book to Right Reader at Right Time**) ଅର୍ଥାତ୍ ସଠିକ୍ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ପାଠକକୁ ସଠିକ୍ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଇ ଦେବା । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଅତି କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଅଧିକ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ପଠନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ହେଉଛି ପୁସ୍ତକ ଚୟନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆର୍ଥିକ ଅଟକଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପାଠାଗାରର ପାଠକମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ପୁସ୍ତକ ଚୟନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏଥିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

- ୧ - ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଫର୍ମିରୁ ପାଠକମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା, ବୃତ୍ତି ଓ ପଠନ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହର ଅନୁଧ୍ୟାନ ।
- ୨ - ପାଠାଗାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କଠାରୁ ପାଠକମାନଙ୍କ ରୁଚିର ଆକଳନ କରିବା ।
- ୩ - ପାଠକମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ ।
- ୪ - ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଶୀଳନ ।
- ୫ - ବିଷୟ ବିଷାରଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପୁସ୍ତକ ତାଲିକାର ଅନୁଧ୍ୟାନ ।
- ୬ - ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତ ପୁସ୍ତକର ଆକଳନ ତଥା କମ୍ ସଂଗୃହୀତ ବିଭାଗ ପ୍ରତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରଦାନ ।
- ୭ - ଆର୍ଥିକ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତି, ଧର୍ମ ତଥା ଶିଳ୍ପ, କୃଷି, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବା ।

ପୁସ୍ତକ ଚୟନ ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରନ୍ଥଗାରିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ ପାଠାଗାର ମାନଙ୍କରେ ପୁସ୍ତକ ନିର୍ବାଚନ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ ଯେଉଁଥିରେ କି ଗ୍ରନ୍ଥଗାରିକ ଆବାହକ ରୁହନ୍ତି ଓ ପୁସ୍ତକ ଚୟନର ନୀତି ନିୟମ ସହିତ କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇଥାଆନ୍ତି ।

ପୁସ୍ତକ ଚୟନ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ହୋଇଥାଏ । ଯଥା :-

- ୧ - ପ୍ରକାଶକମାନେ ନିଜ ନିଜର ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରନ୍ତି ଓ ସେଥିରୁ ପୁସ୍ତକ ଚୟନ କରାଯାଏ ।
- ୨ - ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ।
- ୩ - ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକସୂଚୀ ।
- ୪ - ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପୁସ୍ତକ ।

ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ ଓ ଯୋଗାଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ । ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାପରେ ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୁଏ । ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତ ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ମିଳାଇ ଦ୍ୱିଗୁଣ୍ଠିତ କରଣ (Duplicate) ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେଇ ସ୍ଥାନୀୟ ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତା ବା ଭେଣ୍ଡରକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଏ । ସେମାନେ ତିନି କିଟା ବିଲ୍ ସହିତ ପୁସ୍ତକର ମୂଲ୍ୟ, ପ୍ରକାଶନବର୍ଷ ଲେଖି ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରନ୍ତି ।

ପଞ୍ଜୀକରଣ (Accessioning) - ପଞ୍ଜୀକରଣ ବିଭାଗର ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ ଓ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି କ୍ରୟ ବା ଦାନ ସୂତ୍ରରେ ମିଳିଥିବା ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବା । ଏହାକୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବା **Accessioning** କୁହାଯାଏ । ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତା ଠାରୁ ପୁସ୍ତକ ଗ୍ରହଣ କରି ସାରିଲା ପରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଧକ୍ଷ ତାର ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ପୁସ୍ତକ ଚୟନ ତାଲିକା ସହିତ ମିଳାଇ ଦେଖନ୍ତି । ଯଦି ସବୁ ବିବରଣୀ ଠିକ୍ ଥାଏ ତେବେ ସେ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ରଖାଯାଏ, ନଚେତ୍ ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯାଏ । ଏହାପରେ ବିଲ୍ କ୍ରମାନୁସାରେ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଇ ରଖାଯାଇ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଖାତା (**Accession Register**)ରେ ଦରଜ କରାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବହି ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ଖାତାରେ ଦିଆ ଯାଉଥିବା କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ପୁସ୍ତକର ସଂଖ୍ୟାପତ୍ରର (**Title Page**) ପଛ ପାଖରେ ଲେଖାଯାଏ । କାରଣ ଏହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ସମନ୍ବୟ ବିଷୟ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିକତ୍ରୁ ବହିର ଶେଷ ପୃଷ୍ଠା ଓ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରାକୃତ ଗୁପ୍ତ ପୃଷ୍ଠା (**Secret Page**)ରେ ଏହି ନମ୍ବର ଦରଜ କରାଯାଇଥାଏ । କାରଣ ଯଦି ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠା କେବେ ଚିରି ହଜି ଯାଏ ତେବେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସଂଖ୍ୟା (**Accession Number**) ଅନ୍ୟ ପୃଷ୍ଠାରୁ ମିଳିଥାଏ । ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ମୋହର ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ବିଲ୍ ଉପରେ ଷ୍ଟକ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦିଆଯାଇ ଏହା ବିଭାଗକୁ ପଠାଯାଏ । ଏହାପରେ ବିଲ୍ ଅନୁମୋଦନ ହୋଇ ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପାଉଣା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 'କ', 'ଖ', 'ଗ' ଓ 'ଘ' ଗୁଡ଼ିକରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ରେଜିଷ୍ଟରର ନମୁନା, ମୋହର ଓ ଲେବୁଲର ନମୁନା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ବୈଷୟିକ ସେବା ବିଭାଗ (Technical Service Division)

ପୁସ୍ତକାଗାରରେ ଏହି ବିଭାଗଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ କ୍ରୟକରି ପୁସ୍ତକାଗାରରେ ଜମା ହେଲା ପରେ ସେଗୁଡ଼ିକ କିପରି ସଜାଯିବ ଓ କେଉଁଠି କିପରି ରହିବ ଏବଂ ପାଠକ ମାନଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କିପରି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ, ତାହା ଏହି ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ । ତେଣୁ ଏହି ବିଭାଗରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା ।

୧. **ଲେବୁଲ୍ ଲଗାଇବା (Label Pasting)** ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷିପ୍ର ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୁବିଧା ପାଇଁ ସେଥିରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଲେବୁଲ୍ ଲଗାଇ ଦିଆ ହୋଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - **Spine label, Owner slip, Due date slip, Book pocket** ଗୁଡ଼ିକୁ ପୁସ୍ତକର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମରାଯାଏ । ଯଥା-**Spine label**କୁ ପୁସ୍ତକର ମଲାଟ ବା ମୁଣ୍ଡରେ ମରାଯାଇଥାଏ । **Ownership slip**କୁ ମଲାଟର ଭିତରେ ଏବଂ ସବା ଆଗରେ ମରାଯାଇଥାଏ । **Due date slip**କୁ ପୁସ୍ତକର ଅଲେଖା ପତ୍ର (**Fly leaf**) ରେ ମରାଯାଏ । ପ୍ରତିଟି ବୁକ୍ ପକେଟ୍‌କୁ ମଲାଟର ଭିତର ପାଖରେ ତଥା କଡ଼କୁ ମରାଯାଏ । ପ୍ରତିଟି ବୁକ୍ ପକେଟ୍‌ରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବୁକ୍ କାର୍ଡ ଥାଏ । ପ୍ରତିଟି ଲେବଲର ନମୁନା ପରିଶିଷ୍ଟରେ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଗୁପ୍ତ ପୃଷ୍ଠା (**Secret page**)ରେ ଏକ **Ownership stamp** ମରାଯାଏ ।

(୨) ବର୍ଗୀକରଣ (Classification)

ଲେବୁଲ୍ ଲଗାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁସ୍ତକକୁ ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ କରାଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ବର୍ଗୀକରଣ ନମର ଲେଖାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁସ୍ତକରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ନମର ରହେ । ପୁସ୍ତକଟି ଯେପରି ସୁବିଧାଜନକ ଭାବରେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇପାରିବ, ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ବର୍ଗୀକରଣର କାର୍ଯ୍ୟ । ଏଣୁ ବହିଟିର ପ୍ରକୃତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ । ଏହା ପୁସ୍ତକର ବିଭାଗ, ଉପବିଭାଗ, ଅନୁବିଭାଗ, ଭାଗ, ପ୍ରକାଶନ କାଳ, ଗଠନ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରକୃତିରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥାଏ ।

ବର୍ଗୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ବର୍ଗୀକରଣ ପଦ୍ଧତିର ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ । ପାଠାଗାର ବିଜ୍ଞାନରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ବର୍ଗୀକରଣ ପଦ୍ଧତି ରହିଅଛି । ଯଥା: **Dewey Decimal Classification, by Melvil Dewey, Subject Classification, by J.D. Brown, Expansive Classification, by C.A. Cutter, Bibliographic Classification, by H.E. Bliss, Colon Classification, by Dr. S.R. Ranganathan.**

ତେବେ ସାରା ପୃଥିବୀରେ **Dewey Decimal Classification schedule** ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ **Dewey Decimal Classification** ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରିଥାନ୍ତି । ସେ ଯାହାହେଉ, **Classification** କରିବାକୁ ଯାଇ ଆଉ କେତୋଟି ଦରକାରୀ ପୁସ୍ତକର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ '**Indian National Bibliography**' ଏବଂ '**ଜାତୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ: ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ**' ପୁସ୍ତକଦୁଇଟି ଅନ୍ୟତମ ।

ପୁସ୍ତକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗୀକରଣ ନମରଟି ପାଇବାକୁ ହେଲେ ପୁସ୍ତକର ନାମ, ଉପନାମ, ମୁଖବନ୍ଧ, ପ୍ରସାବନା, ସୁନାପତ୍ର ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଦି ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ପୁସ୍ତକର ବର୍ଗ ନମ୍ବର ଜାଣିଲା ପରେ, ପୁସ୍ତକ ନମ୍ବର (Book number) ଜାଣିବା ଦରକାର । ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ଦରକାର କରୁଁ (1) Cutter's author table (2) Biscoe time numbers (3) Ranganathan's Book number system ।

DDC ଅନୁଯାୟୀ କେତେକ ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣର ଉଦାହରଣ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି :-

Simple Title	- Political Sciece	- 320
Compund Title	- Comparative Government	- 320.3
	Civil rights of racial ethnic groups	- 323.11
Complex Title	- Astronomy and religion	- 215.2
	State & Religion	- 322.1
Oriya literature		- 80 R
Oriya poetry		- 80 R. 1
Collections of Oriya poetry		- 80 R. 1008
History and criticism of Oriya poetry		- 80 R. 1009
Simple Title - Text Book of Physics		- 530
Compund Title - Electricity & Electronics		- 537
Radio wave and Microwave Electronics		- 534
Physics and religion		- 215.3

ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ପାଇଁ DDC Schedule 20th edition ର ଭିନିଗୋଟି ବିଭାଗ (Summaries) ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଅଛି ।

FIRST SUMMARY *

THE TEN MAIN CLASSES

000	Generalities
100	Philosophy & psychology
200	Religion
300	Social Sciences
400	Language
500	Natural Sciences & mathematics
600	Technology (Applied sciences)
700	The arts
800	Literature & rhetoric
900	Geography & history

SECOND SUMMARY*

THE HUNDRED DIVISIONS

000	Generalities	500	Natural sciences & mathematics
010	Bibliography	510	Mathematics
020	Library & information sciences	520	Astronomy & allied sciences
030	General encyclopedic works	530	Physics
040		540	Chemistry & allied sciences
050	General serials & their indexes	550	Earth sciences
060	General organizations & museology	560	Paleontology paleozoology
070	News media, journalism, publishing	570	Life sciences
080	General collections	580	Botanical sciences
090	Manuscripts & rare books	590	Zoological sciences
100	Philosophy & Psychology	600	Technology (Applied sciences)
110	Metaphysics	610	Medical sciences Medicine
120	Epistemology, causation, humankind	620	Engineering & allied operations
130	Paranormal Phenomena	630	Agriculture
140	Specific Philosophical schools	640	Home economics & family living
150	Psychology	650	Management & auxiliary services
160	Logic	660	Chemical engineering
170	Ethics (Moral philosophy)	670	Manufacturing
180	Ancient, medieval, Oriental Philosophy	680	Manufacture for specific uses
190	Modern Western philosophy	690	Buildings
200	Religion	700	The arts
210	Natural theology	710	Civic & landscape art
220	Bible	720	Architecture
230	Christian theology	730	Plastic arts Sculpture
240	Christian moral & devotional theology	740	Drawing & decorative arts
250	Christian orders & local church	750	Painting & paintings
260	Christian social theology	760	Graphic arts printmaking & Prints
270	Christian church history	770	Photography & Photographs
280	Christian denominations & sects	780	Music
290	Other & comparative religions	790	Recreational & performing arts
300	Social sciences	800	Literature & rhetoric
310	General statistics	810	American literature in English
320	Political science	820	English & Old English literatures
330	Economics	830	Literatures of Germanic languages
340	Law	840	Literatures of Romance languages
350	Public administration	850	Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic
360	Social services; association	860	Spanish & Portuguese literatures
370	Education	870	Italic literatures Latin
380	Commerce, communications, transport	880	Hellenic literatures Classical Greek
390	Customs, etiquette, folklore	890	Literatures of other languages
400	Language	900	Geography & history
410	Linguistics	910	Geography & travel
420	English & Old English	920	Biography, genealogy, insignia
430	Germanic languages German	930	History of ancient world
440	Romance languages French	940	General history of Europe
450	Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic	950	General History of Asia Far East
460	Spanish & Portuguese languages	960	General history of Africa
470	Italic languages Latin	970	General history of North America
480	Hellenic languages Classical Greek	980	General history of South America
490	Other languages	990	General history of other areas

THIRD SUMMARY*

THE THOUSAND SECTIONS

Generalities

000	Generalities	050	General serials & their indexes
001	Knowledge	051	American
002	The book	052	In English
003	Systems	053	In other Germanic languages
004	Data processing Computer science	054	In French, Provençal, Catalan
005	Computer programming, programs, data	055	In Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic
006	Special computer methods	056	In Spanish & Portuguese
007		057	In Slavic languages
008		058	In Scandinavian languages
009		059	In other languages
010	Bibliography	060	General organizations & Museology
011	Bibliographies	061	In North America
012	Of individuals	062	In British Isles In England
013	Of works by specific classes of authors	063	In central Europe In Germany
014	Of anonymous and pseudonymous works	064	In France & Monaco
015	Of works from specific places	065	In Italy & adjacent territories
016	Of works on specific subjects	066	In Iberian Peninsula & adjacent
017	General subject catalogs	067	In eastern Europe In Soviet Union
018	Catalogs arranged by author & date	068	In other area
019	Dictionary catalogs	069	Museology (Museum science)
020	Library & information Sciences	070	News media, Journalism, publishing
021	Library relationships	071	In North America
022	Administration of the physical plant	072	In British Isles In England
023	Personnel administration	073	In central Europe In Germany
024		074	In France & Monaco
025	Library operations	075	In Italy & adjacent territories
026	Libraries for specific subjects	076	In Iberian Peninsula & adjacent islands
027	General libraries	077	In eastern Europe In Soviet Union
028	Reading, use of other information media	078	In Scandinavia
029		079	In other areas
030	General encyclopedic works	080	General Collections
031	American	081	American
032	In English	082	In English
033	In other Germanic languages	083	In other Germanic languages
034	In French, Provençal, Catalan	084	In French, Provençal, Catalan
035	In Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic	085	In Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic
036	In Spanish & Portuguese	086	In Spanish & Portuguese
037	In Slavic languages	087	In Slavic languages
038	In Scandinavian languages	088	In Scandinavian languages
039	In other languages	089	In other languages
040		090	Manuscripts & rare books
041		091	Manuscripts
042		092	Block books
043		093	Incunabula
044		094	Printed books
045		095	Books notable for bindings
046		096	Books notable for illustrations
047		097	Books notable for ownership & origin
048		098	Prohibited works, forgeries, hoaxes
049		099	Books notable for format

Philosophy and Psychology

<p>100 Philosophy & Psychology 101 Theory of philosophy 102 Miscellany of philosophy 103 Dictionaries of philosophy 104 105 Serial publications of philosophy 106 Organisations of philosophy 107 Education, research in philosophy 108 Kinds of persons in philosophy 109 Historical treatment of philosophy</p> <p>110 Metaphysics 111 Ontology 112 113 Cosmology (philosophy of nature) 114 Space 115 Time 116 Change 117 Structure 118 Force & energy 119 Number & quantity</p> <p>120 Epistemology, causation, humankind 121 Epistemology (Theory of knowledge) 122 Causation 123 Determinism & Indeterminism 124 Teleology 125 126 The self 127 The unconscious & the subconscious 128 Humankind 129 Origin & destiny of individual souls</p> <p>130 Paranormal Phenomena 131 Occult methods for achieving well-being 132 133 Parapsychology & occultism 134 135 Dreams & mysteries 136 137 Divinatory graphology 138 Physiognomy 139 Phrenology</p> <p>140 Specific Philosophical schools 141 Idealism & related systems 142 Criticla Philosophy 143 Intuitionism & Bergsonism 144 Humanism & related systems 145 Sensationalism 146 Naturalism related systems 147 Pantheism & related systems 148 Liberalism, eclecticism, traditionalism 149 Other Philosophical systems</p>	<p>150 Psychology 151 152 Perception, movemet, emotions, drives 153 Mental processes & intelligence 154 Subconscious & altered states 155 Differential & developmental psychology 156 Comparative psychology 157 158 Applied psychology 159</p> <p>160 Logic 161 Induction 162 Deduction 163 164 165 Fallacies &a sources of error 166 Syllogisms 167 Hypotheses 168 Argument & persuasion 169 Analogy</p> <p>170 Ethics (Moral Philosophy) 171 Systems & doctrines 172 Political ethics 173 Ethics of family relationships 174 Economic & Professional ethics 175 Ethics of recreation & leisure 176 Ethics of sex & reproduction 177 Ethics of social relations 178 Ethies of consumption 179 Other ethical norms</p> <p>180 Ancient, Medieval, Oriental Philosophy 181 Oriental Philosophy 182 Pre-Socratic Greek Philosophies 183 Sophistic &Socratic Philosophies 184 Platonic Philosophy 185 Aristotelian philosophy 186 Skeptic and Neoplatonic philosophies 187 Epicurean philosophy 188 Stoic philosophy 189 Medieval Western philosophy</p> <p>190 Modern Western philosophy 191 United States & Canada 192 British Isles 193 Germany & Austria 194 France 195 italy 196 Spain & Portugal 197 Soviet Union 198 Scandinavia 199 Other geographical areas</p>
--	---

Religion

<p>200 Religion</p> <p>201 Philosophy of Christianity</p> <p>202 Miscellany of Christianity</p> <p>203 Dictionaries of Christianity</p> <p>204 Special topics</p> <p>205 Serial publications of Christianity</p> <p>206 Organizations of Christianity</p> <p>207 Education, research in Christianity</p> <p>208 Kinds of persons in Christianity</p> <p>209 History & geography of christianity</p> <p>210 Natural theology</p> <p>211 Concepts of God</p> <p>212 Existence, attributes of God</p> <p>213 Creation</p> <p>214 Theodicy</p> <p>215 Science & religion</p> <p>216 Good & evil</p> <p>217</p> <p>218 Humankind</p> <p>219</p> <p>220 Bible</p> <p>221 Old Testament</p> <p>222 Historical books of Old Testament</p> <p>223 Poetic books of Old Testament</p> <p>224 Prophetic books of Old Testament</p> <p>225 New Testament</p> <p>226 Gospels & Acts</p> <p>227 Epistles</p> <p>228 Revelation (Apocalypse)</p> <p>229 Apocrypha & Pseudepigrapha</p> <p>230 Christian theology</p> <p>231 God</p> <p>232 Jesus Christ & his family</p> <p>233 Humankind</p> <p>234 Salvation (Soteriology) & grace</p> <p>235 Spiritual beings</p> <p>236 Eschatology</p> <p>237</p> <p>238 Creeds & catechisms</p> <p>239 Apologetics & polemics</p> <p>240 Christian moral & Devotional theology</p> <p>241 Moral theology</p> <p>242 Devotional literature</p> <p>243 Evangelistic writings for individuals</p> <p>244</p> <p>245 Texts of hymns</p> <p>246 Use of art in Christianity</p> <p>247 Church furnishings & articles</p> <p>248 Christian experience, practice, life</p> <p>249 Christian observances in family life</p>	<p>250 Christian orders & local church</p> <p>251 Preaching (Homiletics)</p> <p>252 Texts of sermons</p> <p>253 Pastoral office (Pastoral theology)</p> <p>254 Parish government & administration</p> <p>255 Religious congregations & orders</p> <p>256</p> <p>257</p> <p>258</p> <p>259 Activities of the local church</p> <p>260 Christian social theology</p> <p>261 Social theology</p> <p>262 Ecclesiology</p> <p>263 Times, places of religious observance</p> <p>264 Public worship</p> <p>265 Sacraments, other rites & acts</p> <p>266 Missions</p> <p>267 Associations for religious work</p> <p>268 Religious education</p> <p>269 Spiritual renewal</p> <p>270 Christian church history</p> <p>271 Religious orders in church history</p> <p>272 Persecutions in church history</p> <p>273 Heresies in church history</p> <p>274 Christian church in Europe</p> <p>275 Christian church in Asia</p> <p>276 Christian church in Africa</p> <p>277 Christian church in North America</p> <p>278 Christian church in South America</p> <p>279 Christian Church in other areas</p> <p>280 Christian demonination & sects</p> <p>281 Early church & Eastern churches</p> <p>282 Roman Catholic Church</p> <p>283 Anglican churches</p> <p>284 Protestants of Continental origin</p> <p>285 Presbyterian, Reformed, Congregational</p> <p>286 Baptist, Disciples of Christ, Adventist</p> <p>287 Methodist & related churches</p> <p>288</p> <p>289 Other denominations & sects</p> <p>290 Other & comparative religions</p> <p>291 Comparative religion</p> <p>292 Classical (Greek & Roman) religion</p> <p>293 Germanic religion</p> <p>294 Religions of Indic origin</p> <p>295 Zoroastrianism (Mazdaism, Parseeism)</p> <p>296 Judaism</p> <p>297 Islam & religions originating in it</p> <p>298</p> <p>299 Other religions</p>
---	--

Social Sciences

300	Social Sciences	350	Public administration
301	Sociology & anthropology	351	Of central governments
302	Social interaction	352	Of local governments
303	Social processes	353	Of U.S. federal & state governments
304	Factors affecting social behavior	354	Of specific central governments
305	Social groups	355	Military science
306	Culture & institutions	356	Foot forces & warfare
307	Communities	357	Mounted forces & warfare
308		358	Other specialized forces & services
309		359	Sea (Naval) forces & warfare
310	General statistics	360	Social services; association
311		361	General social problems & welfare
312		362	Social welfare problems & services
313		363	Other social problems & services
314	Of Europe	364	Criminology
315	Of Asia	365	Penal & related institutions
316	Of Africa	366	Association
317	Of North America	367	General clubs
318	Of South America	368	Insurance
319	Of other parts of the world	369	Miscellaneous kinds of associations
320	Political science	370	Education
321	Systems of governments & states	371	School management; special education
322	Relation of state to organized groups	372	Elementary education
323	Civil & political rights	373	Secondary education
324	The political process	374	Adult education
325	International migration & colonization	375	Curriculums
326	Slavery & emancipation	376	Education of women
327	International relations	377	Schools & religion
328	The legislative process	378	Higher education
329		379	Government regulation, control, support
330	Economics	380	Commerce, communications, transport
331	Labor economics	381	Internal commerce (Domestic trade)
332	Financial economics	382	International commerce (Foreign trade)
333	Land economics	383	Postal communication
334	Cooperatives	384	Communications Telecommunication
335	Socialism & related systems	385	Railroad transportation
336	Public finance	386	Inland waterway & ferry transportation
337	International economics	387	Water, air, space transportation
338	Production	388	Transportation, Ground transportation
339	Macroeconomics & related topics	389	Metrology & standardization
340	Law	390	Customs, etiquette folklore
341	International law	391	Costume & personal appearance
342	Constitutional & administrative law	392	Customs of life cycle & domestic life
343	Military, tax, trade, industrial law	393	Death customs
344	Social, labor, welfare & related law	394	General customs
345	Criminal law	395	Etiquette (Manners)
346	Private law	396	
347	Civil procedure & courts	397	
348	Law (Statutes), regulations, cases	398	Folklore
349	Law of specific jurisdictions & areas	399	Customs of war & diplomacy

Language

400	Language	450	Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic
401	Philosophy & theory	451	Italian writing system & Phonology
402	Miscellany	452	Italian etymology
403	Dictionaries & encyclopedias	453	Italian dictionaries
404	Special topics	454	
405	Serial publications	455	Italian grammar
406	Organizations & management	456	
407	Education, research, related topics	457	Italian language variations
408	With respect to kinds of persons	458	Standard Italian usage
409	Geographical & persons treatment	459	Romanian & Rhaecto-Romanic
410	Linguistics	460	Spanish & Portuguese languages
411	Writing systems	461	Spanish writing system & Phonology
412	Etymology	462	Spanish etymology
413	Dictionaries	463	Spanish dictionaries
414	Phonology	464	
415	Structural systems (Grammar)	465	Spanish grammar
416		466	
417	Dialectology & historical linguistics	467	Spanish language variations
418	Standard usage Applied linguistics	468	Standard Spanish usage
419	Verbal language not spoken or written	469	Portuguese
420	English & Old English	470	Italic languages Latin
421	English writing system & Phonology	471	Classical Latin writing & Phonology
422	English etymology	472	Classical Latin etymology
423	English dictionaries	473	Classical Latin dictionaries
424		474	
425	English grammar	475	Classical Latin grammar
426		476	
427	English language variations	477	Old, Postclassical, Vulgar Latin
428	Standard English usage	478	Classical latin usage
429	Old English (Anglo-Saxon)	479	Other Italic Languages
430	Germanic languages German	480	Hellenic languages Classical Greek
431	German writing system & Phonology	481	Classical Greek writing & Phonology
432	German etymology	482	Classical Greek etymology
433	German dictionaries	483	Classical Greek dictionaries
434		484	
435	German grammar	485	Classical Greek grammar
436		486	
437	German language variations	487	Preclassical & Postclassical Greek
438	Standard German usage	488	Classical Greek usage
439	Other Germanic languages	489	Other Hellenic languages
440	Romance languages French	490	Other languages
441	French writing system & Phonology	491	East Indo-European & Celtic languages
442	French etymology	492	Afro-Asiatic languages Semitic
443	French dictionaries	493	Non-Semitic Afro-Asiatic languages
444		494	Ural-Altaic, Paleosiberian, Dravidian
445	French grammar	495	Languages of East & Southeast Asia
446		496	African languages
447	French language variations	497	North American native languages
448	Standard French usage	498	South American native languages
449	Provencal & Catalan	499	Miscellaneous languages

Natural sciences and mathematics

500	Natural sciences & mathematics	550	Earth sciences
501	Philosophy & theory	551	Geology, hydrology, meteorology
502	Miscellany	552	Petrology
503	Dictionaries & encyclopedias	553	Economic geology
504		554	Earth sciences of Europe
505	Serial publications	555	Earth sciences of Asia
506	Organizations & management	556	Earth sciences of Africa
507	Education, research, related topics	557	Earth sciences of North America
508	Natural history	558	Earth sciences of South America
509	Historical, areas, persons treatment	559	Earth sciences of other areas
510	Mathematics	560	Paleontology paleozoology
511	General principles	561	Paleobotany
512	Algebra & number theory	562	Fossil invertebrates
513	Arithmetic	563	Fossil primitive phyla
514	Topology	564	Fossil Mollusca & Molluscoidea
515	Analysis	565	Other fossil invertebrates
516	Geometry	566	Fossil Vertebrata (Fossil Craniata)
517		567	Fossil cold-blooded vertebrates
518		568	Fossil Aves (Fossil birds)
519	Probabilities & applied mathematics	569	Fossil Mammalia
520	Astronomy & Allied sciences	570	Life sciences
521	Celestial mechanics	571	
522	Techniques, equipment, materials	572	Human races
523	Specific celestial bodies & Phenomena	573	Physical anthropology
524		574	Biology
525	Earth (Astronomical geography)	575	Evolution & genetics
526	Mathematical geography	576	Microbiology
527	Celestial navigation	577	General nature of life
528	Ephemerides	578	Microscopy in biology
529	Chronology	579	Collection and preservation
530	Physics	580	Botanical sciences
531	Classical mechanics Solid mechanics	581	Botany
532	Fluid mechanics Liquid mechanics	582	Spermatophyta (Seed bearing plants)
533	Gas mechanics	583	Dicotyledones
534	Sound & related vibrations	584	Monocotyledones
535	Light & Paraphotic phenomena	585	Gymnospermae (Pinophyta)
536	Heat	586	Cryptogamia (Seedless plants)
537	Electricity & electronics	587	Pteridophyta (Vascular cryptogams)
538	Magnetism	588	Bryophyta
539	Modern physics	589	Thallobionta & Prokaryotae
540	Chemistry & ailled sciences	590	Zoological sciences
541	Physical & theoretical chemistry	591	Zoology
542	Techniques, equipment materials	592	Invertebrates
543	Analytical chemistry	593	Protozoa, Echinodermata, related phyia
544	Qualitative analysis	594	Mollusca & Molluscoidea
545	Quantitative analysis	595	Other invertebrates
546	Inorganic chemistry	596	Vertebrata (Craniata, Vertebrates)
547	Organic chemistry	597	Cold blooded vertebrates Fishes
548	Crystallography	598	Aves (Birds)
549	Mineralogy	599	Mammalia (Mammals)

Technology (Applied sciences)

600	Technology (Applied sciences)	650	Management & auxiliary services
601	Philosophy & theory	651	Office services
602	Miscellany	652	Processes of written communication
603	Dictionaries & encyclopedias	653	Shorthand
604	Special topics	654	
605	Serial publications	655	
606	Organizations	656	
607	Education, research, related topics	657	Accounting
608	Invention & Patents	658	General management
609	Historical, areas, persons treatment	659	Advertising & public relations
610	Medical sciences Medicine	660	Chemical engineering
611	Human anatomy, cytology, histology	661	Industrial chemicals technology
612	Human Physiology	662	Explosives, fuels technology
613	Promotion of health	663	Beverage technology
614	Incidence & prevention of disease	664	Food technology
615	Pharmacology & therapeutics	665	Industrial oils, fats, waxes, gases
616	Diseases	666	Ceramic & allied technologies
617	Surgery & related medical specialties	667	Cleaning, color, related technologies
618	Gynecology & other medical specialties	668	Technology of other organic products
619	Experimental medicine	669	Metallurgy
620	Engineering & allied operations	670	Manufacturing
621	Applied physics	671	Metalworking & metal products
622	Mining & related operations	672	Iron, steel, other iron alloys
623	Military & nautical engineering	673	Nonferrous metals
624	Civil engineering	674	Lumber processing, wood products, cork
625	Engineering of railroads, roads	675	Leather & fur processing
626		676	Pulp & paper technology
627	Hydraulic engineering	677	Textiles
628	Sanitary & municipal engineering	678	Elastomers & elastomer products
629	Other branches of engineering	679	Other products of specific materials
630	Agriculture	680	Manufacture for specific uses
631	Techniques, equipment, materials	681	Precision instruments & other devices
632	Plant injuries, diseases, pests	682	Small forge work (Blacksmithing)
633	Field & Plantation crops	683	Hardware & household appliances
634	Orchards fruits, forestry	684	Furnishings & home workshops
635	Garden crops (Horticulture)	685	Leather, fur, related products
636	Animal husbandry	686	Printing & related activities
637	Processing dairy & related products	687	Clothing
638	Insect culture	688	Other final products & packaging
639	Hunting fishing, conservation	689	
640	Home economics & family living	690	Buildings
641	Food & drink	691	Building materials
642	Meals & table service	692	Auxiliary construction practices
643	Housing & Household equipment	693	Specific materials & purposes
644	Household utilities	694	Wood construction Carpentry
645	Household furnishing	695	Roof covering
646	Sewing, clothing, personal living	696	Utilities
647	Management of public households	697	Heating, ventilating, air-conditioning
648	Housekeeping	698	Detail finishing
649	Child rearing & home care of sick	699	

The arts

- 700 The arts**
701 Philosophy & theory
702 Miscellany
703 Dictionaries & encyclopedias
704 Special topics
705 Serial publications
706 Organizations & management
707 Education, research, related topics
708 Galleries, museums, private collections
709 Historical, areas, persons treatment
- 710 Civic & landscape art**
711 Area planning (Civic art)
712 Landscape architecture
713 Landscape architecture of trafficways
714 Water features
715 Woody plants
716 Herbaceous plants
717 Structures
718 Landscape design of cemeteries
719 Natural landscapes
- 720 Architecture**
721 Architectural structure
722 Architecture to ca. 300
723 Architecture from ca. 300 to 1399
724 Architecture from 1400
725 Public structures
726 Buildings for religious purposes
727 Buildings for education & research
728 Residential & related buildings
729 Design & decoration
- 730 Plastic arts Sculpture**
731 Processes, forms, subjects of sculpture
732 Sculpture to ca. 500
733 Greek, Etruscan, Roman sculpture
734 Sculpture from ca. 500 to 1399
735 Sculpture from 1400
736 Carving & carvings
737 Numismatics & sigilography
738 Ceramic arts
739 Art metal work
- 740 Drawing & decorative arts**
741 Drawing & drawings
742 perspective
743 Drawing & drawings by subject
744
745 Decorative arts
746 Textile arts
747 Interior decoration
748 Glass
749 Furniture & accessories
- 750 Painting & paintings**
751 Techniques, equipment, forms
752 Color
753 Symbolism, allegory, mythology, legend
754 Genre paintings
755 Religion & religious symbolism
756
757 Human figures & their parts
758 Other subjects
759 Historical, areas, persons treatment
- 760 Graphic arts Printmaking & prints**
761 Relief processes (Block printing)
762
763 Lithographic (Planographic) proceses
764 Chromolithography & serigraphy
765 Metal engraving
766 Mezzotinting & related processes
767 Etching & drypoint
768
769 Prints
- 770 Photography & photographs**
771 Techniques, equipment, materials
772 Metallic salt processes
773 Pigment processes of printing
774 Holography
775
776
777
778 Fields & kinds of photography
779 Photographs
- 780 Music**
781 General Principles & musical forms
782 Vocal music
783 Music for single voices The voice
784 Instruments & Instrumental ensembles
785 Chamber music
786 Keyboard & other instruments
787 Stringed instruments (Chordophones)
788 Wind instruments (Aerophones)
789
- 790 Recreational & performing arts**
791 Public performances
792 Stage presentations
793 Indoor games & amusements
794 Indoor games of skill
795 Games of chance
796 Athletic & outdoor sports & games
797 Aquatic & air sports
798 Equestrian sports & animal racing
799 Fishing, hunting, shooting

Literature & rhetoric

- 800 Literature & rhetoric**
801 Philosophy & theory
802 Miscellany
803 Dictionaries & encyclopedias
804
805 Serial publications
806 Organizations
807 Education, research, related topics
808 Rhetoric & collections of literature
809 Literary history & criticism
- 810 American literature in English**
811 Poetry
812 Drama
813 Fiction
814 Essays
815 Speeches
816 Letters
817 Satire & humor
818 Miscellaneous writings
819
- 820 English & Old English literatures**
821 English poetry
822 English drama
823 English fiction
824 English essays
825 English speeches
826 English letters
827 English satire & humor
828 English miscellaneous writings
829 Old English (Anglo-Saxon)
- 830 Literatures of Germanic languages**
831 German poetry
832 German drama
833 German fiction
834 German essays
835 German speeches
836 German letters
837 German satire & humor
838 German miscellaneous writings
839 Other Germanic literatures
- 840 Literatures of Romance languages**
841 French poetry
842 French drama
843 French fiction
844 French essays
845 French speeches
846 French letters
847 French satire & humor
848 French miscellaneous writings
849 Provençal & Catalan
- 850 Italian, Romanian, Rhaeto-Romanic**
851 Italian poetry
852 Italian drama
853 Italian fiction
854 Italian essays
855 Italian speeches
856 Italian letters
857 Italian satire & humor
858 Italian miscellaneous writings
859 Romanian & Rhaeto-Romanic
- 860 Spanish & Portuguese literatures**
861 Spanish poetry
862 Spanish drama
863 Spanish fiction
864 Spanish essays
865 Spanish speeches
866 Spanish letters
867 Spanish satire & humor
868 Spanish miscellaneous writings
869 Portuguese
- 870 Italic literatures Latin**
871 Latin poetry
872 Latin dramatic poetry & drama
873 Latin epic poetry & fiction
874 Latin lyric poetry
875 Latin speeches
876 Latin letters
877 Latin satire & humor
878 Latin miscellaneous writings
879 Literatures of other Italic languages
- 880 Hellenic literatures Classical Greek**
881 Classical Greek poetry
882 Classical Greek drama
883 Classical Greek epic poetry & fiction
884 Classical Greek lyric poetry
885 Classical Greek speeches
886 Classical Greek letters
887 Classical Greek satire & humor
888 Classical Greek miscellaneous writings
889 Modern Greek
- 890 Literatures of other languages**
891 East Indo-European & Celtic
892 Afro-Asiatic literatures Semitic
893 Non Afro Asiatic literatures
894 Ural-Altaic, paleosiberian, Dravidian
895 Literatures of East & Southeast Asia
896 African literatures
897 North American native literatures
898 South American native literatures
899 Other literatures

Geography & history

- 900 Geography & history**
901 Philosophy & theory
902 Miscellany
903 Dictionaries & encyclopedias
904 Collected accounts of events
905 Serial publications
906 Organizations & management
907 Education, research, related topics
908 With respect to kinds of persons
909 World history
- 910 Geography & travel**
911 Historical geography
912 Graphic representation of earth
913 Ancient world
914 Europe
915 Asia
916 Africa
917 North America
918 South America
919 Other areas
- 920 Biography, genealogy, Insignia**
921
922
923
924
925
926
927
928
929 Genealogy, names, insignia
- 930 History of ancient world**
931 China
932 Egypt
933 Palestine
934 India
935 Mesopotamia & Iranian plateau
936 Europe north & west of Italy
937 Italy & adjacent territories
938 Greece
939 Other parts of ancient world
- 940 General history of Europe**
941 British Isles
942 England & Wales
943 Central Europe Germany
944 France & Monaco
945 Italian Peninsula & adjacent islands
946 Iberian peninsula & adjacent islands
947 Eastern Europe Soviet Union
948 Northern Europe Scandinavia
949 Other parts of Europe
- 950 General history of Asia Far East**
951 China & adjacent areas
952 Japan
953 Arabian peninsula & adjacent areas
954 South Asia India
955 Iran
956 Middle East (Near East)
957 Siberia (Asiatic Russia)
958 Central Asia
959 Southeast Asia
- 960 General history of Africa**
961 Tunisia & Libya
962 Egypt & Sudan
963 Ethiopia
964 Morocco & Canary Islands
965 Algeria
966 West Africa & Offshore islands
967 Central Africa & Offshore islands
968 Southern Africa
969 South Indian Ocean islands
- 970 General history of North America**
971 Canada
972 Middle America Mexico
973 United States
974 Northeastern United States
975 Southeastern United States
976 South central United States
977 North central United States
978 Western United States
979 Great Basin & Pacific Slope
- 980 General History of South America**
981 Brazil
982 Argentina
983 Chile
984 Bolivia
985 Peru
986 Colombia & Ecuador
987 Venezuela
988 Guiana
989 Paraguay & Uruguay
- 990 General history of other areas**
991
992
993 New Zealand
994 Australia
995 Melanesia New Guinea
996 Other parts of Pacific Polynesia
997 Atlantic Ocean islands
998 Arctic islands & Antarctica
999 Extraterrestrial worlds

**Table 1. Standard Subdivisions
SUMMARY**

- 01 Philosophy and theory
- 02 Miscellany
- 03 Dictionaries, encyclopedias, concordances
- 04 Special topics
- 05 Serial publications
- 06 Organizations and management
- 07 Education, research, related topics
- 08 History and description with respect to kinds of persons
- 09 Historical, geographical, persons treatment

-01 Philosophy and theory

Class here methodology
 Class interdisciplinary works on philosophy in 100
 See Manual at TI-01

-011 Systems

Class here operations research [formerly-072], models (simulation) [formerly-0724]
 Add to base number - 011 the numbers following 003 in 003.1-003.8, e.g., computer modeling and simulation -01 13, forecasting and forecasts-0112; however, class forecasting and forecasts for a subject in a specific historical period or area with the subject in the period or area, adding notation 01 from the tables under-0901-0905 and-093-099, e.g., forecasts of U.S. agricultural exports 382.41097301
 Class models (simulations) in study and teaching in -078
 See manual at TI-0113 vs. TI-0285; 003, TI-011 vs. 510, TI-0151

-012 Classification

-013 Value

-014 Language (Terminology) and communication

Including content analysis
 Class interdisciplinary works on communication in 302.2, on language in 400, subject headings and thesauruses in information retrieval in 025.49001-025.49999
 For dictionaries, see - 03
 See Manual at TI-014 vs. TI-03;T4-864 vs. TI-014

-[0141] Communication

Number discontinued; class in -014

-0142 Etymology

-[0147] Nonlinguistic communication

Number discontinued; class in -014

-0148 Abbreviations and symbols

Class interdisciplinary works on abbreviations in 411, on symbols in 302.222; interdisciplinary dictionaries of abbreviations in 413.1 of symbols in 302.222

-015 Scientific principles

Use of science to analyze and describe the subject, to support or attack its validity, to carry out operations in the subject, to provide information needed in a subject

Add to base number - 015 the numbers following 5 in 510-590, e.g.,
 mathematical techniques - 0151 [formerly also-072]
 The terms "scientific method" and "statistical method" refer to research methods,
 and are classed in -072

For psychological principles, see - 019
 See Manual at TI-015 vs. TI-024; 003, TI-011 vs. 510, TI-0151;
 510, TI-0151 vs 004-006, TI-0285; 519.5, TI-015195 vs. 001.422,
 TI-072

- (016) Bibliographies, catalogs, indexes
 (Optional numer; prefer 016)
 Preferred number for indexes relocated to 016
- [018] Methodology
 Number discontinued; class in -01
- 019 Psychological principles
 Use for application of individual psychology only, not for applications of
 social psychology
 Class social psychology in 302, interdisciplinary works on psychology in 150
 See Manual at TI-019

-02 **Miscellany**

SUMMARY

- 020 2-020 8 [Synopses and outlines, humorous treatment, audiovisual treatment]
- 021 Tabulated and related materials
- 022 Illustrations, models, miniatures
- 023 The subject as a profession, occupation, hobby
- 024 Works for specific types of users
- 025 Directories of persons and organizations
- 027 Patents and identification marks
- 028 Auxiliary techniques ad procedures; apparatus, equipment, materials
- 029 Commercial miscellany
 x x x x x x x x x x x
- 093-099 Treatment by specific continents, countries, localities; extraterrestrial worlds
 History and description by place, by specific instance of the subject
 Add to base numer -09 notation 3-9 from Table 2, c.g., the subject in United
 States -0973, in Brazil, -0981, in North America-097; then add further as
 follows;
 - 01 Forecasting and forecasts
 - 02 Statistics and illustrations
 - 021 Statistics
 - 022 Illustrations
 - 05 Periodicals
 - 07 Museums, collections, exhibits; collecting objects
 - 074 Muscums, collections, exhibits
 Add to base number 074 notation 4-9 from Table 2, c.g.,
 collections in Pennsylvania-074748, collections of
 Brazilian objects in Pennsylvania - 0981074748

- 075 Collecting objects
- 09 Historical and geographical treatment
 - Add to 09 the numbers following 09 in notation 090-099 from Table 1, e.g., 20th century 0904, rural regions 091734
 - Use 093-099 to add notation for a specific continent, country, locality when the first area notation is used to specify area of origin, while the second one identifies the area in which the subject is found or practiced, e.g., Polish political refugees 325.2109438, Polish Political refugees in Canada 325.21094380971

In table above, observe precedence as given at beginning of Table 1, e.g., a periodical of statistics 021 (not 05); however, class museums, collections, exhibits of the subject in an area in 074 regardless of historical period, e.g., collections of twentieth century Brazilian art 709.81074 (not 709.810904)

(Option: Add historical period numbers that appear in subdivisions of 930-990, using one 0 in all cases except 00 for North America and South America, e.g., United States during the Reconstruction -097308, Brazil during the Empire-098104, North America in the 20th century-097005. If option is used, do not use notation 090 from the table above. An extra zero is used for the balance of the notation from the table above, e.g., statistics of Brazil -09810021)

Class persons regardless of area, region, place in-092; treatment by areas, regions, places not limited by continent, country, locality in -091; history and description with respect to miscellaneous specific kinds of persons in -081-087, with respect to occupational and religious groups in -088, with respect to specific racial, ethnic, national groups nondominant in their continents, countries, localities in -089

See Manual at T1-0902; T1-0922 vs. T1-093-T1-099; T1-093-T1-099 and T2 -3-T2-9

TABLE 2. GEOGRAPHIC AREAS, HISTORICAL PERIODS, PERSONS

The following notations are never used alone, but may be used as required (either directly when so noted or through the interposition of notation 09 from Table 1) with any number from the schedules, e.g., wages (331.29) in Japan (-52 in this table): 331.2952; railroad transportation (385) in Brazil (-81 in this table): 385.0981. They may also be used when so noted with numbers from other tables, e.g., notation 025 from Table 1. When adding to a number from the schedules, always insert a decimal point between the third and fourth digits of the complete number.

SUMMARY

-01-05	Historical periods	
-1	Areas, regions, places in general	
-11	Frigid Zones	
-12	Temperate Zones (Middle Latitude Zones)	
-13	Torrid Zones (Tropics)	
-14	Land and land forms	
-15	Regions by type of vegetation	
-16	Air and water	
-17	Socioeconomic regions	
-18	Other kinds of terrestrial regions	
-19	Space	
-2	Persons	
-22	Collected treatment	
-3	The ancient world	
-31	China	
-32	Egypt	
-33	Palestine	
-34	India	
-35	Mesopotamia and Iranian Plateau	
-36	Europe north and west of Italian Peninsula	
-37	Italian Peninsula and adjacent territories	
-38	Greece	
-39	Other parts of ancient world	
-4	Europe Western Europe	
-4091	Regional treatment	
-41	British isles	
-42	England and Wales	
-43	Central Europe Germany	
-44	France and Monaco	
-45	Italian Peninsula and adjacent islands	Italy
-46	Iberian Peninsula and adjacent islands	Spain
-47	Union of Soviet Socialist Republics (Soviet Union)	Russia (Russian-
	Soviet Federated Socialist Republic)	

-48	Scandinavia	
-49	Other parts of Europe	
-5	Asia	Orient Far East
-5091	Regional treatment	
-51	China and adjacent areas	
-52	Japan	
-53	Arabian Peninsula and adjacent areas	
-54	South Asia	India
-55	Iran	
-56	Middle East (Near East)	
-57	Siberia (Asiatic Russia)	
-58	Central Asia	
-59	Southeast Asia	
-6	Africa	
-6091	Regional treatment	
-61	Tunisia and Libya	
-62	Egypt and Sudan	
-63	Ethiopia	
-64	Northwest African coast and offshore islands	Morocco
-65	Algeria	
-66	West Africa and Offshore islands	
-67	Central Africa and offshore islands	
-68	Southern Africa	Republic of South Africa
-69	South Indian Ocean islands	
-7	North America	
-7091	Regional treatment	
-71	Canada	
-72	Middle America	Mexico
-73	United States	
-74	Northeastern United States	(New England and Middle Atlantic states)
-75	Southeastern United States	(South Atlantic states)
-76	South central United States	Gulf Coast states
-77	North central United States	Lake states
-78	Western United States	
-79	Great basin and Pacific Slope region of United States	Pacific Coast states
-8	South America	
-8091	Regional treatment	
-81	Brazil	
-82	Argentina	
-83	Chile	
-84	Bolivia	
-85	Peru	
-86	Colombia and Ecuador	
-87	Venezuela	
-88	Guiana	

- 89 Paraguay and Uruguay
- 9 Other parts of world and extraterrestrial worlds Pacific Ocean islands
- 93 New Zealand
- 94 Australia
- 95 Melanesia New Guinea
- 96 other parts of Pacific Ocean Polynesia
- 97 Atlantic Ocean islands
- 98 Arctic islands and Antarctica
- 99 Extraterrestrial worlds

-01-05 Historical periods

Add to base number-0 the numbers following -090 in -0901—9005 from Table 1. e.g., 20th century-04

-1 Areas, regions, places in general

Not limited by continent, country, locality

(Option: Add to each number as follows:

- 03-09 Treatment by continent, country, locality
- Add 0 to base number add then and notation 3-9 from this table, e.g. Torrid Zone of Asia-1305, rivers of England- 1693042, Italian-speaking regions of Switzerland-175510494, cities of ancient Greece-1732038

Prefer-3-9)

Unless other instructions are given, class complexly defined areas with aspects in two or more subdivisions of this table in the number coming last in the table, e.g., forested plateaus in North Temperate Zone-152 (not -123 or-143)

Class persons regardless of area, region, place in -2; specific continents, countries, localities in-3-9

See Manual at T2-1; T2-2 vs. T2-1, T2-3-T2-9

SUMMARY

- 11 Frigid Zones
- 12 Temperate Zones (Middle Latitude Zones)
- 13 Torrid Zone (Tropics)
- 14 Land and land forms
- 15 Regios by type of vegetation
- 16 Air and water
- 17 Socioeconomic regions
- 18 Other kinds of terrestrial regions
- 19 Space

-11 Frigid Zones

- 113 North Frigid Zone

-116	South Frigid Zone
-12	Temperate Zones (Middle Latitude Zones)
-123	North Temperate Zone
-126	South Temperate Zone
-13	Torrid Zone (Tropics)
-14	Land and land forms
-141	Continents
	Including continental shelves
-142	Islands
	Examples: atolls, coral reefs

Table 3-B. Subdivisions for Works by or about More than One Author (Continued)

The procedures described above require the use of schedule 810-890, Table 3-B, and Table 3-C in varying order. Sometimes also other tables are used. Example:

82	English (810-890)
1	Poetry (Table 3-B)
914	of later 20th century (810-890-)
080	collections (Table 3-B)
32	about places (Table 3-C)
4253	Lincolnshire (Table 2)

Thus, collections of contemporary English-language poetry about Lincolnshire 821.914080324253

Note that literary form-8 Miscellaneous writings is arranged first by period and then by specific miscellaneous forms

Instructions in the use of notation from Table 3-B for rhetoric in specific literary forms, collections of literary texts from more than one literature, and history, description, critical appraisal of more than one literature are found in 808-809

See Manual at Table 3 - B

SUMMARY

-01-09	[Standard subdivisions; collections; history, description, critical appraisal]
-1	Poetry
-2	Drama
-3	Fiction
-4	Essays
-5	Speeches
-6	Letters
-7	Satire and humor
-8	Miscellaneous writings

-01-07 Standard subdivisions

Standard subdivisions are used for general works consisting equally of literary texts and history, description, critical appraisal, e.g., a serial consisting equally of literary texts and history, description, critical appraisal of a variety of literature in English 820.5. Works limited to specific topics found in Table 3-C are classed in -08, with use of notation from Table 3-C

Class collections of literary texts in -08, history, description, critical appraisal in -09

-08 Collections of literary texts in more than one form

Add 0 to -08; then to the result add notation 001-99 from Table 3-C, e.g. collections of literary texts about holidays-08033

Use of this number for general works consisting equally of literary texts and history, description, critical appraisal of a specific literature discontinued; class in the base number for the literature, adding a 0 if necessary to make a three-digit number, e.g., texts and criticism of a variety of literary works in English 820 (not 820.8)

Works consisting equally of literary texts and history, description, critical appraisal of a specific literature are classed here if limited to specific topics found in Table 3-C, e.g., texts and criticism of English-language literary works about war 820.80358

Class history, description, critical appraisal of a specific literature in -09

See -Manual at T3B-08

-09 History, description, critical appraisal of works in more than one form

Class here collected biography

Use-090001-090009 for standard subdivisions

See Manual at T3B-08

-090 01-090 09 Literature from specific periods

Add to 0900 the notation from the period table for the specific literature, e.g., the earliest period -09001. If there is no applicable period table, and nothing to -09, e.g., literature in Spanish by Argentine authors of the early 20th century 860.9 (not 860.90042)

(Option: Use the notation from the period table for an affiliated

Literature, e.g., literature in Spanish by Argentine authors of the early 20th century A860.90042 or 868.9932090042. Full instructions appear under 810, 819, 820, 828.99, 840.1-848.9, 848.99, 860.1, 868.9, 868.99, 869, 869.899.)

-091 - 099 Literature displaying specific features or emphasizing subjects, and for and by specific kinds of persons

Add to -09 notation 1 - 9 from Table 3 - C, e.g., history and description of literature on Faust - 09351

(୩) ସୂଚୀକରଣ (Cataloguing)

ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ ବା ବର୍ଗୀକରଣ କଲାପରେ, ପୁସ୍ତକଟି ଯାଇ ଥାଏ ବା ଆଲଫାବେଟିକାଲରେ ରହେ; କିନ୍ତୁ ଏହି ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ପାଠକମାନଙ୍କର ଚାହିଦା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ ଯଥା-**Author's approach, Subject approach, Title approach, Series approach**-ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ସଜଡ଼ାଯାଏ । **Subject catalogue** ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ **Sear's List of Subject Headings, Ranganathan's chain procedure** ଏବଂ **ALA List of Subject Headings**ର ସହାୟତା ନେବାକୁ ପଡ଼େ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ପାଠାଗାରର ଚିକିତ୍ସା ସଂଗୃହୀତ ଦ୍ରବ୍ୟାଦିର ତଥ୍ୟ ଏହି **Catalogue**ରୁ ହିଁ ଜଣାପଡ଼େ । ଗୋଟିଏ ସହରର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଆମେ ଯେପରି ଏକ ମାନଚିତ୍ର ଦରକାର କରୁ, ସେହିପରି ପାଠାଗାରକୁ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଏକ ପୁସ୍ତକ ସୂଚୀ (**Catalogue**) ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ।

ସୂଚୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟଟି ନିହାତି କଷ୍ଟକର କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଦାୟିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସୂଚୀକରଣ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରକାର ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ବିଭେଦତା ରହିଛି । ତେବେ କାର୍ଡ୍ ପଦ୍ଧତିଟି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଧୁନିକ ପାଠାଗାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଅଛି ।

ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ଛୋଟ ଛୋଟ ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଏହି ପଦ୍ଧତିଟି ସୁବିଧାଜନକ ମନେହୁଏ ନାହିଁ । ଏଣୁ ପୁରାତନ ପଦ୍ଧତିରେ ପରିଚାଳିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପଦ୍ଧତି (**Register system**) ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ କେତେକ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରିଥାଉଁ । ଯଥା :-

- କ) ପ୍ରକାଶକ ଅନୁଯାୟୀ
- ଖ) ବିଷୟ ଅନୁଯାୟୀ
- ଗ) ଲେଖକ ଅନୁଯାୟୀ
- ଘ) ସହ - ଲେଖକ ଅନୁଯାୟୀ
- ଙ) ଭାଷା ଅନୁଯାୟୀ

ପରିଶିଷ୍ଟରେ ଏ ବିଷୟରେ କେବଳ କାର୍ଡ୍ କାଟଲଗ୍ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ସୂଚୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ଆମର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି **I.N.B., B.N.B.** ତଥା **A.L.A. Filing rules** ।

ଏ ସମସ୍ତ ବୈଷୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରେ ପୁସ୍ତକଟି ଥାଏ ବା ଆଲଫାବେଟିକାଲ ଯାଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି । କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କ'ଣ ରହିଛି ତାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟୀକରଣ ପାଇଁ ଅନେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (**Guide**) ଲେଖାଯାଏ । ଯଥା - **A Text book in genetics** କୁ ଆମେ ୪୦୦ ନମ୍ବର ଆଲଫାବେଟିକାଲରେ ବା ଥାକରେ ରଖିଛୁ ବୋଲି ଗାଇଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥାଏ ।

ପୁସ୍ତକ ସୂଚୀକରଣ ନିମନ୍ତେ **Anglo - American Cataloguing Rules - II (AACR-II)** ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଅଛି । ସେହି ପଦ୍ଧତିରେ ଉଦାହରଣ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରାଯାଇଅଛି ।

BIBLIOGRAPHIC DESCRIPTION IN CARD CATALOGUE

Heading

Title Proper = Parallel title: other title information/first statement of responsibility; each subsequent statement of responsibility. - Edition statement/First statement of responsibility relating to the edition. - First place of publication : First publisher, Date of publication

Number of pages, no. of plates: illustration statement; size (i.e. Height in cm.).-(Series; number).-Notes

NOTES

SINGLEAUTHOR

Example-1

ମୋକ୍ଷ

ପ୍ରତିଭା ରାୟ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ, ଆଦ୍ୟା ପ୍ରକାଶନୀ, କଟକ, ୧୯୯୬
ବନ୍ଧେଇ, ଆକାର - ୨୧ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୩୧୧, ମୂଲ୍ୟ - ୭୦ଟଙ୍କା

Call No. - 80R3, Acc. No. - 1148

Ray.P

MAINENTRY(A)

Ray,Prativa

Moksha / Prativa Ray. - 1st ed. - Cuttack : Adya Prakashani, 1996. - 311p, bound;
21cm - 1 Oriya Short Stories I Moksha - 80R 3 - 1148. - Rs. 70.00
RAYP

SUBJECTADDEDENTRY(B)

ORIYASHORISTORIES

Ray,Prativa

Moksha / Prativa Ray. - 1st ed. - Cuttack : Adya Prakashani, 1996. - 311p, bound;
21cm - 1 Oriya Short Stories I Moksha - 80R 3 - 1148. - Rs. 70.00
RAYP

TITLEADDEDENTRY(C)

Moksha

Ray,Prativa

Moksha / Prativa Ray. - 1st ed. - Cuttack : Adya Prakashani, 1996. - 311p, bound;
21cm - 1 Oriya Short Stories I Moksha - 80R 3 - 1148. - Rs. 70.00
RAYP

JONTAUTHORS

Example-2

ଲୋକ ଜୀବନ ଓ ଲୋକ ସାହିତ୍ୟ

ଅଜୟ କୁମାର ପ୍ରଧାନ, ଦିଲ୍ଲିପ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁ

ଚିତ୍ରୋତ୍ପଳା ପବ୍ଲିକେଶନସ୍, ବଟେଶ୍ୱର, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ - ୧୯୯୬

ବନ୍ଧେଇ, ଆକାର - ୨୨ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୨୮୪, ମୂଲ୍ୟ - ୮୫ଟଙ୍କା

Call No. - 398, Acc. No. - 671, ISBN - 81- 86556 - 13-3

PRA.AK

MAIN ENTRY 2A)

Pradhan, Ajay Kumar
Lokajiban O Lokasahitya / Ajay Kumar Pradhan and Dilip Kumar Swain - 1st ed. -
Bateswar : Chitrotpala Publications, 1996 - 284p, bound; 22cm - 1. Folklore-Orissa. I
Swain, Dilip Kumar II Lokajiban O Lokasahitya. - ISBN 81-86556-13-3. - 398. - 671.
- Rs 8500 FRANK

SUBJECT ADDED ENTRY 2B

FOLKLORE-ORISSA

Pradhan, Ajay Kumar
Lokajiban O Lokasahitya / Ajay Kumar Pradhan and Dilip Kumar Swain - 1st ed. -
Bateswar : Chitrotpala Publications, 1996 - 284p, bound; 22cm - 1. Folklore-Orissa. I
Swain, Dilip Kumar II Lokajiban O Lokasahitya. - ISBN 81-86556-13-3. - 398. - 671.
- Rs 8500 FRANK

AUTHOR ADDED ENTRY 2C

Swain, Dilip Kumar
Pradhan, Ajay Kumar
Lokajiban O Lokasahitya / Ajay Kumar Pradhan and Dilip Kumar Swain - 1st ed. -
Bateswar : Chitrotpala Publications, 1996 - 284p, bound; 22cm - 1. Folklore-Orissa. I
Swain, Dilip Kumar II Lokajiban O Lokasahitya. - ISBN 81-86556-13-3. - 398. - 671.
- Rs 8500 FRANK

TITLE ADDED ENTRY 2D

Lokajiban O Lokasahitya
Pradhan, Ajay Kumar
Lokajiban O Lokasahitya / Ajay Kumar Pradhan and Dilip Kumar Swain - 1st ed. -
Bateswar : Chitrotpala Publications, 1996 - 284p, bound; 22cm - 1. Folklore-Orissa. I
Swain, Dilip Kumar II Lokajiban O Lokasahitya. - ISBN 81-86556-13-3. - 398. - 671.
- Rs 8500 FRANK

THREE AUTHORS

Example - 3

ଗୃହ ବିଜ୍ଞାନ

ବାସନ୍ତୀ ମହାପାତ୍ର, ପ୍ରିୟମତୀ ବେହେରା, ମୀନାକ୍ଷୀ ଜେନା

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଣୟନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା, ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ - ୧୯୭୩

ପେପର ବେକ୍, ଆକାର - ୨୧ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୫୫୯, ମୂଲ୍ୟ - ୨୬.୫୦ଟଙ୍କା

Call No. - 640, Acc. No. - 1075

MAH.B

MAIN ENTRY GA)

Mahapatra, Besanti

Gruha Bigyan/ Besanti Mahapatra, Priyambada Behura and Meenakshi Jena - 1st ed.
- Bhubaneswar : Orissa State Bureau of Text Book, 1973. - 559p, paper back, 21cm. - 1.
Home economics I Behura, Priyambada II Jena, Meenakshi III Gruha Bigyan - 640-
1075. - Rs 2650 MAHB

SUBJECT ADDED ENTRY GB

HOME ECONOMICS

Mahapatra, Besanti

Gruha Bigyan/ Besanti Mahapatra, Priyambada Behura and Meenakshi Jena - 1st ed.
- Bhubaneswar : Orissa State Bureau of Text Book, 1973. - 559p, paper back, 21cm. - 1.
Home economics I Behura, Priyambada II Jena, Meenakshi III Gruha Bigyan - 640-
1075. - Rs 2650 MAHB

AUTHOR ADDED ENTRY GO

Behura, Priyambada

Mahapatra, Besanti

Gruha Bigyan/ Besanti Mahapatra, Priyambada Behura and Meenakshi Jena - 1st ed.
- Bhubaneswar : Orissa State Bureau of Text Book, 1973. - 559p, paper back, 21cm. - 1.
Home economics I Behura, Priyambada II Jena, Meenakshi III Gruha Bigyan - 640-
1075. - Rs 2650 MAHB

AUTHOR ADDED ENTRY GD

Jena, Meenakshi

Mahapatra, Besanti

Gruha Bigyan/ Besanti Mahapatra, Priyambada Behura and Meenakshi Jena - 1st ed.
- Bhubaneswar : Orissa State Bureau of Text Book, 1973. - 559p, paper back, 21cm. - 1.
Home economics I Behura, Priyambada II Jena, Meenakshi III Gruha Bigyan - 640-
1075. - Rs 2650 MAHB

TITLE ADDED ENTRY GE

Gruha Bigyan

Mahapatra, Besanti

Gruha Bigyan/ Besanti Mahapatra, Priyambada Behura and Meenakshi Jena - 1st ed.
- Bhubaneswar : Orissa State Bureau of Text Book, 1973. - 559p, paper back, 21cm. - 1.
Home economics I Behura, Priyambada II Jena, Meenakshi III Gruha Bigyan - 640-
1075. - Rs 2650 MAHB

Example-4

CORPORATE AUTHOR

Economic Survey, 2001-2002
Govt of Orissa
Planning + Co-ordination Department
2002
Acc No. 2726, Page - 635
Call No. 330.95413, Size - 24cm. Price - Rs 100/-
ORI

MAIN ENTRY(4A)

Orissa, Planning + Co-ordination Department
Economic Survey, 2001-2002 - Bhubaneswar : Planning + Co-ordination Department, 2002 - 635p, pbk; 24cm. - 1 Orissa - Economic Conditions I Economic Survey, 2001-2002 - 330.95413 - 2726 - Rs 100.00
ORI

SUBJECT ADDED ENTRY(4B)

ORISSA-ECONOMIC CONDITIONS
Orissa, Planning + Co-ordination Department
Economic Survey, 2001-2002 - Bhubaneswar : Planning + Co-ordination Department, 2002 - 635p, pbk; 24cm. - 1 Orissa - Economic Conditions I Economic Survey, 2001-2002 - 330.95413 - 2726 - Rs 100.00
ORI

TITLE ADDED ENTRY(4C)

Economic Survey, 2001-2002
Orissa, Planning + Co-ordination Department
Economic Survey, 2001-2002 - Bhubaneswar : Planning + Co-ordination Department, 2002 - 635p, pbk; 24cm. - 1 Orissa - Economic Conditions I Economic Survey, 2001-2002 - 330.95413 - 2726 - Rs 100.00
ORI

Example-5

CONFERENCE WORKS

Access to Electronic Information :
Papers Presented at the SIS 97: 16th Annual convention and conference 29 - 31 January, 1997, BEER, India
Sponsored by Society for Information Science, New Delhi

Editors: M.Mohapatra
D.B.Ramesh
K.N.Kittur

P.Padhi
J.R.Sahu

Published by
Society for Information Science, Bhubaneswar 1997
Size - 23cm, Page - 416, Rs 400/-
Acc No 3520

MAIN ENTRY 6A

Conference on Access to Electronic Information (16th : 1997 : Bhubaneswar)
Access to electronic information : Papers presented at the SIS - 97, 16th annual convention and conference held at Bhubaneswar, Jan 29 - 31, 1997 / Sponsored by society for information science, New Delhi, ed. by M.Mohapatra et al. - Bhubaneswar : Society for Information Science, 1997. - 416p; 23cm. - 1 Electronic Information - Congresses, Conferences, etc I.Mohapatra. M.II. Access to Electronic Information. - 3520. - Rs 400.00

SUBJECT ADDED ENTRY 6B

ELECTRONIC INFORMATION CONGRESSES CONFERENCES ETC
Conference on Access to Electronic Information (16th : 1997 : Bhubaneswar)
Access to electronic information : Papers presented at the SIS - 97, 16th annual convention and conference held at Bhubaneswar, Jan 29 - 31, 1997 / Sponsored by society for information science, New Delhi, ed. by M.Mohapatra et al. - Bhubaneswar : Society for Information Science, 1997. - 416p; 23cm. - 1 Electronic Information - Congresses, Conferences, etc I.Mohapatra. M.II. Access to Electronic Information. - 3520. - Rs 400.00

EDITOR ADDED ENTRY 6C

Mohapatra, M
Conference on Access to Electronic Information (16th : 1997 : Bhubaneswar)
Access to electronic information : Papers presented at the SIS - 97, 16th annual convention and conference held at Bhubaneswar, Jan 29 - 31, 1997 / Sponsored by society for information science, New Delhi, ed. by M.Mohapatra et al. - Bhubaneswar : Society for Information Science, 1997. - 416p; 23cm. - 1 Electronic Information - Congresses, Conferences, etc I.Mohapatra. M.II. Access to Electronic Information. - 3520. - Rs 400.00

TITLE ADDED ENTRY 6D

Access to Electronic Information
Conference on Access to Electronic Information (16th : 1997 : Bhubaneswar)
Access to electronic information : Papers presented at the SIS - 97, 16th annual convention and conference held at Bhubaneswar, Jan 29 - 31, 1997 / Sponsored by society for information science, New Delhi, ed. by M.Mohapatra et al. - Bhubaneswar : Society for Information Science, 1997. - 416p; 23cm. - 1 Electronic Information - Congresses, Conferences, etc I.Mohapatra. M.II. Access to Electronic Information. - 3520. - Rs 400.00

Example-6

PSEUDONYMAUTHOR

ମୁରୁକୁନ୍ଦିଆ

ଫାତୁରାନନ୍ଦ

ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ

୧୯୯୦

ବନ୍ଧେଇ, ଆକାର - ୨୧ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୨୦୪, ମୂଲ୍ୟ - ୧୫ଟଙ୍କା

Call No. - 80R.3, Acc. No. - 3873

FAT

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କ ଛଦ୍ମନାମ ଫାତୁରାନନ୍ଦ

MAINENTRY6A)

Faturananda,

Muchukundia / Faturananda - 1st ed. - Cuttack Friends Pub, 1990. - 204P, bound;
21cm - 1 Humorous stories I Muchukundia - 80R3 - 3873 - Rs15.00

FAT

SUBJECTADDEDENTRY6B)

HUMOROUSSTORIES

Faturananda,

Muchukundia / Faturananda - 1st ed. - Cuttack Friends Pub, 1990. - 204P, bound;
21cm - 1 Humorous stories I Muchukundia - 80R3 - 3873 - Rs15.00

FAT

TITLEADDEDENTRY6C)

Muchukundia

Faturananda,

Muchukundia / Faturananda - 1st ed. - Cuttack Friends Pub, 1990. - 204P, bound;
21cm - 1 Humorous stories I Muchukundia - 80R3 - 3873 - Rs15.00

FAT

REFERENCEENTRY6D)

Misra, Ramachandra

See Faturananda

Example-7

MULTIVOLUMEWORKS

ଅର୍ଥନୀତି ପ୍ରବେଶ (୧ମ ଓ ୨ୟ ଭାଗ)

କ୍ଷେତ୍ର ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି

କିତାବ ମହଲ, କଟକ, ପ଼ିଫା ସଂଗୋଧିତ ସଂସ୍କରଣ - ୧୯୯୧

ଆକାର - ୨୩ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା ୧ମ-୩୪୮, ୨ୟ - ୨୭୮, ମୂଲ୍ୟ-୧୦୦ଟଙ୍କା(୧ମ ଓ ୨ୟ ଭାଗ)

Call No. - 330, Acc. No. - 7835, 7836

PAT.KM

MAINENTRY(7A)

Pattnaik,Keshstromohan

Arthaniti Prabesh/Keshstromohan Pattnaik and Prafulla Chandra Mohanty.- 5th rev.ed.
- Cuttack: Kitab Mahal, 1991 - 2V: 348p and 278p; 23cm - 1 Economics I Mohanty,
Prafulla Chandra II Arthaniti Prabesh - 330 - 7835 and 7836 - Rs10000 per set
PATKM

SUBJECTADDEDENTRY(7B)

ECONOMICS

Pattnaik,Keshstromohan

Arthaniti Prabesh/Keshstromohan Pattnaik and Prafulla Chandra Mohanty.- 5th rev.ed.
- Cuttack: Kitab Mahal, 1991 - 2V: 348p and 278p; 23cm - 1 Economics I Mohanty,
Prafulla Chandra II Arthaniti Prabesh - 330 - 7835 and 7836 - Rs10000 per set
PATKM

AUTHORADDEDENTRY(7C)

Mohanty,Prafulla Chandra

Pattnaik,Keshstromohan

Arthaniti Prabesh/Keshstromohan Pattnaik and Prafulla Chandra Mohanty.- 5th rev.ed.
- Cuttack: Kitab Mahal, 1991 - 2V: 348p and 278p; 23cm - 1 Economics I Mohanty,
Prafulla Chandra II Arthaniti Prabesh - 330 - 7835 and 7836 - Rs10000 per set
PATKM

TITLEADDEDENTRY(7D)

Arthaniti Prabesh

Pattnaik,Keshstromohan

Arthaniti Prabesh/Keshstromohan Pattnaik and Prafulla Chandra Mohanty.- 5th rev.ed.
- Cuttack: Kitab Mahal, 1991 - 2V: 348p and 278p; 23cm - 1 Economics I Mohanty,
Prafulla Chandra II Arthaniti Prabesh - 330 - 7835 and 7836 - Rs10000 per set
PATKM

Example-8

SERIES

ଶହୀଦ ବିର୍ଶା ମୁଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କୁମାର ରାଉତରାୟ

ଉତ୍କଳିକା, କଟକ, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ - ୧୯୯୭

ଆକାର - ୧୮ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୨୫, ମୂଲ୍ୟ - ୫ଟଙ୍କା

Call No. - BC, Acc. No. - 4705

ROU.S.K

MAIN ENTRY 8A)

Routray, Srikanth Kumar

Sahid Birsa Munda/ Srikanth Kumar Routray. - 1st ed. - Cuttack: Utkalika, 1997. - 25p, pbk; 18cm. - (Sahid Jibanimala). - 1 Munda, Birsa - Biography I Sahid Birsa Munda. II Series - BHMUNB-4705 - Rs500
ROUS

SUBJECT ADDED ENTRY 8B)

MUNDA BIRSA BIOGRAPHY

Routray, Srikanth Kumar

Sahid Birsa Munda/ Srikanth Kumar Routray. - 1st ed. - Cuttack: Utkalika, 1997. - 25p, pbk; 18cm. - (Sahid Jibanimala). - 1 Munda, Birsa - Biography I Sahid Birsa Munda. II Series - BHMUNB-4705 - Rs500
ROUS

TITLE ADDED ENTRY 8C)

Sahid Birsa Munda

Routray, Srikanth Kumar

Sahid Birsa Munda/ Srikanth Kumar Routray. - 1st ed. - Cuttack: Utkalika, 1997. - 25p, pbk; 18cm. - (Sahid Jibanimala). - 1 Munda, Birsa - Biography I Sahid Birsa Munda. II Series - BHMUNB-4705 - Rs500
ROUS

SERIES ADDED ENTRY 8D)

Sahid Jibanimala

Routray, Srikanth Kumar

Sahid Birsa Munda/ Srikanth Kumar Routray. - 1st ed. - Cuttack: Utkalika, 1997. - 25p, pbk; 18cm. - (Sahid Jibanimala). - 1 Munda, Birsa - Biography I Sahid Birsa Munda. II Series - BHMUNB-4705 - Rs500
ROUS

Example-9

TRANSLATEDWORKS

ବିମଳ ମିତ୍ରଙ୍କ

ନିବେଦନ ଇତି

ଯୁଗଳ କିଶୋର ଦତ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାରୁ ଓଡ଼ିଆକୁ ଅନୁଦିତ

ନିଷ୍ଠୁ ପବ୍ଲିଶିଂ ପ୍ରେସ, କଟକ, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ - ୧୯୯୬

ବନ୍ଧେଇ, ଆକାର - ୨୧ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୧୬୮, ମୂଲ୍ୟ - ୪୪.୦୦ଟଙ୍କା

Call No. - 80R.3T(B), Acc. No. - 1063, ISBN - 81-7401-184-6

MIT.B

MAINENTRY(A)

Mitra,Bimal

Nibedana iti / Bimal Mitra; tr from Bengali to Oriya by Jugal Kishore Dutt - 1st ed. -
Cuttack: New Publishing Press, 1996. - 168p, bound; 21cm. - 1 Oriya fiction I Dutt,
Jugal Kishore II Nibedana iti - ISBN 81-7401-184-6 - 80R 3T(B) - 1063 - Rs
4500
MITB

SUBJECTADDEDENTRY(B)

ORIYAFICTION

Mitra,Bimal

Nibedana iti / Bimal Mitra; tr from Bengali to Oriya by Jugal Kishore Dutt - 1st ed. -
Cuttack: New Publishing Press, 1996. - 168p, bound; 21cm. - 1 Oriya fiction I Dutt,
Jugal Kishore II Nibedana iti - ISBN 81-7401-184-6 - 80R 3T(B) - 1063 - Rs
4500
MITB

TRANSLATORADDEDENTRY(C)

Dutt,Jugal Kishore

Mitra,Bimal

Nibedana iti / Bimal Mitra; tr from Bengali to Oriya by Jugal Kishore Dutt - 1st ed. -
Cuttack: New Publishing Press, 1996. - 168p, bound; 21cm. - 1 Oriya fiction I Dutt,
Jugal Kishore II Nibedana iti - ISBN 81-7401-184-6 - 80R 3T(B) - 1063 - Rs
4500
MITB

TITLEADDEDENTRY(D)

Nibedana iti

Mitra,Bimal

Nibedana iti / Bimal Mitra; tr from Bengali to Oriya by Jugal Kishore Dutt - 1st ed. -
Cuttack: New Publishing Press, 1996. - 168p, bound; 21cm. - 1 Oriya fiction I Dutt,
Jugal Kishore II Nibedana iti - ISBN 81-7401-184-6 - 80R 3T(B) - 1063 - Rs
4500
MITB

Example-10

EDITORIAL WORKS

ପରବ

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦିକା :- ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା ପାଢୀ

ଜିଲ୍ଲାପାଳ, କୋରାପୁଟ

୨୦୦୨

ଜିଲ୍ଲା ସଂସ୍କୃତି ପରିଷଦ

କୋରାପୁଟ

ପୃଷ୍ଠା - ୨୪୦, ଆକାର - ୨୩ ସେ.ମି.

Call No - 306 Acc. No. - 2134

PAR

MAIN ENTRY (A)

Parab/ed.by Usha Padhi - Koraput Zilla Sanskruti Parishad, 2002 - 240p; 23cm. - 1
Orissa - Culture 2 Koraput - Culture I Padhi, Usha. - 306 - 2134
PAR

SUBJECT ADDED ENTRY (B)

ORISSA-CULTURE

Parab/ed.by Usha Padhi - Koraput Zilla Sanskruti Parishad, 2002 - 240p; 23cm. - 1
Orissa - Culture 2 Koraput - Culture I Padhi, Usha. - 306 - 2134
PAR

SUBJECT ADDED ENTRY (C)

KORAPUT-CULTURE

Parab/ed.by Usha Padhi - Koraput Zilla Sanskruti Parishad, 2002 - 240p; 23cm. - 1
Orissa - Culture 2 Koraput - Culture I Padhi, Usha. - 306 - 2134
PAR

EDITOR ADDED ENTRY (D)

Padhi, Usha
Parab/ed.by Usha Padhi - Koraput Zilla Sanskruti Parishad, 2002 - 240p; 23cm. - 1
Orissa - Culture 2 Koraput - Culture I Padhi, Usha. - 306 - 2134
PAR

Example - 11

UNIFORM TITLE

ଶ୍ରୀ ମଦ୍ ଭାଗବଦ୍ ଗୀତା

ପଣ୍ଡିତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂସ୍କୃତରୁ ଓଡ଼ିଆକୁ ଅନୁବାଦିତ
ଓଡ଼ିଶା ବୁକ୍ ଏମ୍ପୋରିୟମ୍, କଟକ, ୧୯୯୬
ପେପର ବେକ, ଆକାର - ୨୧ସେ.ମି., ପୃଷ୍ଠା - ୧୧୦, ମୂଲ୍ୟ - ୨୫.୦୦ଟଙ୍କା
Call No. - 294.5924, Acc. No. - 6077
SRI

MAIN ENTRY (A)

Gita, Oriya
Srimad Bhagavad gita / translated from the Sanskrit by Chandrasekhar Pati - Cuttack:
Orissa Book Emporium, 1996. - 110p, pbk; 21cm. - I. Pati, Chandra Sekhar - 294.5924
-6077 - Rs.25.00 SRI

AUTHOR ADDED ENTRY (B)

Pati Chandra Sekhar
Gita, Oriya
Srimad Bhagavad gita / translated from the Sanskrit by Chandrasekhar Pati - Cuttack:
Orissa Book Emporium, 1996. - 110p, pbk; 21cm. - I. Pati, Chandra Sekhar - 294.5924
-6077 - Rs.25.00 SRI

REFERENCE ADDED ENTRY (C)

Srimad Bhagavad gita.
See Gita, Oriya.

Example - 12

SERIAL

ସୁଚରିତା

October 2003 (Vol 29/3)

ସଂପାଦିକା - ଶକୁନ୍ତଳା ପଣ୍ଡା, ସହ ସଂପାଦିକା - ସୁସ୍ମିତା ବାଗ୍ଚୀ
ପ୍ରତି ମାସରେ ପ୍ରକାଶିତ, ଶାରଦୀୟ ବିଶେଷାଙ୍କ
ଆକାର - ୨୮ସେ.ମି., ମୂଲ୍ୟ - ୩୫.୦୦ଟଙ୍କା, ବାର୍ଷିକ ଦେୟ - ୨୦୦ଟଙ୍କା
Call No. - 059.9145, Acc. No. - 23649
SUC

Sucharita, October 2003 : Edited and Published by Smt. Sakuntala Panda, 431, Saheed Nagar, Bhubaneswar and Printed at Jagannath Process, Dagara Para, Cuttack

MAIN ENTRY (2-A)

Sucharita Serial . - vol. 29, no.3 (October 2003) - . - Bhubaneswar : Sakuntala Panda, (197-?). - V ; 28cm - Monthly, Editor: Sakuntala Panda - Saradiya Bisesanka - 1 Oriya Literature - Periodicals I. Panda, Sakuntala - 0599145 - 23649 - Rs 35.00 per issue, Rs 200.00 per year
SUC

SUBJECT ADDED ENTRY (2-B)

ORIALITERATUREPERIODICALS

Sucharita Serial . - vol. 29, no.3 (October 2003) - . - Bhubaneswar : Sakuntala Panda, (197-?). - V ; 28cm - Monthly, Editor: Sakuntala Panda - Saradiya Bisesanka - 1 Oriya Literature - Periodicals I. Panda, Sakuntala - 0599145 - 23649 - Rs 35.00 per issue, Rs 200.00 per year
SUC

EDITOR ADDED ENTRY (2-C)

Panda, Sakuntala
Sucharita Serial . - vol. 29, no.3 (October 2003) - . - Bhubaneswar : Sakuntala Panda, (197-?). - V ; 28cm - Monthly, Editor: Sakuntala Panda - Saradiya Bisesanka - 1 Oriya Literature - Periodicals I. Panda, Sakuntala - 0599145 - 23649 - Rs 35.00 per issue, Rs 200.00 per year
SUC

Example - 13

ଝଙ୍କାର

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା : ଡକ୍ଟର ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ, ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ : ଭଞ୍ଜୁରି ମହତାବ
ସଂପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ : ସରୋଜ ରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତି, ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ, ମହାଶ୍ୱେତା ମହତାବ
ପ୍ରତି ମାସରେ ପ୍ରକାଶିତ, ଝଝଡ଼ମ ବର୍ଷ : ଶାରଦୀୟ ବିଶେଷାଙ୍କ, ତୁଲା : ୧୪୧୧୧୧

ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୦୩

ଆକାର - ୨୭ସେ.ମି., ମୂଲ୍ୟ - ୩୦.୦୦ଟଙ୍କା

Call No. - 059.9145, Acc. No. - 23673

JHA

Printed and Published by Sri Narendra Chandra Pradhan, on behalf of Prajatantra Prachar Samity and Printed at Prajatantra Press and Published at Cuttack.

MAINENTRY(3-A)

Jhankar Serial . - Vol55, no.7 (October 2003) . - Cuttack Prajatantra Prachar Samity, (194-?). - V; 27cm - Monthly. - Founded by Harekrushna Mahatab. - Editor: Bhartruhari Mahtab - Serediya, Bisesanka. - 1 Oriya Literature - Periodicals I Mahtab, Bhartruhari - 0599145 - 23673 - Rs3000
JHA

SUBJECT ADDED ENTRY(3-B)

ORIYA LITERATURE - PERIODICALS

Jhankar Serial . - Vol55, no.7 (October 2003) . - Cuttack Prajatantra Prachar Samity, (194-?). - V; 27cm - Monthly. - Founded by Harekrushna Mahatab. - Editor: Bhartruhari Mahtab - Serediya, Bisesanka. - 1 Oriya Literature - Periodicals I Mahtab, Bhartruhari - 0599145 - 23673 - Rs3000
JHA

EDITOR ADDED ENTRY(3-C)

Mahtab, Bhartruhari
Jhankar Serial . - Vol55, no.7 (October 2003) . - Cuttack Prajatantra Prachar Samity, (194-?). - V; 27cm - Monthly. - Founded by Harekrushna Mahatab. - Editor: Bhartruhari Mahtab - Serediya, Bisesanka. - 1 Oriya Literature - Periodicals I Mahtab, Bhartruhari - 0599145 - 23673 - Rs3000
JHA

Example-14

ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଭା

୩୧ ଶତକର୍ଷ, ୯ମ-୧୦ମ ସଂଖ୍ୟା, ସେପ୍ଟେମ୍ବର/ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୦୩

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ : ଜୟକୃଷ୍ଣ ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରକାଶକ : ଜେ. ମହାପାତ୍ର ଏଣ୍ଡ. କୋ., କଟକ

ସଂପାଦନା : ଡଃ. ଆଶୁତୋଷ ଦେବତା, ଡଃ. ଆରତିବାଳା ପୃଷ୍ଟି

ପରିଚାଳନା ସଂପାଦକ : ଶ୍ରୀ ନବ କିଶୋର ମହାପାତ୍ର, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସଂପାଦକ : ଶ୍ରୀ ସୁବାସ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ସୌଜନ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଉପଦେଷ୍ଟା : ପ୍ରଫେସର ଡଃ. ହରିହର ପଟ୍ଟନାୟକ

ପ୍ରତି ମାସରେ ପ୍ରକାଶିତ

ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୦୩

ଆକାର - ୨୧ ସେ.ମି., ମୂଲ୍ୟ - ୬.୦୦ଟଙ୍କା

Call No. - 507, Acc. No. - 23702

BIG

MAINENTRY(4-A)

Bigyan Prabha Serial . - Vol31, no9-10 (Sept/Oct2003)- . - Cuttack: J Mohapatra and Co, 197-? . - V; 21cm - Monthly, Text in Oriya - Editor: Jayakrushna Mohapatra - 1 Science - Periodicals I Mohapatra, Jayakrushna - 507 - 23702 - Rs 600
BIG

SUBJECT ADDED ENTRY(4-B)

SCIENCE-PERIODICALS

Bigyan Prabha Serial . - Vol31, no9-10 (Sept/Oct2003)- . - Cuttack: J Mohapatra and Co, 197-? . - V; 21cm - Monthly, Text in Oriya - Editor: Jayakrushna Mohapatra - 1 Science - Periodicals I Mohapatra, Jayakrushna - 507 - 23702 - Rs 600
BIG

EDITOR ADDED ENTRY(4-C)

Mohapatra, Jayakrushna

Bigyan Prabha Serial . - Vol31, no9-10 (Sept/Oct2003)- . - Cuttack: J Mohapatra and Co, 197-? . - V; 21cm - Monthly, Text in Oriya - Editor: Jayakrushna Mohapatra - 1 Science - Periodicals I Mohapatra, Jayakrushna - 507 - 23702 - Rs 600
BIG

Example - 15

CARTOGRAPHIC MATERIAL

MAP

Tourist Map of Orissa

Scale 1:1,000,000, 1 centimeter = 10 Kilometers, Third Edition

Source: Survey of India maps. Other information from Government of Orissa. The territorial waters of India extend into the Sea to a distance of twelve nautical miles measured from appropriate base line.

Produced for the Department of Tourism Govt of Orissa by South Eastern Circle, Survey of India, Bhubaneswar and printed at the 102 (PLO) Printing rroup of Survey of India, Kolkata, 700016 Reg No. 4759-102 E' 99 (SEC - 11 DO - 1:1,000,000) - 1000002001

Published under the authority of Lt General Ashok Kumar Ahuja, Surveyor General of India.

(c) Govt of India copyright, 2001

It includes a map of Bhubaneswar and neighbourhood, References about Map, Photographs, Tourist information like (Photographs, Accomodation Units of Orissa, Tourism, Handicrafts and handloom, special and typical Delicacies of Orissa, Fairs and Festivals, Govt of Orissa Tourist couniers, Govt. of orissa. Tourist Offices)

MAIN ENTRY (5-A)

Tourist Map of Orissa. Map / Surveyor General of India. - 3rd ed. - Scale 1: 1,000,000 1cm = 10km. - Bhubaneswar: South Eastern circle, Survey of India, C 2001. - 1map: col.; 49 x 72cm. - with (on verso): map of Bhubaneswar and neighbourhood, photographs, Tourist information of Orissa, Accomodation units of Orissa Tourism, Handicrafts and handloom, special and typical delicacies of Orissa, Fairs and Festivals, Govt of Orissa Tourist Counters, Govt of Orissa Tourist offices. - 1 Tourism - Orissa. I Surveyor General of India.

SUBJECT ADDED ENTRY (5-B)

TOURISM-ORISSA

Tourist Map of Orissa. Map / Surveyor General of India. - 3rd ed. - Scale 1: 1,000,000 1cm = 10km. - Bhubaneswar: South Eastern circle, Survey of India, C 2001. - 1map: col.; 49 x 72cm. - with (on verso): map of Bhubaneswar and neighbourhood, photographs, Tourist information of Orissa, Accomodation units of Orissa Tourism, Handicrafts and handloom, special and typical delicacies of Orissa, Fairs and Festivals, Govt of Orissa Tourist Counters, Govt of Orissa Tourist offices. - 1 Tourism - Orissa. I Surveyor General of India.

AUTHOR ADDED ENTRY (5-C)

Surveyor General of India.

Tourist Map of Orissa. Map / Surveyor General of India. - 3rd ed. - Scale 1: 1,000,000 1cm = 10km. - Bhubaneswar: South Eastern circle, Survey of India, C 2001. - 1map: col.; 49 x 72cm. - with (on verso): map of Bhubaneswar and neighbourhood, photographs, Tourist information of Orissa, Accomodation units of Orissa Tourism, Handicrafts and handloom, special and typical delicacies of Orissa, Fairs and Festivals, Govt of Orissa Tourist Counters, Govt of Orissa Tourist offices. - 1 Tourism - Orissa. I Surveyor General of India.

Example-16

MUSIC CASSETTE
Tata Shera Udian Tara Presents
ସମଲପୁରୀ ଭଜନ ସନ୍ଧ୍ୟା

Life Programme

କଣ୍ଠ - ରତ୍ନାକର, ସୁଶୀଳ, ସୁନୁସୁ

ସଂଗୀତ ପରିଚାଳନା : ସମୀର ନାଗ

Prod. by Samrat Cassettes, Cuttack

ଗୀତ : Side A

ଗୀତ : Side B

୧. କଳା କାନ୍ଧୁହୋ

୧. ଛିନା ହେଲା

୨. ଚକାଡୁଲା ଚିକନକଳା

୨. ରଥର ଚକା ଚାଲେ

୩. କାନ୍ଧୁ ଗଲେ ମଧୁପୁରୀ

୩. ସତେର ମୋର

୪. ଆଗରେ ବଳିଆ

୪. ଚକାଆଖି

ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା :- ସେରା (ଟାଟା) MRP. 27/-

MAIN ENTRY (6-A)

Sambalpur Bhajan Sandhya Sound recording / Produced by Samrat cassettes music composer, Semir Nag - Cuttack : Samrat Cassettes - 1 Sound cassette - Life Programme - Sung in Sambalpur - Tata Shera Udian Tara Presents - Recorded on both sides - contents: side A, Kala Kanhu ho - Chakadula chikan kala - Kanhu gale madhurpuri - Agre Balia, Side B, Chhina hela - Rather chaka chale - Sater mor - chaka akhi - voice: Ratnakar, Susil, Yunus. 1 Devotional songs I Nag Semir - Rs 27.00

SUBJECT ADDED ENTRY (6-B)

DEVOTIONAL SONGS

Sambalpur Bhajan Sandhya Sound recording / Produced by Samrat cassettes music composer, Semir Nag - Cuttack : Samrat Cassettes - 1 Sound cassette - Life Programme - Sung in Sambalpur - Tata Shera Udian Tara Presents - Recorded on both sides - contents: side A, Kala Kanhu ho - Chakadula chikan kala - Kanhu gale madhurpuri - Agre Balia, Side B, Chhina hela - Rather chaka chale - Sater mor - chaka akhi - voice: Ratnakar, Susil, Yunus. 1 Devotional songs I Nag Semir - Rs 27.00

COMPOSER ADDED ENTRY (6-C)

Nag Semir

Sambalpur Bhajan Sandhya Sound recording / Produced by Samrat cassettes music composer, Semir Nag - Cuttack : Samrat Cassettes - 1 Sound cassette - Life Programme - Sung in Sambalpur - Tata Shera Udian Tara Presents - Recorded on both sides - contents: side A, Kala Kanhu ho - Chakadula chikan kala - Kanhu gale madhurpuri - Agre Balia, Side B, Chhina hela - Rather chaka chale - Sater mor - chaka akhi - voice: Ratnakar, Susil, Yunus. 1 Devotional songs I Nag Semir - Rs 27.00

Example - 17

VIDEOCOMPACTDISK

Emerald of the East, Orissa = Orissa: the Soul of India,

A film by Jaswin Jassi

produced for Air India and Orissa Tourism.

By: Arohi cinematics Pvt Ltd, New Delhi

I, video disc, colour, Sound.

For details contact

The Director, Department of Tourism, Paryatan Bhawan, Bhubaneswar - 751014 Ph 91-

674-2432177, 2431896 Fax 91-674-2430887 E-Mail: or tour Sanchar net in

Web WWW.Orissa-Tourism.Com

Designed by: Rashmi Plastia, Ph 91-674-2507306, 2522854

MAINENTRY(7-A)

Emerald of East: Orissa Video recording = Orissa: the soul of India/ Arohi cinematics Pvt Ltd; Film by Jaswin Jassi - New Delhi, Arohi cinematics - 1 video disc: sd, col; 45 in - Produced for : Air India and Orissa Tourism - Documentary - Commentary in English - 1 Tourism - Orissa. I Jassi, Jaswin

SUBJECTADDEDENTRY(7-B)

TOURISM-ORISSA

Emerald of East: Orissa Video recording = Orissa: the soul of India/ Arohi cinematics Pvt Ltd; Film by Jaswin Jassi - New Delhi, Arohi cinematics - 1 video disc: sd, col; 45 in - Produced for : Air India and Orissa Tourism - Documentary - Commentary in English - 1 Tourism - Orissa. I Jassi, Jaswin

DIRECTORADDEDENTRY(7-C)

Jassi, Jaswin

Emerald of East: Orissa Video recording = Orissa: the soul of India/ Arohi cinematics Pvt Ltd; Film by Jaswin Jassi - New Delhi, Arohi cinematics - 1 video disc: sd, col; 45 in - Produced for : Air India and Orissa Tourism - Documentary - Commentary in English - 1 Tourism - Orissa. I Jassi, Jaswin

Example-18

BEST OF NAMITA AGRAWALA

Vol-1
VCD
SM-CD-170

Produced, Distributed and all rights reserved by Serthak Music, Cuttack, Orissa, India
Unauthorised public performance Broadcasting of copying of this recording is strictly prohibited.

1 Compact Disc, MRP. - Rs 30/-

Dimension - 45 inches, Sound, Colour, Language - Oriya

Songs:-

ନୀଳ ସିନ୍ଧୁତୀରେ, ଚୋ ସିନ୍ଧୁର ଚିକେ, ଥରି ଥରି କରି, କଳସୀରେ ଗଙ୍ଗାଜଳ, ଆଜିପରା ଗୁରୁବାର, ଗୁଆ ଘିଅ, ବେଦୀ ମୁଣ୍ଡେ ଶେଳ, କଣ୍ଠରେ ମୋର, ସାରଦା ବରଦା, ଜୀବନର ଶେଷ ଗୀତ

MAIN ENTRY (8-A)

Best of Namita Agarwala video recording / Serthak Music - Cuttack: Serthak Music
- V.1, 1 Compact disc: sd, col; 45 in. - songs - In Oriya. - cast: Namita Agarawala and others - contents: Nila Sindhutire, To Sindur Tika, Thiri Thiri Kari, Kalasire Ganga jal, Aji para Gurubara, Gua ghia, Bedimunde khela, Kanthare mora, Sarada Barada, Jibanara secha gita. - 1 Devotional Songs I. Agarawala, Namita. - Rs 30.00

SUBJECT ADDED ENTRY (8-B)

DEVOTIONAL SONGS

Best of Namita Agarwala video recording / Serthak Music - Cuttack: Serthak Music
- V.1, 1 Compact disc: sd, col; 45 in. - songs - In Oriya. - cast: Namita Agarawala and others - contents: Nila Sindhutire, To Sindur Tika, Thiri Thiri Kari, Kalasire Ganga jal, Aji para Gurubara, Gua ghia, Bedimunde khela, Kanthare mora, Sarada Barada, Jibanara secha gita. - 1 Devotional Songs I. Agarawala, Namita. - Rs 30.00

SINGER ADDED ENTRY (8-C)

Agarawala, Namita

Best of Namita Agarwala video recording / Serthak Music - Cuttack: Serthak Music
- V.1, 1 Compact disc: sd, col; 45 in. - songs - In Oriya. - cast: Namita Agarawala and others - contents: Nila Sindhutire, To Sindur Tika, Thiri Thiri Kari, Kalasire Ganga jal, Aji para Gurubara, Gua ghia, Bedimunde khela, Kanthare mora, Sarada Barada, Jibanara secha gita. - 1 Devotional Songs I. Agarawala, Namita. - Rs 30.00

Example-19

MANUSCRIPTS

ରମଣୀ Palmleaf Miss
by ବିଶ୍ଵନର ରାଜେନ୍ଦ୍ର

Volume V (Sundara kanda)

L x B = 32 x 3 cm

Folio = 162 Oriya - Script, Oriya - Language

Acc.No:- 18002 Each Folio 4 lines Both sides

Purchased from H. Kanungo, Bhubaneswar

Condition - Good

MAIN ENTRY (9-A)

Rajendra, Bswambar

Ramāṭīa Manuscript / by Bswambar Rajendra - V5, 162 Folio, bound (Each Folio 4 lines both sides). Palmleaf; 32 x 3 cm - Miss (transcript and written). - In Oriya - Sundara Kanda. - Purchased from H. Kanungo - Good condition - Oriya Script - 1 Ramayana I Ramāṭīa - 18002

SUBJECT ADDED ENTRY (9-B)

RAMAYANA

Rajendra, Bswambar

Ramāṭīa Manuscript / by Bswambar Rajendra - V5, 162 Folio, bound (Each Folio 4 lines both sides). Palmleaf; 32 x 3 cm - Miss (transcript and written). - In Oriya - Sundara Kanda. - Purchased from H. Kanungo - Good condition - Oriya Script - 1 Ramayana I Ramāṭīa - 18002

TITLE ADDED ENTRY (9-C)

Ramāṭīa

Rajendra, Bswambar

Ramāṭīa Manuscript / by Bswambar Rajendra - V5, 162 Folio, bound (Each Folio 4 lines both sides). Palmleaf; 32 x 3 cm - Miss (transcript and written). - In Oriya - Sundara Kanda. - Purchased from H. Kanungo - Good condition - Oriya Script - 1 Ramayana I Ramāṭīa - 18002

Example-20

ଉତ୍ତାହରଣ ଚିତ୍ରାବଳୀ

LXB=49 Folia, Palmleaf

coloured, many folios are broken

purchased and presented by Harihar Mishra

Ex: Joint DFI Orissa
PSKhanda Pada, 1841964
Size = 21.2 cm. x 3.4 cm.
18th Century AD
Acc. No: 40123

MAINENTRY (A)

Ushaharana Chitrabali Manuscripts / 18- - 49 Folios, bound: Col: Palmleaf; 21.2 x 3.4 cm - purchased and Presented by Harihar Mishra, 1946 - Khandapara - Many Folios are broken - Oriya script - 1 Fine arts - 40123

SUBJECT ADDED ENTRY (B)

FINE ARTS

Ushaharana Chitrabali Manuscripts / 18- - 49 Folios, bound: Col: Palmleaf; 21.2 x 3.4 cm - purchased and Presented by Harihar Mishra, 1946 - Khandapara - Many Folios are broken - Oriya script - 1 Fine arts - 40123

Example - 21

- (A) ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ମୃତ - ନିଳାମ୍ବର ଭଞ୍ଜ
- (B) ଭାବବତୀ - ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ
- (C) ଦଶପୋଇ - ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ
- (D) ବାର ପୋଇ - ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ

Palm Leaf, MSS, Folios - 128 pages, Size - 36cms x 33cms, 4 lines in each folio both sides, Language - Oriya, Script - Oriya, condition - worm eaten, date 1279 ଶାଳ । ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ୧୫ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୭୯ କନ୍ୟା ୧୫ ଦିନ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଗୁରୁବାର, ବେଳ ୨୮ ଦଣ୍ଡ ୩୦ଲିତା ଠାରେ ଏ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ । ଅଧମ ଅରକ୍ଷିତ ରାହାସ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ।

MAINENTRY (A)

Sri Krishna Lilamruta manuscripts / by Nilambar Bhanja; copied by Rahas Mohapatra, 1872 - 128 folio, bound (four lines in each folio): Palmleaf; 36 x 33cm - MSS (transcript and written). - in oriya - worm eaten - Oriya script

with: Bhababati / by Upendra Bhanja

with: Despoi / by Juga Bhanja

with: Barapai / by Juga Bhanja

1 Puran I Bhanja, Nilambar II Mohapatra, Rahas x Bhababati by Upendra Bhanja xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Despoi by Juga Bhanja xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Barpai by Juga Bhanja xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja

SUBJECT ADDED ENTRY 2-B

PURANA

Sri Krishna Lilamruta manuscripts / by Nilambar Bhanja; copied by Rahas Mohapatra, 1872 - 128 folio, bound (four lines in each folio): Palmleaf; 36 x 33cm. - MSS (transcript and written). - in oriya. - worm eaten. - Oriya script

with: Bhababati / by Upendra Bhanja

with: Daspoi / by Juga Bhanja

with: Barapoi / by Juga Bhanja

1 Purana. I Bhanja, Nilambar II Mohapatra, Rahas x Bhababati by Upendra Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Daspoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Barapoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja.

AUTHOR ADDED ENTRY 2-C

Bhanja, Nilambar

Sri Krishna Lilamruta manuscripts / by Nilambar Bhanja; copied by Rahas Mohapatra, 1872 - 128 folio, bound (four lines in each folio): Palmleaf; 36 x 33cm. - MSS (transcript and written). - in oriya. - worm eaten. - Oriya script

with: Bhababati / by Upendra Bhanja

with: Daspoi / by Juga Bhanja

with: Barapoi / by Juga Bhanja

1 Purana. I Bhanja, Nilambar II Mohapatra, Rahas x Bhababati by Upendra Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Daspoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Barapoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja.

COPIST ADDED ENTRY 2-D

Mohapatra, Rahas

Sri Krishna Lilamruta manuscripts / by Nilambar Bhanja; copied by Rahas Mohapatra, 1872 - 128 folio, bound (four lines in each folio): Palmleaf; 36 x 33cm. - MSS (transcript and written). - in oriya. - worm eaten. - Oriya script

with: Bhababati / by Upendra Bhanja

with: Daspoi / by Juga Bhanja

with: Barapoi / by Juga Bhanja

1 Purana. I Bhanja, Nilambar II Mohapatra, Rahas x Bhababati by Upendra Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Daspoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja x Barapoi by Juga Bhanja. xxx see Srikrushna Lilamruta by Nilambar Bhanja.

CROSSREFERENCEENTRY(2-D)

BHABANIBYUPENDRABHANUA

SEESRIKRUSHNALLAMRUTABYNILAMBAREHANUA

CROSSREFERENCEENTRY(2-F)

DASAPOBYJUGABHANUA

SEESRIKRUSHNALLAMRUTABYNILAMBAREHANUA

CROSSREFERENCEENTRY(2-G)

BARAPOBYJUGABHANUA

SEESRIKRUSHNALLAMRUTABYNILAMBAREHANUA

Example - 22

MOTIONPICTURE

Motion Picture

A Jwala Movies presentation

Lakshmi Abhisara

Lakshmi's Adventure

an Oriya feature film

Produced by

Hairam Agarwal

Rin Laxmi Narayan Agarwal

Photography, Screen Play and

Direction

Raj Gopal Mishra

(Raju Mishra)

Film reel, Sound and Colour:

Author - Manoj Das

Music Director - Giridhar Gamang

Artists - Lakshmi (child) - Jagyanseni, Ketaki (Mother of Lakshmi) - Silalipi

Pandit - Rabi Mishra, Sana (Father of Lakshmi) - Kubal Pattnaik

Serapanch - Saroj Das, Baiji - Jerja Triadi

Master - Banamalipandita, Kangari - Dhruvacharan

Anama - Ritu Shadangi, Serapanch's wife - Bidyut Prava Pattnaik

Village Woman - Meera, New Priest - Laxmi Narayan Agarwal

Dumb - Sujit Kumar Jena, 2nd Lakshmi - Priyanka and others

Trade Enquiry, Jwala Movies

Mf-62, Madhusudan nagar, Unit - IV, Bhubaneswar-751001, Orissa)

MAIN ENTRY (2-A)

Lakshmirabhisara Motion picture / produced by Hariram Agarwal and Laxmi Narayan Agarwal; Photography, Screenplay and Direction by Raj Gopal Mishra - Bhubaneswar: Jwala Movies - Film reel: Sd, Cd - In Oriya - Title in English: Lakshmi's Adventure - Script: Manoj Das - Music: Giridhar Gamang - Cast Jagyanseni (Lakshmi; Child) Silalipi (Ketaki; mother of Lakshmi), Rabi Mishra (Pandit), Kubal Pattnaik (Sana; Father of Lakshmi), Seroj Das (Sarapanch), Jer ja Tiadi (Baidi), Banamali Pandia (Master), Dhrubacharan (Kangali), Ritu Shadangi (Anama), Bidyut Prava Pattnaik (Sarapanch's wife), Meera (village woman), Laxmi Narayan Agarwal (New Priest), Sujit Kumar Jena (Dumb), Priyanka and others (2nd Lakshmi). - I Superstitions I Agarwal, Hariram II Agarwal, Laxmi Narayan III Mishra, Raj Gopal

SUBJECT ADDED ENTRY (2-B)

SUPERSTITIONS

Lakshmirabhisara Motion picture / produced by Hariram Agarwal and Laxmi Narayan Agarwal; Photography, Screenplay and Direction by Raj Gopal Mishra - Bhubaneswar: Jwala Movies - Film reel: Sd, Cd - In Oriya - Title in English: Lakshmi's Adventure - Script: Manoj Das - Music: Giridhar Gamang - Cast Jagyanseni (Lakshmi; Child) Silalipi (Ketaki; mother of Lakshmi), Rabi Mishra (Pandit), Kubal Pattnaik (Sana; Father of Lakshmi), Seroj Das (Sarapanch), Jer ja Tiadi (Baidi), Banamali Pandia (Master), Dhrubacharan (Kangali), Ritu Shadangi (Anama), Bidyut Prava Pattnaik (Sarapanch's wife), Meera (village woman), Laxmi Narayan Agarwal (New Priest), Sujit Kumar Jena (Dumb), Priyanka and others (2nd Lakshmi). - I Superstitions I Agarwal, Hariram II Agarwal, Laxmi Narayan III Mishra, Raj Gopal

PRODUCER ADDED ENTRY (2-C)

Agarwal, Hariram

Lakshmirabhisara Motion picture / produced by Hariram Agarwal and Laxmi Narayan Agarwal; Photography, Screenplay and Direction by Raj Gopal Mishra - Bhubaneswar: Jwala Movies - Film reel: Sd, Cd - In Oriya - Title in English: Lakshmi's Adventure - Script: Manoj Das - Music: Giridhar Gamang - Cast Jagyanseni (Lakshmi; Child) Silalipi (Ketaki; mother of Lakshmi), Rabi Mishra (Pandit), Kubal Pattnaik (Sana; Father of Lakshmi), Seroj Das (Sarapanch), Jer ja Tiadi (Baidi), Banamali Pandia (Master), Dhrubacharan (Kangali), Ritu Shadangi (Anama), Bidyut Prava Pattnaik (Sarapanch's wife), Meera (village woman), Laxmi Narayan Agarwal (New Priest), Sujit Kumar Jena (Dumb), Priyanka and others (2nd Lakshmi). - I Superstitions I Agarwal, Hariram II Agarwal, Laxmi Narayan III Mishra, Raj Gopal

PRODUCERADDEDENTRY(2-D)

Agarwal,Laxminarayan

Lakshmi ra abhisara Motion picture / produced by Hariram Agarwal and Laxmi Narayan Agarwal; Photography, Screenplay and Direction by Raj Gopal Mishra. - Bhubaneswar: Jwala Moviea - Film reel: Sd, Col - In Oriya - Script Manoj Das. - Music Giridhar Gamang. - Cast Jagyanseni (Lakshmi Child) Silalipi (Ketaki; mother of Lakshmi), Rabi Mishra (Pandit), Kubal Pattnaik (Sana; Father of Lakshmi), Seroj Das (Serapanch), Jer ja Triadi (Bairi), Banamali Pandia (Master), Dhruvacharan (Kangali), Ritu Shadangi (Anama), Bidyut Prava Pattnaik (Serapanch's wife), Meera (village woman), Laxmi Narayan Agarwal (New Priest), Sujit Kumar jena (Dumb), Priyanka and others (2nd Lakshmi). - I Superstitions I Agarwal, Hariram II Agarwal, Laxmi Narayan III Mishra, Raj Gopal

DIRECTORADDEDENTRY(2-D)

Mishra,RajGopal

Lakshmi ra abhisara Motion picture / produced by Hariram Agarwal and Laxmi Narayan Agarwal; Photography, Screenplay and Direction by Raj Gopal Mishra. - Bhubaneswar: Jwala Moviea - Film reel: Sd, Col - In Oriya - Script Manoj Das. - Music Giridhar Gamang. - Cast Jagyanseni (Lakshmi Child) Silalipi (Ketaki; mother of Lakshmi), Rabi Mishra (Pandit), Kubal Pattnaik (Sana; Father of Lakshmi), Seroj Das (Serapanch), Jer ja Triadi (Bairi), Banamali Pandia (Master), Dhruvacharan (Kangali), Ritu Shadangi (Anama), Bidyut Prava Pattnaik (Serapanch's wife), Meera (village woman), Laxmi Narayan Agarwal (New Priest), Sujit Kumar jena (Dumb), Priyanka and others (2nd Lakshmi). - I Superstitions I Agarwal, Hariram II Agarwal, Laxmi Narayan III Mishra, Raj Gopal

Example - 23

ଅ ଆକାଶର ଆ

A, B, She

Film by Subas Das

Cast

Adyasha Mohapatra as Mini (small), Deba Bose as Grand father

Diptimayee Panda as Mini (big), Choudhury Jay prakash Das as Lanka Master

Deba Prasad Das as Minis Father, Bibhu Sarangi as Chairman

Rupeshri Ruperatna Debata as Champi (small), Jayanti Biswas as Champi (Big)

Sawan Kumar Nayak as Motu, Kunal Pattnaik as School Peon

Sabju ja Das, Banamali Pandiya as School Teachers

BPC Pattnaik (Hedu) as Radhu, Bibhu Mohapatra as Tuition Teacher

Niranjan Acharya as Office Peon,

Jegat Bose, Raj Kumar Des, Arun Kumar Des, Priya Ranjan Mishra as Interview Board Members

Chandan Mallick, Prakash mallick, Gobinda Mallick as Mini (Small) village friends
Prashanta mallick, Bhagaben Parida

Credit

Cinematography - Jugal Debata
Editing - Gadadhar Pury
Music - Bidyadhar Sahu
Audiography - Nagen Bank
Art - Subash Sahu
Makeup - Kunal Pattnaik
Costume - Ambika Des
Niranjan Acharya

Script + Direction - Subash Des

OMFims

M-4/49, Acharya Vihar, Bhubaneswar - 751013

Summary: - This is the story of a lady School teacher who tries to change the conventional pattern of education.

MAIN ENTRY 23-A)

A - eakare - ea Motion Picture / Script and Direction by Subash Des - Bhubaneswar, Om Films - Film reel : Sd. - In Oriya - Title in English : A, B, She - cast Adyasha Mohapatra (Mini; small), Debu Bose (Grand Father), Diptimayee Panda (Mini; Big), Ch Jayprakash Des (Lanka Master), Deba Prasad Des (Mini's Father), Bibhu Sarangi (Chairman), Rupeshri Ruperatna Debata (Champion; Small), Jayanti Biswas (Champion; Big), Sawan Suman Nayak (Motu), Kunal Pattnaik (School Peon), Sabuja Des and Banmali Pattnaik (School teachers), BPC Pattnaik (Radhu), Bibhu Mohapatra (Tuition teacher), Niranjan Acharya (Office Peon), Jegat Bose, Raj Kumar Des, Arun Des and Priya Ranjan Mishra (Interview Board members), Chandan Mallick, Prakash Mallick, Gobind Mallick, Prashanta mallick and Bhagaben Parida (Mini's Small village friends). - Credits Cinematography, Jugal Debata; Editing Gadadhar Pury; Music, Bidyadhar Sahu; Make up, Kunal Pattnaik; Costume, Ambika Des and Niranjan Acharya - Summary: This is the story of a lady School teacher who tries to change the conventional pattern of education. - 1. Educational system. I Des, Subash

SUBJECT ADDED ENTRY (3-B)

EDUCATIONAL SYSTEM

A - aakare - aa Motion Picture / Script and Direction by Subash Des - Bhubaneswar, Om Films - Film reel : Sd. - In Oriya - Title in English : A, B, She. - cast Adyasha Mohapatra (Mini; small), Debu Bose (Grand Father), Diptimayee Panda (Mini; Big), Ch Jayprakash Des (Lanka Master), Deba Prasad Des (Mini's Father), Bibhu Serangi (Chairman), Rupeshri Ruparatna Debata (Champi; Small), Jayanti Biswas (Champi; Big), Sawan Suman Nayak (Motu), Kunal Pattnaik (School Peon), Sabu ja Des and Banmali Pattnaik (School teachers), BFC Pattnaik (Radhu), Bibhu Mohapatra (Tuition teacher), Niranjan Acharya (Office Peon), Jegti basa, Raj Kumar Des, Arun Des and Priya Ranjan Mishra (Interview Board members), Chandan Mallick, Prakash Mallick, Gobind Mallick, Prashanta mallick and Bhagaban Parida (Mini's Small village friends). - Credits Cinematography, Jugal Debata; Editing Gadadhar Puty; Music, Bidyadher Sahu; Make up, Kunal Pattnaik; Costume, Ambika Des and Niranjan Acharya - Summary: This is the story of a lady School teacher who tries to change the conventional pattern of education. - 1. Educational system. I Des, Subash

DIRECTOR ADDED ENTRY (3-C)

Des, Subash

A - aakare - aa Motion Picture / Script and Direction by Subash Des - Bhubaneswar, Om Films - Film reel : Sd. - In Oriya - Title in English : A, B, She. - cast Adyasha Mohapatra (Mini; small), Debu Bose (Grand Father), Diptimayee Panda (Mini; Big), Ch Jayprakash Des (Lanka Master), Deba Prasad Des (Mini's Father), Bibhu Serangi (Chairman), Rupeshri Ruparatna Debata (Champi; Small), Jayanti Biswas (Champi; Big), Sawan Suman Nayak (Motu), Kunal Pattnaik (School Peon), Sabu ja Des and Banmali Pattnaik (School teachers), BFC Pattnaik (Radhu), Bibhu Mohapatra (Tuition teacher), Niranjan Acharya (Office Peon), Jegti basa, Raj Kumar Des, Arun Des and Priya Ranjan Mishra (Interview Board members), Chandan Mallick, Prakash Mallick, Gobind Mallick, Prashanta mallick and Bhagaban Parida (Mini's Small village friends). - Credits Cinematography, Jugal Debata; Editing Gadadhar Puty; Music, Bidyadher Sahu; Make up, Kunal Pattnaik; Costume, Ambika Des and Niranjan Acharya - Summary: This is the story of a lady School teacher who tries to change the conventional pattern of education. - 1. Educational system. I Des, Subash

Example-24

MUSC

Title Page

Song to virgin Mary GMD

by

Angus Mackay

2nd Ed.

Musical Presentations statement - Playing score

Place of publication - London

Distributor - faber music

Year of publication - 1975

Physical description area - 1 Score, Size - 18 cm, Vi, 27 p, illustrations,

Language

English words

Acc.No - 5061, Duration - 18 Minutes

Form of composition and medium of performance: Part for Piano only

MAIN ENTRY 24A)

Mackay, Angus

Song to virgin Mary Music / Angus Mackay. - 2nd ed. - playing score. - London; faber music, 1975. - 1 score (vi, 27p): ill; 18 cm. - part for piano only. - Duration: 18 Min. - 1 Music. - I Song to Virgin mary. - 5061

SUBJECT ADDED ENTRY 24B)

MUSIC

Mackay, Angus

Song to virgin Mary Music / Angus Mackay. - 2nd ed. - playing score. - London; faber music, 1975. - 1 score (vi, 27p): ill; 18 cm. - part for piano only. - Duration: 18 Min. - 1 Music. - I Song to Virgin mary. - 5061

TITLE ADDED ENTRY 24C)

Song to virgin mary

Mackay, Angus

Song to virgin Mary Music / Angus Mackay. - 2nd ed. - playing score. - London; faber music, 1975. - 1 score (vi, 27p): ill; 18 cm. - part for piano only. - Duration: 18 Min. - 1 Music. - I Song to Virgin mary. - 5061

Example-25

ARTIFACTS

ଗଞ୍ଜପା

ଶିଳ୍ପା - ସରସ୍ୱତୀ ଦାସ

ସହଯୋଗୀ - ପ୍ରଭାକର ଦାସ

ଶ୍ରୀ ଦେବଦତ୍ତପ୍ରଧାନ

ଗ୍ରା - ରଘୁରାଜପୁର, ଜି: ପୁରୀ - ୭୫୨୦୧୨, ୨୦୦୩

ଏହା ସୂତା ଲୁଗା, ଚେନ୍ଦୁଳି ମଞ୍ଜି, ଚକ୍‌ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଜଉ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଏହା ୯୬ଖଣ୍ଡ । କାଠ ଡବାରେ ଭିତ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ଚାରିଜଣ ଖେଳିଥାନ୍ତି । ରଙ୍ଗୀନ ଅଟେ । ଗଞ୍ଜପାରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଚିହ୍ନ : ଗୋଲାପ, କୁମାଚା, ଶର, ଫୁଲ, ଚନ୍ଦ୍ର, ବରାତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ନକ୍ଷତ୍ର । ଏହା ରାଜା ରାଜୁଡ଼ା ସମୟରେ ଖେଳାଯାଉଥିଲା । **Acc.No-5262**

MAINENTRY(A)

Ganjapa art original /developed by Saraswati Das,assisted by Pravakar Das and Deba dutta Pradhan. - Raghurajpur, 2003. - 1game, 96pieces: cotton, col. - Prepared from cotton cloth, tamarind seed, chalk dust and wax - wooden box - symbols: rose, kumacha, arrow, flower, moon, Barat, Sun and Star - Four persons Play. - Medieval Period. - 1 Playing cards I Das, Saraswati - 5262

SUBJECTADDEDENTRY(B)

PLAYINGCARDS

Ganjapa art original /developed by Saraswati Das,assisted by Pravakar Das and Deba dutta Pradhan. - Raghurajpur, 2003. - 1game, 96pieces: cotton, col. - Prepared from cotton cloth, tamarind seed, chalk dust and wax - wooden box - symbols: rose, kumacha, arrow, flower, moon, Barat, Sun and Star - Four persons Play. - Medieval Period. - 1 Playing cards I Das, Saraswati - 5262

DEVELOPERADDEDENTRY(C)

Das, Saraswati

Ganjapa art original /developed by Saraswati Das,assisted by Pravakar Das and Deba dutta Pradhan. - Raghurajpur, 2003. - 1game, 96pieces: cotton, col. - Prepared from cotton cloth, tamarind seed, chalk dust and wax - wooden box - symbols: rose, kumacha, arrow, flower, moon, Barat, Sun and Star - Four persons Play. - Medieval Period. - 1 Playing cards I Das, Saraswati - 5262

୪) ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ପ୍ରଣୟନ (Compilation of Bibliography)

ଗବେଷଣା ଓ ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି । ଚଳନ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ (Current Bibliography) ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ (Indian National Bibliography) ସାରା ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ କୌଣସି ଏକ ରାଜ୍ୟରୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଗବେଷକମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀରେ ବିଷୟ ଭିତ୍ତିକ, ଲେଖକ/ଲେଖିକା ଓ ପୁସ୍ତକର ନାମ (Title) ଅନୁଯାୟୀ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ (Entries) ସଜା ଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ସୂଚୀ ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା (Index) ଦିଆଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ପ୍ରକାଶନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀର (Orissa State Bibliography) ଏକ ନମୁନା ପରପୃଷ୍ଠାରେ ଦର୍ଶା ଯାଇଅଛି ।

ନିମ୍ନରେ କେତେକ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀର ତାଲିକା ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:-

1. Indian National Bibliography, CRL, Kolkata
2. British National Bibliography, London
3. Cumulative Book Index, USA
4. Accession List India - American Libraries Book Procurement Centre, New Delhi
5. The National Bibliography of Indian Literature, 1901 - 1953, Published in 4 vols, Sahitya Akademi, New Delhi
6. Orissa: A Comprehensive and Classified Bibliography, comp. by Herman Kulkar and others, Published by Vidyapuri, Cuttack

ORISSA STATE BIBLIOGRAPHY 1995 MAIN ENTRIES

000 - 099 : Generalia

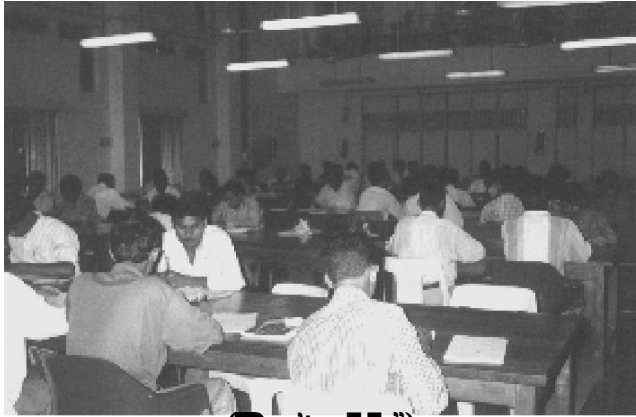
- Mahapatra, Sarathi** 1
Pruthibira Saptascharya = ପୃଥିବୀର ସପ୍ତାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ/ସାରଥୀ ମହାପାତ୍ର -5thed-Jaipur: Nikhila Utkala Sisumela Samity, 1995-31p., pbk.; 21 cm.- 1. Curiosities and wonders. - 001.9.-Rs. 6.00
- Misra, Godabarish** 2
Pilanka Kahinki = ପିଲାଙ୍କ କାହିଁକି/ ଗୋଦାବରୀର ମିଶ୍ରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂକଳିତ.- New ed.- Cuttack: Cuttack Student's Store, 1995.- V.2 (86p.), bound; 21 cm.- 1. Curiosities and wonders. - 001.9.- Rs.20.00
- Acharya, Bhabanisankar** 3
Computer=କମ୍ପ୍ୟୁଟର/ଭବାନୀଶଙ୍କର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ.-Repr.ed.- Cuttack: Grantha Mandir, 1995.-72p, bound; 21 cm.- First printed in 1992.- 1. Computers.-004.-Rs.25.00 (bound). Rs.20.00 (pbk)
- Choudhury B.N,** 4
Programming in BASIC/B.N. Choudhury.- 1st ed.-Cuttack: Arya Prakashan, 1995.-160P., pbk; 22cm.-1.programming (Computers).- 005.1.-Rs.80.00
- Directory of Educational Research in India: 5**
1947 - 88/Compiled by Bhabagrahi Biswal. - 1st ed.-Bhubaneswar: Orissa Institute of Educational Research, 1995. - 3511p., bound; 24cm. - 1. Education -ResearchBibliography.- 016.37
- Panda, B.D.** 6
20 Years of rural library services in Orissa/B.D. Panda.-1sted.-Cuttack: A.K. Gupta, 1995.- 348p., pbk; 21 cm.-1. Libraries, Rural-Orissa.- ISBN81-86403-0-027.4.-Rs.180.00 (delux) Rs. 125.00
- 100 - 199 : Philosophy
- Patnaik, Sachidananda** 7
Angabidya darpan=ଅଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ଦର୍ପଣ/ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ.- 3rdedl.ed.-Bhubaneswar: S. Patnaik, 1995. - Various pagings, pbk, 20 cm.-1. Astrology-Poetry, 138.-Rs.35.00 200-299 : Religion
- Mahapatra, Nabakishore** 8
Dharma iswara o kampana rahasya = ଧର୍ମ ଇଶ୍ଵର ଓ କାମ୍ପନ ରହସ୍ୟ/ନବକିଶୋର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂକଳିତ.- New ed.- Cuttack Utkal Sahitya Bikasha; distributed by J. Mahaptra& Co., 1995.- [xxii], 226p., pbk; 21cm.-1. Religion and science. 2. Symbolism of numbers. 3. Vibraiton - Religious aspects.- 215.-Rs. 80.00
- Rath, Nrusingha Charan** 9
Bigyana o adhyatmikata = ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା/ନୃସିଂହ ଚରଣ ରଥ-1sted.-Cuttack: Grantha Mandir, 1995.- 129p., pbk.; 22cm.-1 Religion and science.-215 Rs. 40.00
- Swain, Batakrushna** 10
Bharatara dharmapitha=ଭାରତର ଧର୍ମପୀଠ/ବଟକୃଷ୍ଣ ସ୍ଵାଇଁ.-1st ed.-Cuttack: Amiya Prakashani, 1995.-48p., pbk.; 21cm.-1. Children's literature : Pilgrims and pilgrimages.-291.35.-Rs.11.00
- Misra, Gadadhar** 11
Bharatara Parba Parbani=ଭାରତର ପର୍ବପର୍ବାଣୀ/ଗଦାଧର ମିଶ୍ର.- 1st ed.- Cuttack: Takhyashila, 1995.-56p., pbk.; 21cm.-1` Children's literature : Fasts, feasts and festivals.-291.36.-Rs.12.00
- Ramprem, Swami** 12
Santachittata = ଶାନ୍ତିଚିନ୍ତା/ସ୍ଵାମୀ ରାମପ୍ରେମଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂକଳିତ .- 1sted.-Cuttack : Orissa Book Store, 1995.-96p., pbk.; 21cm.-1. Ethics. 2. Peace.-ISBN 81-7400 - 123- 9.-291.5.-Rs.15.00
- Studies in Buddhism/edited by K.C. Mishra, 13**
Trilochan Mishra and R.K. Mishra.-Bhubaneswar: Institute of Orissan Culture, 1995.-199p., pbk.;24cm.-1. Buddhism - History.-294.309.- Rs.100.00
- Buck, Harry M.** 14
The Figure of Rama in Buddhist cultures/Harry M.Buck. - 1st ed.-Bhubaneswar: Mayur Publication, 1995.- 87p., pbk.; 22cm.-1. Rama in Buddhist culture 2. Buddhist culture.-ISBN 81-860 40-43- 9.- 294.33.-Rs. 80.00
- Gandhi, Mahatma** 15
Hindu dharma kana =ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ କଣ/ଗୋଧୁରା ହେମକାନ୍ତ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଦିତ.-New Delhi: NBT, 1995.-113p, pbk.; 21cm.- 1. Hinduism.- ISBN 81 - 237-1370-3.- 294.5.- Rs.32.00
- Sivanand, Swami** 16
Hindudharma =ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ/ରଘୁନାଥ ବରାଳଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଦିତ .-1sted.- Bhubaneswar: Nandighosh Prakasani, 1995.- 50p., pbk.; 16cm.-1. Hinduism.-294.5.-Rs.8.00
- Mahapatra, Radhanath** 17
Dardhyata bhakti = ଦାର୍ଦ୍ଵ୍ୟତା ଭକ୍ତି/ରାଧାନାଥ ମହାପାତ୍ର.-1sted.- Cuttack: United Book House, 1995.-46p., pbk.; 21cm.-1. Religious biography.-294.509.- Rs.12.00

ପଠନ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଠକ ସେବା ବିଭାଗ (Reader's Service Section)

ପାଠକ/ପାଠିକାମାନଙ୍କ ସଦସ୍ୟତା ପଞ୍ଜୀକରଣ (Registration of Members)

(୧) ସଦସ୍ୟତା - ପାଠକ/ପାଠିକାମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ କେତେକ ନୀତି ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ପାଠକମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ସଭ୍ୟ ହେବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆବେଦନ ପତ୍ର ଲେଖି କରି ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ପାଠକ/ପାଠିକାଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଠିକଣା, ପିତା/ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ନାମ, ଜନ୍ମ ତାରିଖ ଓ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ । ପରନ୍ତୁ ନିଜର ଫଟୋ, ପୁସ୍ତକର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଜମାଦତ ଅର୍ଥ (Security deposit) ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଆବେଦନ ପରେ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ବିଷୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇ ପାଠକକୁ ଏକ ଲାଇଭ୍ରେରି କାର୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଓ କାର୍ଡଟିର ଅବଧି (Validity) ପୂରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠକ/ପାଠିକାମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ପଠନର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି । ପରିଶିଷ୍ଟ 'ଡ'ରେ ଆବେଦନ ଫର୍ମର ଏକ ନମୁନା ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଅଛି ।

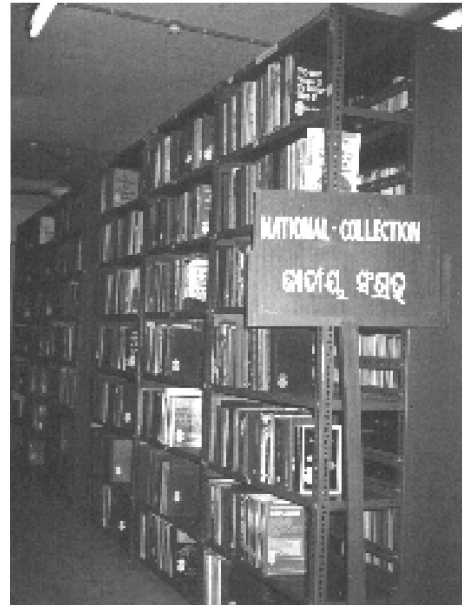
(Reading Hall)

ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ବିଭାଗଦ୍ୱାରା ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ହୋଇଥାଏ । ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜିପରି ସୁବିଧା ହେବ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ପୁସ୍ତକଟି ତାଙ୍କର ହାତରେ ଆସି ପଢ଼ିବେ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହି ବିଭାଗ କରିଥାଏ । ଏହି ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସୂଚି ହୁଏ । ଯଥା:-

- (1) Day Register system
- (2) Ledger system
- (3) Dummy system
- (4) Temporary slip system
- (5) One card system
- (6) Two card system
- (7) Mechanical methods.

୨) ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ସେବା (Circulation Service)

ପାଠକମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠାଗାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ସେଠାରେ

(Stack Area)

କୌଣସି ପଇତା ଅନୁସୂତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପାଠାଗାରଟିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ କେତେକ୍ଷତ୍ର ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ହେଲା, କେଉଁଟି ଯୋଗାଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି, କାହାକୁ ଦିଆଗଲା, ଜଣେ କେତେ ଖଣ୍ଡ ପୁସ୍ତକ ନେଲେ, ପାଠକଙ୍କ ଚିହ୍ନ କ'ଣ, ଜଣକ ଉପରେ କେତେ ଜୋରିମାନା (Fine) ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, କିଏ ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ (Reserve) କରିଛି, ଇତ୍ୟାଦି ଯାବତୀୟ ତଥ୍ୟର ନିରୂପଣ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ସହିତ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଯେପରି ବହିଟି ପାଠକଙ୍କ

(Reading Hall)

ହାତରେ ପହଂଚାଉଥିବ, ତାହା ହିଁ ଦେଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଓଡ଼ିଶାର ଛୋଟ ଛୋଟ ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏବେ ଓଡ଼ିଶାର ଜିଲ୍ଲା ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ (District Libraries) Card systemର ପ୍ରବଂନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଅତି କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ କରିପାରିବ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠାଗାରରେ ଏହି ପଇତା ଅନୁସୂତ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଜିଲ୍ଲା ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ପୂର୍ବରୁ ଏହି Day register system ଅନୁସୂତ ହେଉଥିଲା ।

CIRCULATION REGISTER FORMAT

Date	Name and address of the Borrower	Particulars of the book issued					Date of return	Remarks	
		No. of the book	Date of publication	Acc. No.	Title	Author	Price		

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବିଭାଗ (Newspapers & Periodicals Section)

ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟତୀତ ସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘଟଣାବଳୀକୁ ପାଠକମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଥିବା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା, ଆଜିକାର ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଏହି ପତ୍ରପତ୍ରିକାର ସଂଖ୍ୟା ଆଜି କଳ୍ପନାତୀତ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଗୋଟିଏ ପାଠାଗାରକୁ ସମସ୍ତ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ଯୋଗାଇଦେବା କ'ଣ ସମ୍ଭବପର ? ଏଥିପାଇଁ ସମ୍ଭବ ହିଁ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ରୂପେ ଦେଖାଦିଏ । ଏଣୁ ସ୍ଥିରାକୃତ କେତେକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରିକାକୁ ଜିଣାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୁଏ । ପତ୍ରିକା କ୍ରୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବରୁ ତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ କରାଯାଏ । ପତ୍ରିକା କ୍ରୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇଁ ଆମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଉ ।

ଯଥା:- (୧) ପାଠାଗାରର ଆର୍ଥିକାବସ୍ଥା କିପରି ? (୨) କି କି ପତ୍ରିକା ପୂର୍ବରୁ କ୍ରୟ କରାଯାଇଛି ? (୩) ପାଠାଗାରର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ ? (୪) ପାଠକଙ୍କ ଚାହିଦା କେତେ ? (୫) ପତ୍ରିକାଟି କିପରି ସୁବିଧାରେ ମିଳିପାରିବ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଏଣୁ ପତ୍ରିକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ଆମେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ସନ୍ଦର୍ଭ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର (Reference books) ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥାଉ ।

ଯଥା:-

- 1) Ulrich's International Periodical Directory, New York, R.R. Bowkor Company.
- 2) Nifor's Guide to Indian Periodicals, Poona, National Information Service.
- 3) Indian National Bibliography, Pub. by Central Reference Lib. , Kolkata
- 4) British National Bibliography, London
- 5) Times Literary Supplement, Under Current Periodicals Column.
- 6) Aslib Information, London
- 7) Serial Titles Newly Received (Library of Congress)

ପତ୍ରପତ୍ରିକା ପାଇବାର ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ପଦ୍ଧତି ଅଛି । ଯଥା:- ଗ୍ରାହକ ଚାହା ଦେଇ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସଭ୍ୟ ହୋଇ (ଯେଉଁଠୁ ପତ୍ରିକା ବାହାରୁଛି), ଦାନ ହିସାବରେ ବା ପ୍ରତିଦାନରେ । ପତ୍ରିକାର ଠିକଣା ପାଇବାପରେ ତାର ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଠିକ୍ କରାଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଏକ ଟ୍ରାନ୍ସ୍ମିଟ୍ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଦି ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଏଜେଣ୍ଟ୍ ଫାର୍ମ୍ ଆସାନ୍ତି ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୋଟେସନ୍ (Quotation) ଆହ୍ୱାନ କରି ଯାହାର ସବୁଠୁଁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟ ହେବ, ତାକୁ ସ୍ଥିର କରାଯାଏ । ଯିଏ ଏକେନିୟୁର ହେବ, ସେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କରୁଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଥା:-

- ୧) ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଇଦେବା ।
- ୨) ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସମୟରୁ ଯୋଗାଣ ଆରମ୍ଭ କରିବା ।
- ୩) ବିଲରେ ମୂଳ ଦାମ୍ ମୁଦ୍ରା (Currency) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ ।
- ୪) ମୂଲ୍ୟ ରିହାତି (Discount) ଯଦି ଥାଏ, ତାକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ ।
- ୫) କେଉଁ ପାଠାଗାରକୁ ଯୋଗାଣ, ତାହା ଠିକ୍ ଭାବରେ ଲେଖାଯିବ ।
- ୬) ପ୍ୟାକିଜ୍ ଓ ପୋଷ୍ଟେଜ୍ ବାବଦ ପାଉଣା ଲେଖାଯିବ ।
- ୭) ଶୀଘ୍ର ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଜମାନତ (Guarantee) ଦେବା ଦରକାର ।
- ୮) ଯୋଗାଇବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ନ ହେଲେ ପରେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଜମାନତ (Guarantee) ଦେବେ ।
- ୯) ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ଗୁଡ଼ିକ ପଠାଇବାରେ ନିଶ୍ଚଳ୍ ତାକ ବ୍ୟବସ୍ଥା (Post free) ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୧୦) ପତ୍ରିକାର ସମସ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଶେଷ ହେଲେ ତାହାର **Title Index, Content Index** ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ ।

ପତ୍ରିକା ଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଡ଼ର ହେଲାପରେ ତାହା ପାଠାଗାରକୁ ଆସେ । ଏହା ଆସିଲେ, ତାକୁ ରେକର୍ଡ ଖାତାରେ ରଦ୍ଦାଯାଏ । ଛୋଟ ଛୋଟ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ରେଜିଷ୍ଟର ପଦ୍ଧତି (**Register system**) ହିଁ ଭଲ । ଏହା ପରିଶିଷ୍ଟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ପ୍ରତି ପତ୍ରିକାରେ ମୋହର (**Stamp**) ମରାଯାଏ ଏବଂ ନମ୍ବର ଚଢ଼େ ଓ ପାଠାଗାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ରହେ ।

ପତ୍ରିକାଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ବିଛାଇ ଦିଆଯାଏ । ସେଠାରେ ପାଠକମାନେ ତାହା ପଠନ କରନ୍ତି । ବଡ଼ ବଡ଼ ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଥାକ (**Display rack**)ଟି ଏପରି ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ ଯେ, ବାହାରପଟକୁ ସଂପ୍ରତିକ ପତ୍ରିକା (**Current journal**) ଟି ରହିଥାଏ; କିନ୍ତୁ ପୁରୁଣା ପତ୍ରିକାଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ରହିଥାଏ । ବର୍ଷିକ ପରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକାଠି କରି ବନ୍ଧାଇ କରାଯାଏ ଏବଂ ପୁସ୍ତକ ପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଷାନୁଯାୟୀ ସଜା ନ ଯାଇ ବିଷୟ ଅନୁସାରେ ସଜାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ସାମୟିକ ପତ୍ରପତ୍ରିକା (**Periodicals**) ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ପାଠାଗାରର ବାହାରେ ପଠନ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ । ଯଦି ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ଟିରକୁର୍ (**Slip**) ଦେଇ ନିର୍ଗମ (**Issue**) କରାଯାଇଥାଏ ।

ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବିଭାଗର ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଷୟ ହେଲା, ପତ୍ରିକାଗୁଡ଼ିକର **Indexing** ଓ **Abstracting** । **Documentation** ବା **Indexing** ର ଅର୍ଥ ହେଲା ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭାବରେ ତିଆରି ଏକ ତାଲିକା ଯେଉଁଠି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ

(ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ବିଭାଗ)

ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ସୁବିଧା ହୁଏ । "A Systematically arranged list giving enough information about each item to enable it to be identified and traced." ଯେଉଁ ପତ୍ରିକାର **Index** ନାହିଁ, ତାର **Indexing** କରିବା ପାଠାଗାର ପତ୍ରିକା ବିଭାଗର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁ ପତ୍ରିକା ଗୁଡ଼ିକର **Index** ମିଳୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଣି ରଖିବା ଅନ୍ୟ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ । **Indexing journal** ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି:-

1. **Agricultural Index, New York, H.W. Wilson, 1916**
2. **Biological Index. New York, H.W. Wilson 1938**
3. **Education Index, New York, H.W. Wilson, 1929**
4. **Engineering Index, New York, 1891**
5. **Library Literature, New York, 1933**
6. **Subject Index to Periodicals, London, Library Association 1916**
7. **Science Citation Index, Philadelphia, Institute of Scientific Information 1964**

ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର (**Abstracting**)ର ଅର୍ଥ ହେଲା, ଏକ ଲିଖିତ ପ୍ରବନ୍ଧର ସାରାଂଶ ପେଶ୍ କରିବା । ଏହା ସହିତ ଲିଖିତ ପ୍ରବନ୍ଧର ଲେଖକ, ମୂଳପୁସ୍ତକ, ପ୍ରକାଶକ, ମୂଲ୍ୟ ଆଦି ଯାବତୀୟ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ସାରା ପୃଥୁବୀରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ହଜାରଟି ଆବିଷ୍କାରକିଙ୍କ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ କେତୋଟି ପତ୍ରିକା ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ ।

1. **Biological Abstracts (1927)**
2. **Chemical Abstracts (1907)**
3. **Mathematical Review (1940)**
4. **Experta Medica (1947)**
5. **Nuclear Science Abstracts (1948)**
6. **Indian Science Abstracts (1965), New Delhi, INSDOC**
7. **Science Abstracts (1898)**

ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେସନ (**Documentation**) ଦୁଇଟି ବିଷୟରୁ ସୃଷ୍ଟି । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା **Documentation work** ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଲା **Documentation service** । ପ୍ରଥମ ବିଷୟରେ **Documentsର Collection, Classification and Abstracting** ହୁଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଷୟର କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି, ପ୍ରଥମ ବିଷୟଟିକୁ ପାଠକ ତଥା ଗବେଷକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେବା ।

ଆଜିକାଲି ବିଭିନ୍ନ ପାଠାଗାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାରେ **Documentation** କାର୍ଯ୍ୟଟି ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସେବା ରୂପେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଆମ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା କଟକସ୍ଥ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ **Documentation** କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ନିମ୍ନରେ **Documentation** କାର୍ଯ୍ୟର କେତୋଟି ତାଲିକା ପ୍ରଦାନ ହେଲା-

1. **Abstracts & Index of Reports and Articles, New Delhi, Lok Sabha Secretariat (1963)**
2. **L.S.I., New Delhi, Central Secretariat Library (1963)**
3. **Current Education Literature, New Delhi, Central Secretariat Library (1959)**
4. **Desidoc List, Delhi, Defence Science Laboratory (1964)**
5. **Documentation on Asia, Delhi, Indian Council of World Affairs (1960)**
6. **Documentation on Labour, Delhi, Ministry of Labour, Employment and Rehabilitation (1960)**
7. **Documentation in Social Sciences, Poona, Jayakar Library, Poona University (1967)**
8. **Documentation on Agriculture, Delhi, I.C.A.R. (1964)**
9. **Documentation on Animal Husbandry, Delhi, I.C.A.R. (1959)**

10. Index to Literature on Science, Delhi, Research Survey and Planning Organisation, C.S.I.R. (1964)
11. Documentation List-Africa, Delhi, Delhi University
12. Documentation List-Economics, Delhi, Ratan Tata Library (1962)
13. Documentation List-Social Sciences, Bombay, Tata Institute of Social Sciences (1964)
14. Index to Statistical Literature, Kolkata, Indian Statistical Institute
15. Indian Library Science Abstracts, Kolkata, ((I.A.S. L.I.C. 1967)
16. Select Articles on Current Affairs - Delhi, Indian Council of World Affairs, (1956)
17. Weekly Documentation List-Delhi, Planning Commission (1954)

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସାରା ପୃଥିବୀର ପତ୍ରପତ୍ରିକାର **Documentation** ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ :-

1. Keesing's Contemporary Archieves-Bristol, Keesing's Publications Ltd. (1931) Weekly.
2. Asian Recorder-New Delhi, 1955, Weekly.
3. Africa Diary- New Delhi, Africa Publication (India) 1961, Weekly.
4. Africa Digest-London, Africa Publications Trust, 1953.
5. Commonwealth Digest (Formerly) Commonwealth Digest and World Economic Review - London, 1947, Monthly.
6. The National Diary - Kolkata, 1964, Weekly.

ଓଡ଼ିଶାର ପାଠାଗାର ମାନଙ୍କରେ ପତ୍ରପତ୍ରିକାର ଅଭାବ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଧରଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଚାହିଦା ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ବିଧେୟ । ଯେଉଁଠି ପୁସ୍ତକଯୋଗାଣ ବିଶେଷ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେଁ, ସେଠାରେ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ଯୋଗାଣ ହିଁ ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକ ମନେହୁଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ଓ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକାଂଶରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ତେଣୁ ପାଠକମାନଙ୍କର ସୁବିଧା ନିମ୍ନିକେତେକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକାର **Abstracting** ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ବିଭାଗର ଅନ୍ୟ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା **News clipping** । ସରକାରୀ ଘୋଷଣା, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ବିବରଣୀ ଓ ଚିତ୍ରପ୍ରଣା ଆଦିକୁ ଜାଚିକରି (**Clipping**) ରଖିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠାଗାରର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ । ପୁରୁଣା ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ **Micro-filming** ହେଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଏଗୁଡ଼ିକ ଅନେକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇତି ରଖାଯାଇପାରିବ ।

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ସୂଚନା ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ (Reference and Public Relations Section)

ଏହି ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷାକରି ପାଠକମାନଙ୍କର ପଠନ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବସ୍ତୁର ଠିକଣା କରିବା । ଏଣୁ ଏଥିପାଇଁ ପାଠାଗାରରେ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧରଣର Reference ସଂଗ୍ରହ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ପାମ୍ଫ୍ଲେଟ୍ (Pamphlet), Exhibits, Publicity materials, Book-list on new arrivals, maps, charts, plans, models, illustrations, statistics, survey reports, resolutions ଆଦି ଜିନିଷ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ Public guidance, Vocational guidance ଆଦି ପୁସ୍ତିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ତଥା ଯୋଗାଯୋଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ହେଲା, ଏହି ପାଠାଗାର । ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ଯୋଜନା ତଥା ନୀତିନିୟମକୁ ଲୋକଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇବାର ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ହେଲା ମଧ୍ୟ ଏହି ପାଠାଗାର । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକ, ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ପଦାଧିକାରୀ ବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ଭାଷଣ, ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ପୁସ୍ତକମେଳା, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ନୋଗାନ, ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରବନ୍ଧ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହା କେବଳ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

ଏହି ବିଭାଗରେ ବିଭିନ୍ନ ତଥ୍ୟମୂଳକ ପୁସ୍ତକ ଥାଏ ଯଥା:- System of Academic Courses, Circulars, Gazetters, Notifications, Essays, Pamphlets, Pictures, Clippings, Directory, Dictionaries, Encyclopaedias, Indexes, Abstracts, Year Books, Almanacs, Atlases, Bibliographies, Hand Books, Manuals, ପାଠକ ସଭେ, ତଥା ଅନେକ ଉନ୍ନତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଚଳନ କରିବା, ଅଣସାକ୍ଷର ପ୍ରୌଢ଼ମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଆଦି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଶିଶୁ ପାଠାଗାର ବିଭାଗ (Children's Library Section)

ବିଭିନ୍ନ ପାଠାଗାରରେ ଶିଶୁ ପାଠକମାନଙ୍କର ଚାହିଦା ମୁତାବକ ପୁସ୍ତକ ପଠନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ତେଣୁ ପାଠାଗାରରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜିଜ୍ଞାସୁ ମନକୁ ସୁହାଇଲାଭଳି ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ହେବା ଉଚିତ । ଏଣୁ ଆମ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ଗନ୍ଧ, ଭ୍ରମଣକାହାଣୀ, ପୁରାଣ, ବିଜ୍ଞାନ, ରହସ୍ୟ, ଚରିତ୍ରଗଠନମୂଳକ ପୁସ୍ତକ, ଫଟୋଚିତ୍ର, ମଡେଲ୍ ଆଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ଦରକାର । ବୟସର ତାରତମ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୁସ୍ତକ ନିର୍ବାଚନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖେଳଣା, ଦୋଳି, ଗପକହିବା ଓ ଗୀତବୋଲା ଆଦିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଉଚିତ୍ ।

(ଶିଶୁ ପାଠାଗାର ବିଭାଗ)

ଶିଶୁ ପାଠାଗାରର ଗ୍ରନ୍ଥାଧିକ୍ଷକ ଜଣେ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଓଡ଼ିଶାର ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ଶିଶୁ ପଠନ ବିଭାଗ ପ୍ରାୟ ନାହିଁ କହିଲେ ଚଳେ । ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିଶୁ ପାଠାଗାର ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଦୌ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିଶୁ ସମ୍ପର୍କ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଶିଶୁ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ନ ଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୋଭର ବିଷୟ ।

ଏହା ସହିତ ବିକଳାଙ୍ଗ ଓ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ଯାହା ହେଉ, କୃଷକ ଓ ଶ୍ରମିକମାନେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଠାଗାର ବା ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁ ପଠନ ସୁବିଧା ପାଇଥାନ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଠାଗାର ଉପକରଣର ଯତ୍ନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ

ପାଠାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତଥିବା ପୁସ୍ତକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ସାମୟିକ ତଥା ସମୟ ବିଶେଷରେ ଯତ୍ନନେବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଏହା ଫଳରେ କୀଟପତଙ୍ଗ/ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ପ୍ରଭାବ/ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରଭାବ/ପ୍ରାକୃତିକ ଶତୃତଥା ମନୁଷ୍ୟଗତ ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରାଯାଇପାରେ । ଏଥିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ଷତିକାରକ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଏବଂ କୀଟପତଙ୍ଗକୁ ସାବଧାନ ହେବା ଉଚିତ ।

- (କ) ଉଇ-ଏମାନେ ପୁସ୍ତକର ମଲାଟ ତଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁସ୍ତକକୁ ଖାଇଥାନ୍ତି, ତେଣୁ ପୁସ୍ତକଟି ବିକୃତ ଦିଶେ ।
- (ଖ) ଅସରପା - ଏମାନେ ବନ୍ଧାଇ ଓ ମଲାଟକୁ ଖାଇଥାନ୍ତି ।
- (ଗ) ସିଲଭର କୀଟ (**Silver fish**)-ଏମାନେ ଦେଖିବାକୁ ଲମ୍ବାଲିଆ । ତେଣାହୀନ ଓ କାତିବିଶିଷ୍ଟ । ଏମାନେ ଅଧିକାଂଶ କମ ଓ ଦେଖିବାକୁ ଧୂସର ରଙ୍ଗର । ଦିନ ଅପେକ୍ଷା ରାତିରେ ଏମାନେ କ୍ରିୟାଶୀଳ । ଓଦା ଓ ମଇଳା ସ୍ଥାନରେ ରହିବାକୁ ଭଲପାଆନ୍ତି ।
- (ଘ) ନିଆଁପୋକ (**Fire brat**) - ଦେଖିବାକୁ ସିଲଭର କୀଟ ପରି । କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଉପରୁ ଅଧିକ ଉଠି ସ୍ଥାନରେ ଏମାନେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ।
- (ଙ) ଗ୍ରନ୍ଥଭକ୍ଷଣୀ (**Book lice**) - ଦେଖିବାକୁ ଧଳା । ମଇଳା ଓ ଅଳିଆଗଦାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପିନ ମୁଣ୍ଡକରି ଜମାହୋଇଥାନ୍ତି । ପୁସ୍ତକରେ ଛତୁ ଜନ୍ମିଥିବାରୁ ତାକୁ ଖାଇ କ୍ଷତିଘଟାନ୍ତି ।
- (ଚ) ଗ୍ରନ୍ଥକୀଟ (**Book worm**) - କାର୍ତ୍ତି କେବିନେଟ, ଚମଡ଼ା ଓ ବନ୍ଧାଇ ନଷ୍ଟ କରନ୍ତି ।
- (ଛ) ମଡ଼ଝୁପସ (**Mud waps**)-ପୁସ୍ତକ ରହିବା ସ୍ଥାନରେ ବସା ବାନ୍ଧିଥାନ୍ତି ।
- (ଜ) ମଥ (**Moth**)- ବନ୍ଧେଇ ଚମଡ଼ା ଓ କନାକୁ ଖାଆନ୍ତି ।
- (ଝ) ମୂଷା - ଛୁଆ ଦେବା ପାଇଁ ପୁସ୍ତକକୁ କାଟିପକାନ୍ତି ।

(ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ)

ଏହା ସବୁ ବିଷୟରେ ସତର୍କତା ସହିତ ପାଠାଗାରକୁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମଝିରେ ମଝିରେ କର୍ପୁର, ଗନ୍ଧକ, ଚନ୍ଦ୍ରଗୁଣ୍ଡ, ଲବଙ୍ଗ, ଗୋଲମରିଚ, ଧୂଆଁ, ଅଙ୍ଗୀରକାମ୍ବୁ, ପରମାଲିନ, କାରବନ ତାଇସଲଫାଇଡ, ଥାଇମଲ୍, ବେନଜିନ୍ ଆଦି ବ୍ୟବହାର କଲେ ପୁସ୍ତକ କ୍ଷତିରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିଥାଏ । ପାଠାଗାର ଭିତରେ ନିମ୍ନପତ୍ର ଦେବା ବିଧେୟ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଫିନାଇଲରେ ଚଟାଣ ଧୋଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପୁସ୍ତକ ବନ୍ଧାଇ

ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ପାଠକ-ପାଠିକା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ସମୟ କ୍ରମେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ପୁସ୍ତକ କୀଟ ଓ ପରିବେଶଜନିତ କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ପୁସ୍ତକର ମଲାଟ, ବନ୍ଧାଇ ଇତ୍ୟାଦିକୁ କ୍ଷତି ପହଂଚାଇ ଥାଏ । ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ବନ୍ଧାଇ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯଦି ପଠନ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ବନ୍ଧାଇଠାରୁ ପାଠାଗାର ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହେବା ଉଚିତ । ଏସିଡ୍ ବିହୀନ ସୂତା, ଅଠା ଓ କପଡ଼ା ବ୍ୟବହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥିପାଇଁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତପାଇଁ ଏହା ପୁସ୍ତକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖେ ଓ ପୁନଃ ଗ୍ରନ୍ଥକୀଟ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହେବା ସମ୍ଭାବନାକୁ କମ୍ କରିଥାଏ ।

(ବନ୍ଧାଇ ବିଭାଗ)

ଷ୍ଟକ ତନଖି

ପ୍ରତିବର୍ଷ କିମ୍ବା କିଛି ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ପାଠାଗାରର ଷ୍ଟକ ତନଖି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଦରକାର । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଠାଗାରର ଷ୍ଟକ ରେଜିଷ୍ଟର ସହିତ ମିଳେଇ କରାଯିବା ଦରକାର । ଏହା ଫଳରେ ହଜି ଯାଇଥିବା/ଚିରିଯାଇଥିବା/ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ନଥିବା ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ଧରାପଡ଼େ ଏବଂ ତାହା ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ (Administrative Section)

ସମଗ୍ର ପାଠାଗାର ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନ ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକଙ୍କର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ପାଠାଗାରଟି ସମସ୍ତ ପରିବେଷ୍ଟନା ତଥା ପାଠକମଣ୍ଡଳୀ ଦ୍ୱାରା କିପରି ଭାବରେ ଆଦୃତ ହେବ ଏବଂ ପଠନ ସେବା ସୁଚାରୁରୂପେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । ପାଠାଗାରର ଉନ୍ନୟନ କଷ୍ଟେ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା କିମ୍ବା ଯୋଜନାବଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସଫଳ ରୂପାୟନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏହି କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଚାକିରୀ ସଂଗ୍ରହଣା, ନିଯୁକ୍ତି, ଦରମା, ବଦଳି, କାର୍ଯ୍ୟପରିସର ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ବୁଝାଶୁଝା କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥସ ବା ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ ।

ପାଠାଗାରର ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଗଲା । ଯଥା:-

1. Committee Work
2. Personal Administration and Co-ordination
3. Finance and Accounts
4. Publicity
5. Binding
6. Building and Equipment
7. Correspondence and Filing
8. Stores, Stationary and Printing
9. Maintenance of Library Records
10. Preparation and Publication of Annual Report
11. Maintenance of Library Statistics
12. Conducting Library Surveys

ଓଡ଼ିଶାର ପାଠାଗାରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ରହିଅଛି । ଅନ୍ୟ ସବୁ ପାଠାଗାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ଭାବରେ ନ ଥାଏ । ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଓ ଦରମାକୁ ବିଚାର କଲେ ଅନେକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ, ଯାହାକି ପାଠାଗାରର ମାନକ (Standard) ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଅନେକ ପାଠାଗାରରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ନ ଥାଏ । ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଗଠିକରି ଚାଲିଥାଏ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ପାଠାଗାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବେସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଛୋଟ ବଡ଼ ପାଠାଗାର ରହିଅଛି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବଂଚାଇ ରଖିବାକୁ ହେଲେ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ, ସହଯୋଗ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସ୍ଵଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ, ଆସବାବପତ୍ର, ଗୃହନିର୍ମାଣ ଆଦି ପାଇଁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅନୁଦାନ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି । ଏହି ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇବା ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେକ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:-

- କ) ପାଠାଗାର ଗଠନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଫର୍ମ
- ଖ) ପାଠାଗାରର ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ
- ଗ) ପାଠାଗାରର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା (Audit) ରିପୋର୍ଟ
- ଘ) ପାଠାଗାରର ବହିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ଙ) ପାଠାଗାରର ଆସବାବପତ୍ର କ୍ରୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା
- ଚ) ପାଠାଗାରର ଗୃହନିର୍ମାଣ ପରିକଳ୍ପନା
- ଛ) ପାଠାଗାର ପରିଦର୍ଶନ ଓ ସୁପାରିଶର ରିପୋର୍ଟ

(କ)

ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସ୍ଵଚ୍ଛାସେବୀ

ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ ଆହ୍ଵାନ:

(ବାର୍ଷିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ)

(ବର୍ଷ.....ପାଇଁ)

ସୂଚନା:-

- କ) କେବଳ ୩ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିଡୁଇ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ଦରଖାସ୍ତ କରିପାରିବେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ଅନୁଦାନ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
- ଖ) ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ ଗୃହଥିବା ବିଧେୟ । ଭଡ଼ା ଘର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇପାରେ ।
- ଗ) ସର୍ବସାଧାରଣ ଦେଖିପାରୁଥିବା ଓ ଜାଣିପାରୁଥିବା ଭଳି ସ୍ଥାନରେ ନାମଫଳକ (Name Plate ବା Signboard) ଲଗା ହୋଇଥିବା ଦରକାର ।
- ଘ) ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ପାଠାଗାରଟିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା କଥା ପାଇଁ ଏକ ଶପଥପତ୍ର (Affidavit) ଦାଖଲ କରିବେ ।
- ଙ) ସର୍ବନିମ୍ନ ୧୦୦ (ଶହେ) ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପାଠାଗାରଟି ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଦରକାର, ଅନ୍ୟଥା ଅନୁଦାନ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
- ଚ) ଦରଖାସ୍ତ ସହିତ ଗତ ୩ ବର୍ଷର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ, ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ତାଲିକା, ଅଡ଼ିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଓ ସମିଧାନର ଏକ କିତା ନକଲ ଦାଖଲ କରିବେ ।
- ଛ) ଦରଖାସ୍ତର ଦୁଇକିତା ମଧ୍ୟରୁ ଏକକିତା ନିକଟସ୍ଥ ଜିଲ୍ଲା ପାଠାଗାରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସଂସ୍କୃତି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସୁପାରିଶ/ତର୍ଜମାପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଫର୍ମଟି ସିଧାସଳଖ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟରେ ୩୦ ଦିନମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପୂରଣ ହୋଇ ପହଞ୍ଚିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଦରଖାସ୍ତ ଫର୍ମ

୧. ପାଠାଗାରର ନାମ ଓ ଠିକଣା:

ଗ୍ରା.....ପୋ.....ବ୍ଲକ.....

ଜିଲ୍ଲା..... ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀ.....

ପିନକୋଡ.....ଟେଲିଫୋନ.....STD No:.....

୨. ସ୍ଥାପନ ଓ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିକରଣ ନମର/ମସିହା:

(ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ସାର୍ଟିଫିକେଟର ଫଟୋକପି ଦାଖଲ ହେବ)

୩. ପାଠାଗାରର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁଣ୍ଡୁହଉପକରଣ/ତଥା ପୁସ୍ତକ ସଂଖ୍ୟା ସମନ୍ୱୟ ବିବରଣୀ:-

କ) ଗୃହ ଅଛି କି ନାହିଁ ?

ଖ) ଯଦି ଅଛି ତାର କୋଠରୀ ସଂଖ୍ୟା, ପଠନାଗାରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଓ ଚଉଡ଼ା

ଗ) ଉପକରଣ:-

ଆଲମ୍ବିରା କାଠ/ଲୁହା ସଂଖ୍ୟା

ରମାକ୍ କାଠ/ଲୁହା ସଂଖ୍ୟା

ଚୌକି କାଠ/ଲୁହା ସଂଖ୍ୟା

ଟେବୁଲ୍ କାଠ/ଲୁହା ସଂଖ୍ୟା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାଠ/ଲୁହା ସଂଖ୍ୟା

ଘ) ପୁସ୍ତକୋପକରଣ:

ପୁସ୍ତକ ସଂଖ୍ୟା

ପତ୍ରପତ୍ରିକା ସଂଖ୍ୟା

ସଂବାଦପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା

ଟେପରେକର୍ଡର୍/ରେଡିଓ ସଂଖ୍ୟା

ଟେଲିଭିଜନ୍ ସଂଖ୍ୟା

କେସେଟ୍ ସଂଖ୍ୟା

ଭିଡ଼ିଓ/ଟାର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା

ଟେପ୍ ସଂଖ୍ୟା

ତାଳପତ୍ର ପୋଥୀ ସଂଖ୍ୟା

ମୁଦ୍ରା (Coins) ସଂଖ୍ୟା

ଖୋଦିତ ଲିପି ସଂଖ୍ୟା

କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା

କଂପ୍ୟୁଟର ଡିସ୍କ୍/ଫ୍ଲପିଡ୍ ସଂଖ୍ୟା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା

୪. ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ/ବ୍ୟବସ୍ଥା/(ଚଳିତବର୍ଷପାଇଁ)
- କ) ବାର୍ଷିକ ଆୟ ଅଟକଳ-ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଆୟ ହେଉଥିବା ବିବରଣୀ/ଶୀର୍ଷ
- ଖ) ବାର୍ଷିକ ଆୟ ଅଟକଳ-ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ବ୍ୟୟ ହେଉଥିବା ବିବରଣୀ/ଶୀର୍ଷ
- ଗ) ଖର୍ଚ୍ଚ ଶୀର୍ଷ ବିବରଣୀ-୧) କର୍ମଚାରୀ ଦରମା, ୨) ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ, ୩) ଗୃହ, ୪) ଉପକରଣ, ୫) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
୫. ସଂସ୍ଥାର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା (ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବେ) ।
୬. ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସାହାଯ୍ୟର ବିବରଣୀ
- କ) ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ..... ବର୍ଷର ନାମ.....
- ଖ) ଅର୍ଥର ପରିମାଣ..... ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ.....
- ଗ) ପୁସ୍ତକ ସାହାଯ୍ୟ..... ବର୍ଷ.....
- ପୁସ୍ତକର ପରିମାଣ..... ଟଙ୍କା.....
୭. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସାହାଯ୍ୟ:
- (କ) ଆର୍ଥିକ.....ବର୍ଷ.....ଟଙ୍କା.....ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ.....
- (ଖ) ପୁସ୍ତକ.....ବର୍ଷ.....ଟଙ୍କା.....ବହିର ପରିମାଣ.....
୮. ପାଠାଗାରର ପ୍ରଣାତ ନିୟମାବଳୀ ଥିଲେ ତାର ଏକକିତା ସଂଲଗ୍ନ କରିବେ-ହଁ/ନାହିଁ
୧୦. ପାଠାଗାରର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ/ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ/ସଂଲଗ୍ନ କରିବେ - ହଁ/ନାହିଁ
୧୧. ପାଠାଗାରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବେ - ହଁ/ନାହିଁ
୧୨. ପାଠାଗାରକୁ ଆସୁଥିବା ପାଠକଙ୍କ ଦୈନିକ ଉପସ୍ଥାନ ସଂଖ୍ୟା:
- କ) ଶିଶୁ (୬-୧୪ ବର୍ଷ) ପୁରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀ ଅନୁନ୍ନତ ଜାତି ଆଦିବାସୀ
- ଖ) ଯୁବ ଓ ପ୍ରୌଢ (୧୫ - ୪୫)
- ଗ) ବୟସ୍କ (୪୫ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ)
- ଘ) ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷମ
- ଙ) ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ
- ଚ) ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ
- ଛ) ମୁକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି
- ଜ) ହୋଟେଲ, ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ, ଦୋକାନ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅନାଥାଶ୍ରମରେ ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତି, ରିକ୍ତସା ଚାଳକ, ଶ୍ରମିକ, ଆଦି
୧୩. ଦୈନିକ ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାରର ହାରାହାରି ସଂଖ୍ୟା
୧୪. ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବା ଏଫିଡେଫିଟ୍ ଦାଖଲ କି/ନୁହେଁ
- ଯଦି ହଁ, ବାହାର ତାରିଖ ଓ ମାନ, କୋର୍ଟର ନାମ ଓ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିବରଣୀ
୧୫. ଦରଖାସ୍ତ କାରୀଙ୍କ ଠିକଣା ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ-
- ସ୍ଥାନ
- ତାରିଖ.....

ଜିଲ୍ଲା - ପାଠାଗାରରେ ପୂରଣ ହେବ

ଜିଲ୍ଲା ପାଠାଗାରର ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ/ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକାଙ୍କ ନାମ ଓ ଠିକଣା.....

ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚୀତ କରାଯାଏ ଯେ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ସହାୟକ/ସହାୟିକା, ଉକ୍ତ ପାଠାଗାର()ର ଫର୍ମରେ ପିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ବିବରଣୀକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛି । ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ ପୂରଣ ହୋଇଛି/ହୋଇନାହିଁ । ଏଣୁ ତାକୁ ଅନୁମୋଦନାର୍ଥେ ପ୍ରେରିତ ହେଲା । ଆଉଥରେ ଭଲଭାବରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଗଲା ।

ପ୍ରତି ସ୍ୱାକ୍ଷର

(ଜିଲ୍ଲା ସଂସ୍କୃତି ଅଧିକାରୀ)

ଦସ୍ତଖତ.....

ତାରିଖ.....

ସ୍ଥାନ.....

(ଖ)

ପାଠାଗାରର ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ

ପାଠାଗାରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଏକ ନିର୍ଭୁଲ ଛବି ପ୍ରଦାନ କରି ସାଧାରଣ ତଥା ସଭାସଦମାନଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବା ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏହା ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଂପାଦକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଭାପତିଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ପୂର୍ବବର୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହ ଚଳିତବର୍ଷର ଭୂଳନାମ୍ବକ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ଏହା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉନ୍ନତି ବା ଅବନତିର ଚିତ୍ର ଦର୍ଶାଯାଇଥାଏ ।

ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରତି ଅନୁଦାନ ଆବେଦନ ଫର୍ମରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଏଣୁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ସତର୍କତା ସହିତ ହେବା ବିଧେୟ , ଏଣୁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଉଚିତ :-

- (୧) ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ନାମ ।
- (୨) ତାପରେ ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀର ତାରିଖ ଓ କେଉଁ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦାଖଲ ହେଉଛି ତାହା ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବ ।
- (୩) ଏହାପରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଇତିହାସ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।
- (୪) ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକ୍ରମ - ପୂର୍ବେ କାହାଠାରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଆଗଲା/କେବେ ନିର୍ବାଚନ ହେଲା/କିଏ ସବୁ ନିର୍ବାଚିତ ହେଲେ/ ଅର୍ପିତ ଗଠନ କେବେ ହେଲା ?
- (୫) ସଭା ବିବରଣୀରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଘଟଣା ।
- (୬) ମାସ/ଦିବସାନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ଘଟଣାବଳୀର ସୂଚନା ।
- (୭) ବିଭିନ୍ନ ଦିବସ/ଉତ୍ସବ/ମେଳା/ଆୟୋଜନ/ସମାବେଶ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ।
- (୮) ପରିଦର୍ଶନକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆଗମନ/ପରିଦର୍ଶନ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ।

- (୯) ଅନୁଷ୍ଠାନର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ/ଯୋଗଦାନ/ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି/ବିଭିନ୍ନ ରିପୋର୍ଟରେ ଭାଗିଦାର ଆଦି ସୂଚନା ।
- (୧୦) ବିଭିନ୍ନ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ/ପ୍ରଦାନ/ସର୍ତ୍ତ/ବୃକ୍ଷରୋପଣ/ରାସ୍ତାଘାଟ/ଟିକିସ୍ଥଳୟ/ସଭାର ଆୟୋଜନ/ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥିତି ଆଦିର ସୂଚନା ।
- (୧୧) ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦାନ/ଅବଦାନ/ବିଷୟରେ ସୂଚନା ।
- (୧୨) ପାଠାଗାରର ବହିକିଣା - କେତେ ଟଙ୍କା, କେତେଖଣ୍ଡ/ତାହା ପୂର୍ବ ବର୍ଷଠୁଁ କେତେ ତଥ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ।
- (୧୩) ପାଠାଗାର ଆସବାବପତ୍ର କିଣା/ବିକା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ।
- (୧୪) ପାଠାଗାର ଗୃହ ଓ ପରିସର ବିଷୟରେ ସୂଚନା/ନୂତନ ଗୃହ ପରିକଳ୍ପନା/ଡାର ବଜେଟ/ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ତିଆରି ଆଦି ଉଲ୍ଲେଖ ହେବା ଉଚିତ ।
- (୧୫) ପାଠାଗାରର ପୁରୁଣା କାଗଜପତ୍ର/ବ୍ୟାଜ ପୁସ୍ତକ/କଳକବ୍ଜା/ମେସିନ୍ ଆଦି ସୂଚିତ ହେବା ଦରକାର ।
- (୧୬) ପାଠାଗାରର ଯାନବାହନ ଆଦି ସୂଚିତ ହେବା ଦରକାର ।
- (୧୭) ପାଠାଗାରର ଦେୟ/କର/ଟିକସ/ପାଣି-ବିଜୁଳି ଆଦି କେବେ ଦିଆଗଲା ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବ ।
- (୧୮) ପାଠାଗାରର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ, ରଣଭାର ଆଦି ସୂଚୀତ ହେବ । ଏହା ସହିତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବଜେଟ ଅଟକଳ ରହିବା ଦରକାର ।
- (୧୯) ପାଠକଙ୍କ ହିସାବ-କେତେ ବହି ଦରକାର ? ପୂର୍ବବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ତଥ୍ୟ କଣ ?
- କେତେ ପାଠକ / ପାଠିକା ଆସିଲେ ? ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ତଥ୍ୟ ?
 - ପ୍ରତି ବହି ପିଛା କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ?
 - ପ୍ରତି ପାଠକ/ପାଠିକାଙ୍କ ପିଛା କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ?
- (୨୦) ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ।
- (୨୧) ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ/ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ।
- (୨୨) ଶେଷରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା କର୍ମକ୍ରମ ସ୍ଵାକ୍ଷର ରହିବ ।
- ନିମ୍ନରେ ଉଦାହରଣ ପାଇଁ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ (Annual Report)ର ନମୁନା ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି :-

ANNUAL REPORT FOR THE YEAR, 1998-99

Respected President, Vice- President and dear Members

I am drawing your attention towards the achievement of the Sangha during the year 1998-99.

1. Reading Room: Books, Journals, Daily Newspapers in different languages. At least 30 journals and 3 to 4 newspapers have been supplied to the readers.
2. Library: Library is the main attraction of our Sangha. This year also we have collected many good books from general donation and purchased some from the market.
3. New members: This year 26 life members and 15 annual members have been enrolled. I request all the members to take interest to increase the no. of life member.
4. Games: Volley Ball tournament has been held and prizes were distributed this year.
5. Cultural Programmes: Utkal Divas and Madhusudan Jayanti were held for the successive 26 years. Madhusudan and Gopabandhu awards were awarded to meritorious Adibasi students of Sundergarh District. A souvenir was published on this occasion Felicitation has been given to persons in different fields for their outstanding performance. Essay and debate competition was held and prizes were distributed.
6. Other Functions: We have celebrated Neelakantha jayanti, Gopabandhu jayanti and Sradha sabha for Dr. Nabin Kumar Sahoo and others. Kabita Pathostav was organised by the Sangha on 1st Jan'98 like previous years. Condolence meetings were held for the persons who passed away.
7. We have started an Art and painting class for young sisters. I am thanking you all for the help you have extended to me during my tennure in office.

I am thankful to the Orissa Govt., R.R.R. Library Foundation, Rourkela Steel Plant, NAC (ST), Rourkela Municipality and other institutions and individuals who have helped us a lot.

Thanking you,

General Secretary
Pragati Utkal Sangha

(ଗ)

ପାଠାଗାରର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ (Audit Report)

ସମସ୍ତେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ ପାଠାଗାରର ଭଲମନ୍ଦ ଅବସ୍ଥା ଏହାର ବାର୍ଷିକ ଅଡିଟ୍ ବା ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟରୁ ଜାଣି ହୋଇଥାଏ । ପାଠାଗାରର ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ କେତେ ଏହି ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼େ । ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କଣ ସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, କେତେ ଆୟ ହୋଇଛି ଓ ତାହା କିପରି ବ୍ୟୟ ହୋଇଛି ତାହା ଏହି ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ଏକ ଦର୍ପଣ ସଦୃଶ । ଦର୍ପଣ ଯେପରି ନିଜର ଚେହେରାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ, ସେହିପରି ଏହି ରିପୋର୍ଟରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅବସ୍ଥା ଜଣାପଡ଼େ । ଏପରି ଏକ ରିପୋର୍ଟ ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦରକାର ହୁଏ । ଏହା ସହିତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ କେତେ ବହି କିଣାଯାଇଛି, କେତେ ଆସବାବପତ୍ର କିଣାଯାଇଛି, କେତେ ଅନୁଦାନ ମିଳିଛି, ତାହାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ମିଳିପାରିଥାଏ ।

ଏହା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ଚାର୍ଟର୍ଡ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ (Chartered Accountant) ନିୟୋଜିତ ହୁଅନ୍ତି । ସେହି ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଅଡିଟ୍ (Audit Report) କରି ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ଏହା ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଣ ଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ:-

ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ଥାଏ ନେଟ - ଦେଣ (Receipt - Payment)

୨ୟ ଭାଗରେ ଥାଏ ଆୟ-ବ୍ୟୟ (Income - Expenditure)

୩ୟ ଭାଗରେ ଥାଏ ସମତୁଲ - ତାଲିକା (Balance Sheet)

ଉପରୋକ୍ତ ଣ କିସମର ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟର ଏକ ନମୁନା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୃଷ୍ଠା ମାନଙ୍କରେ ଦର୍ଶାଯାଇଅଛି ।

AUDIT REPORT

We have audited the attached Balance sheet, Receipts & Payments and Income & Expenditure Account as on 31st march 2001 alongwith its Cash Book and Vouchers produced before us for verification and certify that they are in accordance therewith.

32, FOREST PARK, 1ST FLOOR

FOR P.K. SAHOO & CO.

BHUBANESWAR

Date : 15th November 2001

Chartered Accountants

ORISSA LIBRARY SOCIETY
JAYADEV BIHAR, D-34, IRC VILLAGE,
BHUBANESWAR.

RECEIPTS AND PAYMENTS ACCOUNT FOR THE PERIOD FROM 1.4.2000 TO 31.3.2001

RECEIPTS	AMOUNT		PAYMENTS	AMOUNT	
	Rs.	P.		Rs.	p.
To Opening balance			By Printing & Stationary	1592.00	
Cash-in-hand	100.00		Travelling Conveyance	21141.20	
Cash at Savings Bank			Purchase of Books	29009.39	
Central Bank of India,			Furniture & Fixture	56286.20	
Bhubaneswar	324.00		Printing of Books	29924.10	
Andhra Bank, Bhubaneswar	474.00		Photography Expenses	346.00	
To Donation	102635.00		Entertainment & Hospitality	9017.00	
Members Subscription	1095.00		Staff Salary	5500.00	
Sales of Publication	44793.00		House Rent	2400.00	
Loan	28000.00		Electrical Expenses	7200.00	
Miscellaneous Income	41.32		Water Charges	1340.00	
First Aid & Medicine	600.00				
Conference Expenses	17270.00				
P & T Exchange	3505.75				
Closing Balance					
Cash-in-hand	1276.98				
Cash with Savings Bank					
Central Bank of India,					
Bhubaneswar		50.00			
Andhra Bank, Bhubaneswar		324.00			
		<u>1,86,893.32</u>			
				<u>1650.98</u>	
				<u>1,86,893.32</u>	

32, Forest Park, 1st Floor, Bhubaneswar

Date : 15th November' 2001

For P.K. Sahoo & Co.

P.K. SAHOO & CO.,
 CHARTERED ACCOUNTANTS
 ORISSA LIBRARY SOCIETY
 JAYDEV BIHAR, D-43, IRC VILLAGE
 BHUBANESWAR

INCOME & EXPENDITURE ACCOUNTS
FOR THE PERIOD FROM 1.4.2000 TO 31.3.2001

INCOME	AMOUNT		EXPENDITURE	AMOUNT	
	Rs.	P.		Rs.	p.
To Opening Stock			By Members		
Publication	29,600.00		Subscription	10,950.00	
To Printing & Stationary	1,592.00		By Sale of Publications	44,793.00	
To Travelling & Publication	21,141.20		By Miscellaneous Income	41.32	
To Printing of Publications	29,924.10		By Donations	1,02,635.00	
To Photography Expenses	346.00		By Stock of Publication	26,200.00	
The Entertainment & Hospitality	9,017.00				
To Staff Salary	5,500.00				
To House Rent	2,400.00				
To Electrical Expences	7,200.00				
To Water Charges	1,340.00				
To First Aid & Medicines	600.00				
To Meeting & Conference	17,270.70				
To Postage & Telephone	3,505.75				
To Surplus (Excess of Income over expenditure)	55,182.57				
	<u>1,84,619.32</u>			<u>1,84,619.32</u>	

BALANCE SHEET AS ON 31.03.2001

LIABILITIES	AMOUNT		ASSETS	AMOUNT	
	Rs.	P.		Rs.	p.
General Fund			Fixed Assets		
As per last Account	29,690.10		Library Books		
Add Surplus			As per as Account	7,738.00	
during the year	55,182.57		Add Purchased		
	<u>84,872.67</u>		during the year	29,119.39	
Loan	47,596.90				
				<u>36,857.39</u>	
			FURNITURE & FIXTURE		
			As per last Account	7,957.00	
			Add Purchased during	56,286.20	
				<u>64,261.20</u>	
			Stock of Publications	20,200.00	
			Office Equipments	9,500.00	
			CURRENT ASSETS		
			Cash-in-hand	1,276.98	
			Cash with Savings Bank		
			Central Bank of India	50.00	
			Andhra Bank	324.00	
				<u>1,650.98</u>	
				<u>1,32,469.57</u>	
				<u>1,32,469.57</u>	

(ଘ)

ପାଠାଗାର ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପଠନ ଚାହିଦା ପୂରଣ ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ କିଣାଯିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥିପାଇଁ ପାଠାଗାର ତରଫରୁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ଚାହିଦା ମୁତାବକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଦରକାର । ଉକ୍ତ ତାଲିକାରେ ପୁସ୍ତକର ନାମ, ଲେଖକ, ଭାଗ, ଖଣ୍ଡ, ସଂସ୍କରଣ, ପ୍ରକାଶକ, ମୁଦ୍ରଣର ମସିହା ଓ ମୂଲ୍ୟ ଆଦି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ଦରକାର । ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ମୁତାବକ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ସିଧା ସଳଖ ପ୍ରକାଶକଙ୍କଠାରୁ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥାଏ । ପୁସ୍ତକମେଳା/ପ୍ରଦର୍ଶନୀରୁ ମଧ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରେ । ପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ ସମୟରେ ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରକାଶକ/ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସର୍ବନିମ୍ନ ୧୦% ଭାଗ ରିହାତି ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ।

ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ଲାଇବ୍ରେରୀ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ସମୟରେ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ତାଲିକା ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ:-

୧. ସମାକ୍ଷା ଓ ଆଲୋଚନା
୨. କାବ୍ୟ କବିତା
୩. ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ଉପନ୍ୟାସ
୪. ନାଟକ ଓ ଧର୍ମପୁସ୍ତକ
୫. ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ

ଭାରତ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ଇଂରାଜୀ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶକ ଓ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ତାଲିକା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଅଛି:-

1. A.K. Mishra & Co., Banka Bazar, Cuttack.
2. The Book Shop, Ashoka Market, Bhubaneswar.
3. Central News Agency Pvt. Ltd., 23, Connaught Circus, New Delhi.
4. Chaukhamba Sanskrit Pratisthahana , 38-UA, Bangalore Road, Jawhar Nagar, Delhi - 7.
5. D.K. Publishers & Distributors (P) Ltd., Sakti Nagar, Delhi.
6. Kitab Mahal, College Square, Cuttack - 2.
7. Modern Book Depot, Station Square, Bhubaneswar.
8. Motilal Banarasidas Publishers: 41, UA, Bangalore Road, Jawhar Nagar, Delhi -7.
9. Munsiri Ram Manohar Lal Publishers (P) Ltd., P.O. 571554, Rani Jhansi Road, New Delhi - 110055
10. National Book Trust, A-5, Green Park, New Delhi - 16
11. Sahitya Akademi, Rabindra Bhavan, 35, Feroze Shah Road, New Delhi -1
12. S. Chand & Co., Ram Nagar, New Delhi - 110055
13. Tata Mc Graw Hill Publishing Co., 4/12, Asaf Ali Road, 3rd Floor, New Delhi -12
14. U.B.S. Publishers & Distributors, 5-Ansari Road, New Delhi - 110002
13. Universal Subscription Agency (P) Ltd., 18, Community Centre, New Delhi - 17
14. Vikash Publishing House (P) Ltd., 576, Masjid Road, Janakpur, New Delhi - 14

ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତା ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ କଟକ ସହର ମଧ୍ୟରେ ସାମାବନ୍ଧ ହୋଇଥିବାର ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୁଏ ଓ ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ/ବିକ୍ରୟ କରିଥାନ୍ତି । ଭୁବନେଶ୍ୱର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ସମଲପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର ଓ ପୁରୀ ସହରରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ସଂଖ୍ୟକ ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକାଶକ/ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କର ଏକ ତାଲିକା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି ।

ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:-

1. Agraduta, Banka Bazar, Cuttack - 2
2. Bijaya Book Store, Berhampur
3. Cuttack Student's Store, Cuttack - 2
4. Cuttack Trading Co., Balu Bazar, Cuttack - 2
5. Friends' Publishers, Binod Behari, Cuttack - 2
6. Granthalaya & Chaturanga Prakashani, Market Building, Bhubaneswar - 9
7. Grantha Mandir, Binod Behari, Cuttack - 2
8. Jagannath Rath, Binod Behari, Cuttack - 2
9. Orissa Book Store, Binod Behari, Cuttack - 2
10. Orissa Sahitya Akademi, Sanskruti Bhawan, Bhubaneswar - 14
11. Oriya Writer's Co-operative Society, Ashok Nagar, Bhubaneswar - 9
12. Prachi Sahitya Pratisthan, Binod Behari, Cuttack - 2
13. Saraswata Pustaka Bhandar, Golbazar, Sambalpur
14. Taratarini Pustakalaya, Berhampur
15. Utakal Bharati, Eastern Tower Market Building, Bhubaneswar - 9
16. Vidyapuri, Binod Behari, Cuttack - 2

Extracts of the Notification
Government of Orissa
Sports, Culture and Youth Service Department
NOTIFICATION

N309C

Bhubaneswar dated the 01.01.1994

In exercise of the powers conferred by Section - 9 of the Press and Registration of Books Act, 1867 (25 of 1867), the State Government do hereby direct that two copies of the books published in Orissa shall be delivered by the Printer of the books at the HKMI State Library, Bhubaneswar, Orissa to the Librarian of the Said Library or any other person authorised by the Director of the said Library free of expenses within one calendar month after the date on which the book is published.

By order of the Governor
(AK Mishra)
Commissioner-cum-Secretary
to Government

(୧)
ଆସବାବପତ୍ର କ୍ରୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ସାଇତି ରଖିବାକୁ ଆସବାବପତ୍ରର (Furniture) ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଗଢ଼ିବା ଅନୁଯାୟୀ ନିକଟସ୍ଥ ବଡ଼େଇ/ଆସବାବପତ୍ର ଦୋକାନରୁ ବରାଦ କରାଯାଇ କିଣାଯାଏ । ଏହା କିଣାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ତିନୋଟି ଦୋକାନ କିମ୍ବା ବଡ଼େଇଠୁଁ ଦରତାଲିକା (Rate quotation) ମଗାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଦରତାଲିକା ପାଇଲାପରେ ତା ତୁଳନାତ୍ମକ ତାଲିକା (Comparative rate quotation) ତିଆରି କରାଯାଏ । ଏଥିରୁ ସୁବିଧା ମୁତାବକ କମ୍‌ଦରର ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଥିବା ଦୋକାନ/ ବଡ଼େଇଠୁଁ ଆସବାବ ପତ୍ର କିଣାଯାଏ ।

ପାଠାଗାର ପାଇଁ ଦରକାର ହେଉଥିବା ଆସବାବପତ୍ରର ତାଲିକା ସାଧାରଣତଃ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ :-

୧. ଆଲମିରା - କାଠ/ଷ୍ଟିଲ ତିଆରି (ଏହାର ସାଇଜ ୫ ଥାକିଆ/୬ ଥାକିଆ ହେବା ବିଧେୟ)
୨. ଚୌକି - କାଠ/ଷ୍ଟିଲ ତିଆରି (ଏହା ହାତ ଥିବା/ନଥିବା ଦୁଇପ୍ରକାରରେ ମିଳେ)
୩. ଟେବୁଲ୍ - କାଠ/ଷ୍ଟିଲ ତିଆରି (ଏହା ପଠନ ପାଇଁ/ଅଧିକ ପାଇଁ ଦରକାର)
(ଏହା ୪ ଫୁଟରୁ ୪୧/୨ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚତା ଓ ୩ ଫୁଟ ଚଉଡ଼ା ଓ ୫ ଫୁଟ ଲମ୍ବ ହେବା ଦରକାର)
୪. ର୍ୟାକ୍ କାଠ/ଷ୍ଟିଲ ତିଆରି (ଏହା ୫ କିମ୍ବା ୬ ଥାକିଆ ହେବା କଥା) ଅଧିକା ଉଚ୍ଚ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଚଳିବ । ତେବେ ପାଠାଗାର ଗୃହର ଚଉଡ଼ାକୁ ନେଇ ର୍ୟାକ୍ ତିଆରି ହେବା ଉଚିତ୍ ।
୫. ବେଢ଼ା- ପାଠାଗାରକୁ ଚାହିଁ ହେବାକଥା
୬. ଡିସପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ଼ - ପାଠାଗାରକୁ ଚାହିଁ ହେବା କଥା
୭. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ - ଏହା ପାଠାଗାର ହିଁ ସ୍ଥିର କରିବା କଥା ।

(୨)
ପାଠାଗାର ଗୃହ ପରିକଳ୍ପନା

୫୦୦୦ (ପାଠାଗାର) ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପୁସ୍ତକ ହେଲେ, ପାଠାଗାରର ନିଜସ୍ୱ ଗୃହ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ଗୃହନିର୍ମାଣପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଜନା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟକଳ (Estimate) ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଇଞ୍ଜିନିୟର ବା ସ୍ଥପତି (Architect)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ସାଧାରଣତଃ ଏହା ଓଭରସିଅର ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି । ଏପରି ସ୍ଥଳେ ଉପରିସ୍ଥ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ତାକୁ ପ୍ରତି ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ଦରକାର । ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦର (Rate) ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦର ହାରରେ ଠିକ୍ ଥିବା କଥାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାଙ୍କଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହା ସହିତ ପାଠାଗାରର ନକ୍ସା, ଭୂମିଅର୍ଜନ ନକ୍ସା, ଜମି-ଜମା ଖାତା, କାଗଜ, ଜମିକିଣାଯାଇଥିଲେ ତାର କ୍ରୟ ଦଲିଲ୍ (Sale deed) ଲିଜ୍ ମିଲିଥିଲେ ଲିଜ୍ ଦଲିଲ୍ (Lease deed), ଜମିର ଅବସ୍ଥିତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଗାର୍ଜନ (Land alineation paper) ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ତିଆରି ହେବ, ସେ ସ୍ଥାନପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ସରପଞ୍ଚଙ୍କୁ ଆପତ୍ତିନଥିବା (No objection) ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ ହେବା ଦରକାର ।

ସାଧାରଣ ପାଠାଗାରଟିଏ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେଲେ ଏହାପାଇଁ ଦରକାର ଏକ ପଠନାଗାର (Reading Room) ଭଣ୍ଡାର ଘର (Stack Room), ଖବର କାଗଜ ପଢ଼ିବା ସ୍ଥାନ ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ, ପାଠକ ମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରୀ ରଖିବା ସ୍ଥାନ (Property Counter) ଓ ଗ୍ରନ୍ଥଗାରିକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ।

ତା ଛଡ଼ା ଭଲ ପରିବେଶ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟାନ, ସାଇକେଲ ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ଶୌଚାଳୟ ଆଦିଥିବା ଦରକାର । ଏକ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ନମୁନା ପରିଶିଷ୍ଟ (୫)ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

(ଛ)

ପରିଦର୍ଶନ ଓ ସୁପାରିଶ

ପାଠାଗାର ଅନୁଦାନ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ତଥା ତଦାରଖ କରିବା ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ଏପରି ସ୍ଥଳରେ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସହାୟତା ଓ ସହଯୋଗିତା କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠାଗାର ପାଇଁ ନିହାତି ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଏହି ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ ଅଧିକାରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିଦେଇଥାନ୍ତି ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

୧. ପୁସ୍ତକ ସଂଖ୍ୟା ଖାତାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ? ଖାତା ଦସ୍ତଖତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ? ପୁସ୍ତକ କିଣା ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ (ବିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ) ଖାତାରେ ଉଠାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ? ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଠିକ୍ କି ନୁହେଁ ? ଅନୁଦାନ ପାଇ ସେ ଟଙ୍କାରେ କେତେଖଣ୍ଡ ପୁସ୍ତକ କିଣାଯାଇଛି ? ତାହା ଖାତାରେ ଚଢ଼ାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ? ମୂଲ୍ୟ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ? ଅତିରୁ ରିପୋର୍ଟରେ ମେଲ ଖାଉଛି କି ନାହିଁ ? ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟରେ ମେଲ ଖାଉଛି କି ନାହିଁ ?
୨. ଆସବାବ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟାକେତେ ? ଏହା ମଧ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଯେପରି ତଦାରଖ ହୁଏ, ସେହିପରି ତଦାରଖ ହୁଏ ।
୩. ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଦରକାର ହେଉଥିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ୪୦୦୦ ପୁସ୍ତକ ଅଛି କି ନାହିଁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଜମି କେଉଁଠି ଅଛି, ତାହା ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ତଦାରଖ କରାଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଦରକାର ପାଣ୍ଠି କିପରି ଯୋଗାଡ଼ ହେବ ଏବଂ ସର୍ବୋଚ୍ଚ କେତେ ଟଙ୍କା କେଉଁ କେଉଁ ସୂତ୍ରରୁ ମିଳିବ ତାହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଏ ।
୪. ପୂର୍ବରୁ ପାଇଥିବା ଟଙ୍କା/ଅନୁଦାନ କିପରି ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଛି ତଥା ତାର ଉପଯୋଗର ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (**Utilisation Certificate**) ଦିଆଗଲା କି ନା, କେତେ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ ହେଲା, କେତେ ବାକି ଅଛି ? କାର୍ଯ୍ୟ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କି ନା ? କାହିଁକି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ? ବାଟ ମାରଣା ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ? ଆଦି ଅନେକ ବିଷୟ ପରୀକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି ।
୫. ଶେଷରେ ସଭାଖାତା/ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ /କ୍ୟାସବୁକ୍ (**Cash Book**) ଆଦି ତଦାରଖ କରି **Update** ଖବର ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ଏବଂ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ମତାମତ ଦିଅନ୍ତି ଓ ପରିଦର୍ଶନ ସମୟର ମତ୍ରବ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରନ୍ତି ।
୬. ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ କେଉଁମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ପାଠାଗାରର ଅବସ୍ଥିତି, ଗାଁ/ସହର , ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଳୟଠୁଁ ତାର ଦୂରତା କେତେ ଉଲ୍ଲେଖ ହେବା ଉଚିତ ।
୭. ରିପୋର୍ଟ ଲେଖିଯାରି ତା ମଧ୍ୟରେ ସୁପାରିଶ/ଅନୁଦାନ ବିଷୟରେ ମତାମତ ଦରକାର ହେଉଥିବା ସଂସ୍କାର/ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟପୁରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉଦ୍‌ଯୋଗ ସୂଚୀତ ହେବା ଦରକାର । ସର୍ବଶେଷରେ ନିଜ ପଦବୀ ସହିତ ଦସ୍ତଖତ ଓ ତାରିଖ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶେଷକଥା

ପାଠାଗାର ହେଉଛି ଆମ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରମ୍ପରାର ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା-ପୀଠ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳର ପାଠାଗାର ଯେତେ ଉନ୍ନତ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ସଂସ୍କୃତି ସେତିକି ଉନ୍ନତ । ସାମାଜିକ ହୃଦୟାନ୍ବନର ଏକ କେନ୍ଦ୍ର ଏହି ପାଠାଗାର ଆଜିର ସମାଜରେ ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଗଣ-ଯୋଗାଯୋଗ, ସାଂସ୍କୃତିକ ମିଳନ, ସାମ୍ୟଭାବ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପୁଣ୍ୟମନ୍ଦିର ଯୋଗାଇଥାଏ ।

ଗ୍ରାମ ପାଠାଗାରଟିର ଅବସ୍ଥିତି, ଲୋକଙ୍କ ଚାହିଦା, ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଦି ବିଚାରକୁ ନେଇ ପାଠାଗାରଟିକୁ ଗଢ଼ିବାକୁ ହେବ । କେଉଁ କେଉଁ ଉପକରଣମାନ ପାଠାଗାରଟିରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବ, ପୁନଶ୍ଚ ଗ୍ରାମର ପରିବେଶକୁ, ଲୋକମାନଙ୍କ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସେହି ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକ କିଭଳି ବିଶେଷ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ ସେ ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଲୋକମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଚାହିଁ ବିଶେଷତଃ ଧର୍ମ, କୃଷି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ପରିବେଶ, ସଂସ୍କୃତି, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ, ସିଲେଇ, ରୋଷେଇ ଓ ଶିଶୁର ଯତ୍ନ ଆଦି ବିଷୟରେ ପୁସ୍ତକ ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ସଂଗୃହୀତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପରନ୍ତୁ, ଆଞ୍ଚଳିକ ମାତୃଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ସମ୍ପାଦପତ୍ର ତଥା ନାନା ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ, ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ର, ପାଲିଆମେଠି ବିଧାନସଭା, ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଫଟୋଟିଭୁ ଓ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଚାର ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପୋଷ୍ଟର ଓ ପୁସ୍ତିକାମାନ ରହିଲେ ଗ୍ରାମର ଲୋକେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସରକାରୀ ଯୋଜନାର ସଫଳ ରୂପାୟନ ହୋଇପାରିବ ।

ଏ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସରକାରଙ୍କ ସିମାନ୍ତ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ଭଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ପୂରଣ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ଏଣୁ କିଛି ସାମାଜିକ ସେବା ପରାୟଣ ଲୋକ ତଥା ବଦାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ସେବାକୁ ଲୋକାଭିମୁଖ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଦାନ ସୂତ୍ରରେ ପୁସ୍ତକ ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବ୍ୟତୀତ ଆସବାବପତ୍ର, ବହି ର୍ୟାକ୍, ଆଲମିରା ଓ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଲୋକମାନଙ୍କର ପଠନାଭ୍ୟାସ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସମୟେ ସମୟେ ଆଲୋଚନା ଚଳୁମାନ ଆୟୋଜନ କରି ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ସମକ୍ଷରେ ସୂଚନା ଦେବା ସହିତ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ଆଞ୍ଚଳିକ ସମସ୍ୟା ଓ ତାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ପ୍ରୟତ୍ନ କରାଗଲେ ସ୍ଥାନୀୟ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ପ୍ରତି ଅଧିକ ଆକୃଷ୍ଟ ହେବେ ।

ଏପରି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନା ନିଷ୍ଠା ବଡ଼ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏଣୁ ଜନସମାଜରେ ଆଦୃତ ହେବାଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ସବୁ ପାଠାଗାରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସରକାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ପରିଚିଷ୍ଟ

(୩)

ACCESSION REGISTER

Date	Accession Number	Author	Title	Edition	Place & Publishers	Year	Pages	Vol.	Source	Cost Rs	p.	Class No.	Call No.	Book No.	Bill No & Date	Withdrawal No. Date & Remarks

ପରିଶିଷ୍ଟ
(ଖ)

Accession Stamp- ଏହା ପ୍ରତି ବିଲରେ ମାରି Stock entry certificate ଦିଆଯାଏ ।

Name of the Library

Acc.No.

Date of Receipt

Price

Accession Officer's initial

ପରିଶିଷ୍ଟ
(ଗ)
Spine Label
1.25

Class No- Book No-

ପରିଶିଷ୍ଟ
(ଘ)

Ownership Slip ଓ Stamp
3

Name of the Library- Location- Acc.No-
--

୨୨

ଉତ୍ତର

(୩)
Register for Statistics on Circulation

Date	Language	Subject	No. of Book Issued	No. of Book returned	SINo.	Name + Address of Visitors	Occupation or Class	Sex	Age	Qualification	Distance covered to come to the library	Remarks

ପରିଚ୍ଛା

**Periodical Register
(୭)**

**Name of the Library :-
For the Year :-**

S.No.	Title	Periodicity	Vol + Issue No	Period of Publication + Publisher	Publisher	Supplier	Bill No. + Date	Remarks

ପରିଶିଷ୍ଟ
'କ'

Newspapers Register

Name of the Library.....Place.....

Title

Publisher

Supplier

Vol. + Year

SINo	Month	Days	Date of Reminder	Bill + Date	Remarks
1.	Jan	1 2 3 . 30 31			
2.	Feb.				
...	...				
...	...				

**ପରିଶିଷ୍ଟ
(ଜ)**

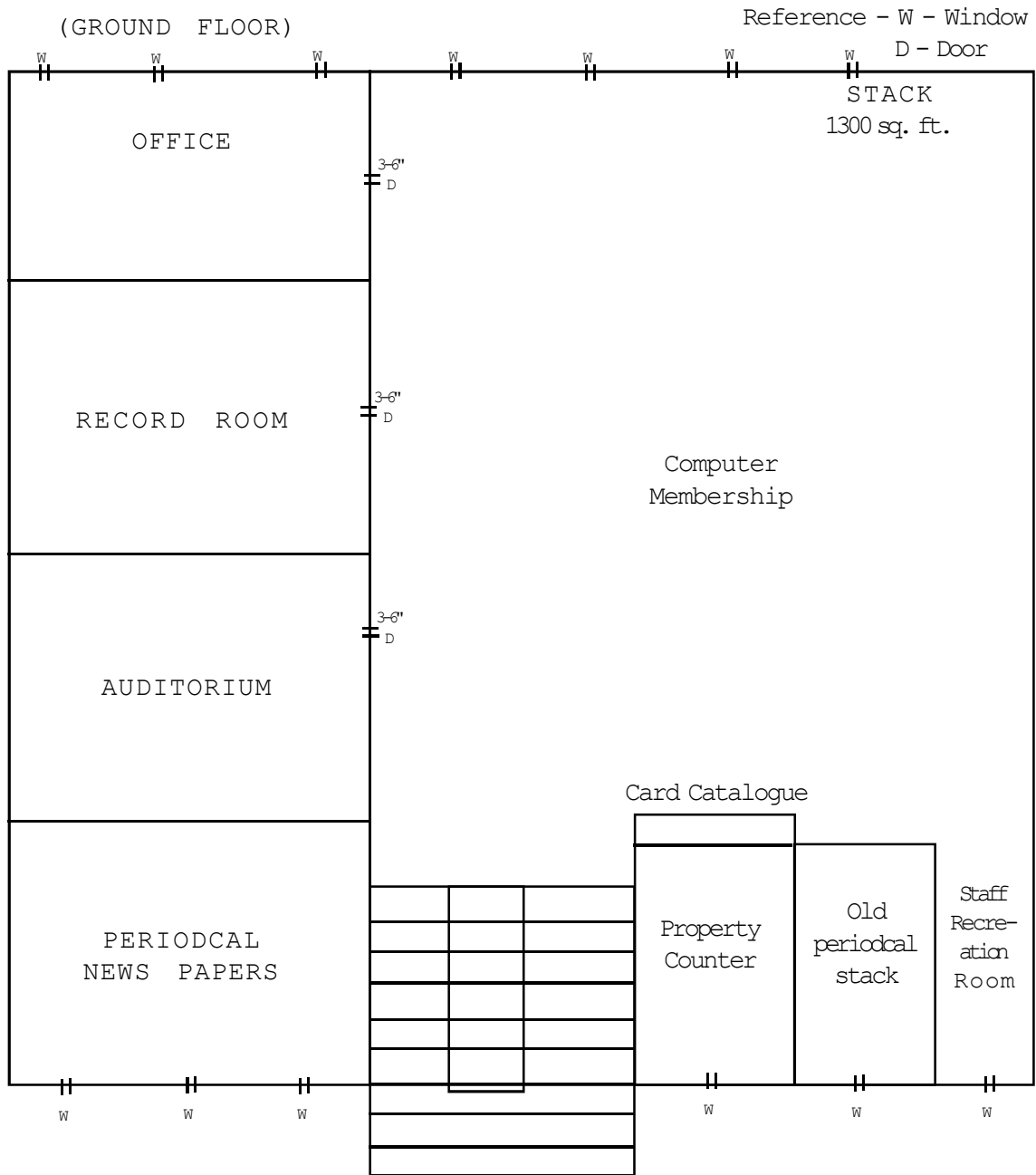
ପାଠାଗାରର ବିଭିନ୍ନ ଦରକାରୀ ଉପକରଣ ଓ ରେକର୍ଡ୍ ପତ୍ର

1	Daily Attendance Register	28.	Paper Weight
1	Accession Register	29.	Paper.
2	Circulation Statistics	30.	Card/Book Packet/Due Date Slip/
Reader Ticket/Book Ticket/Spine
Label/Owner Slip.
3	Periodical Register	31.	Lock and Key
4	Newspaper Register	32.	Stamp and Seal (Rubber)
5	Stock Register	a)	Librarian
6	Leave Register	b)	Office
7	Visitors' Book	c)	Ownership and Entry
8	File Register	d)	Not to be transferred
9	Log Book	e)	Rare Collection
10.	Rack	f)	Continued from
11.	Almirah	g)	Continuing at
12.	Reading Tables	33.	Mug/Water Jar/ Bucket/ Glass
13.	Chairs	34.	Duster
14.	Magazine Display Board	35.	Screen (Door & Window)
15.	Card Catalogue Cabinet	36	Name Plates & Fixtures
16.	Charging tray	a)	Silence Please
17.	Library Notice Board	b)	How can I help you ?
18.	New Arrival Board	c)	Reading Room/ Hall/Table
19.	Wall Clock	d)	Periodical Section
20.	Fan	e)	News Paper Section
21.	Search Light and Battery	f)	000 - Generalia
22.	Bar Light	g)	100 - Philosophy
23.	Circulation Counter Tables	h)	200 - Religion
24.	Office Tables & Chairs	i)	300 - Social Science
25.	Newspaper Stand	j)	400 - Language
26.	File Tray		
27.	What not		

k)	500 - Science	43.	Ruller
l)	600 - Useful Arts	44.	Drawing Pin/Clip/Thread/Wax
m)	700 - Fine Arts	45.	Tags
n)	800 - Literature	46.	Calling Bell
o)	900 - History, Biography,
Geography	47.	Pencil
p)	No Smoking Please !	48.	Type Writer/ Carbon Paper/ Type
Paper/ Stencil Paper
q)	Circulation Counter	49.	Pen & Pen holder / Nib
r)	Librarian	50.	Stencil Ink
s)	Office	51.	Punch Machine
t)	Stack Room	52.	Needle
u)	No Admission	53.	Knife/Scissors/Paper Cutter.
v)	Property Counter	54.	Copper Sulphate/Phenyle/Benzene
Oil/Soap
w)	Lavatory/ Latrine / Urinal	55.	Lantern/Kerosine oil/Match box/
Candle
37.	Carbon Paper	56.	Date Stamp
38.	Blotting Paper	57.	Table Cloth
39.	File Board / Guard File /Fly Leaf	58.	Stamp (Service)
40.	Rolling Register	59.	Envelope
41.	Ink Red & Royal Blue / Ink Bottle/
Stand	60.	Letter Pad
42.	Stamp Pad & Ink		

ପରିଶିଷ୍ଟ
(୫)

BUILDING PLAN OF A MODEL PUBLIC LIBRARY

ପରିଶିଷ୍ଟ

(୫)

FUND ALLOCATION REGISTER

Subject/Dept..... Amount allocated..... for..... Year.....

Sl. No.	Date	Voucher No.	Total	Balance available	Remarks

ପରିଶିଷ୍ଟ

(୬)

STOCK TAKING REGISTER

Acc. No	1980 yr.	1981 yr.	1982	etc.	Remarks
1	Put ✓ mark (if available)				
2					
3					
.					
.					
10	x if not available				
.					
.					
etc					

ପରିଶିଷ୍ଟ
(୦)

BINDING REGISTER

Sl. No.	Date of Call. Despatch No.	Author	Title	Kind of Binding	Date of Receipt	Cost of Binding Rs. P	Payment & Voucher No. and date file no.	Remarks

ପରିଶିଷ୍ଟ

(୧)

LIBRARY MEMBERSHIP FORM

ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଫର୍ମ

To

The _____

Sir,

Kindly enroll me as a member of your library. I mention below all my relevant particulars. I promise to abide by all library rules which may be made applicable from time to time. I would be liable to pay any dues, which I may owe due to my negligence or infringement of library rules. I am not already a member of this library in any capacity.

1. Name (in block letters, surname first)
2. Present local address
- Class/Room No/Profession/etc.
3. Permanent address
- At P.O. P.S Dt. Pin
4. Signature of the guarantor At P.O. P.S. Dt. . Pin...
(Designation)
5. Father's name & address
6. Signature of the applicant
7. Date of birth
- (as recorded in Matriculation certificate)

Receipt No..... Date..... (for cash deposit only)

Particulars checked and found in order (Initial of Asst.)

Authority/Officer's order

Date of enrolment

Signature of the applicant with date

Date of cancellation of the Card (Reasons there of

Clearance certificate issued on

Refund of cash deposit if any Initial of Asst.

Authority/Officer's Signature

ପରିଶିଷ୍ଟ

‘ଢ’

List of Some Leading Publishers/Book-Sellers of Orissa

Bhubaneswar

1. Capital Students Store, Ashoka Nagar	18. New Student Store, Binod Bihari
2. Chaturanga, Prakashani, Market Building, Unit - II	19. Orissa Book Store, Binod Bihari
3. Granthalaya, Market Building, Unit - II	20. Orissa Publishing House, Balu Bazar
4. Gyanaguga Publications, N-6, IRC Village	21. Prachi Sahitya Pratistan, Binod Bihari
5. Lark Books, Unit - IV	22. Prajatantra Prachar Samittee, Chandini Chowk
6. Orissa Sahitya Akademi, Sanskruti Bhawan, Museum Building Campus	23. Rashtra Bhasa Pustak Bhandar
7. Orissa Writers Co-operative Society, Ashoka Nagar, Near Old Bus Stand	24. Sathi Mahal, Binod Bihari
8. Prachi Prakashan, Surya Kiran Market, Sahid Nagar	25. Sathi Prakashan, Binod Bihari
9. Subarnarekha, Cuttack Road	26. Satyanarayan Book Store, Binod Bihari
10. Utkal Bharati, Market Building, Unit - II	27. Vidyapuri, Binod Bihari

Cuttack

1. Adya Prakashani, Tulsiapur	18. New Student Store, Binod Bihari
2. Agraduta, Banka Bazar	19. Orissa Book Store, Binod Bihari
3. Arya Prakashani, Link Road	20. Orissa Publishing House, Balu Bazar
4. Basanta Publication,	21. Prachi Sahitya Pratistan, Binod Bihari
5. Books + Books, Banka Bazar	22. Prajatantra Prachar Samittee, Chandini Chowk
6. Books International, Banka Bazar	23. Rashtra Bhasa Pustak Bhandar
7. Cuttack Students Store, Balu Bazar	24. Sathi Mahal, Binod Bihari
8. Cuttack Trading Company, Balu Bazar	25. Sathi Prakashan, Binod Bihari
9. Dharma Grantha Store, Alisha Bazar	26. Satyanarayan Book Store, Binod Bihari
10. Dibyadutta Prakashani, Raja Bagicha	27. Vidyapuri, Binod Bihari
11. Grantha Mandir, Binod Bihari	
12. Guri ji Book Store, Jahnjiri Mangala	
13. Friends Publishers, Binod Bihari	
14. Jagannath Rath, Binod Bihari	
15. Kahani Prakashini, Kalyani Nagar	
16. Nabajuga Granthalaya, Bezrakabati Road	
17. Nalanda, Banka Bazar	

Other Places

1. Bijaya Book Store, Berhampur
2. Biswanath Pustakalaya, Berhampur
3. College Book Store, Berhampur
4. Orissa Book House, Berhampur
5. Pustak Bhandar, Berhampur
6. Taratarini Pustakalaya, Berhampur
7. Pustak Bhandar, Berhampur
8. Bikash Pratisthan, Jeypore
9. Pustak Mahal, Jeypore
10. Bharati Bhandar, Sundargarh
11. Modern Book House, Sambalpur
12. Saraswati Pustak Bhandar, Sambalpur
13. Biramitra Store, Balasore
14. Biswasari Prakashini, Balasore
15. Students Emporium, Bhadrak
16. Vidya Mandir, Bhadrak
17. Bharati Bhawan, Puri
18. Vidya Bhawan, Puri
19. Bani Bhandar, Bargarh
20. Swadhin Pustakalaya, Bargarh
21. Atma Prakashini, Bolangir
22. Chitrotpala Prakashan, Salepur

ଅତିରିକ୍ତ ଜ୍ଞାପକ ଓପିଏ
Supplementary Reading Material
PUBLIC LIBRARIES ACT - 2001

DRAFT PUBLIC LIBRARY BILL, 1997
(Revised and Final)

Dr. P. Padhi (Chairman)

Submitted to

**The Commissioner-cum-Secretary
to Government of Orissa,
Tourism & Culture (Culture) Department**

Dated the 8th August, 1997

ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉପକ୍ରମଣିକା

ମାନବ ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ବିକାଶ ପଥରେ ପୁସ୍ତକ ଓ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ସଦାସର୍ବଦା ରହି ଆସିଅଛି । ପାଠାଗାର ଅଧ୍ୟୟନର ପାଠସ୍ଥଳୀ ଓ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣର କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ଜନଶିକ୍ଷାର ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମରୂପେ ପରିଗଣିତ । ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ସମସ୍ତ ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଜ୍ଞାନରାଶି ଏହି ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଅଛି । ଆଧୁନିକ କାଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଜ୍ଞାନ ରାଶିର ବିସ୍ଫୋରଣ (Knowledge explosion) ଘଟିଚାଲିଛି । ପାଠାଗାରରେ ସଂଗୃହୀତ ଏହି ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନରାଶିକୁ ପାଠକ ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିତରଣ କରିବା ବା ପହଞ୍ଚାଇଦେବା ହେଉଛି ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟର ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ, ଉତ୍ତମ ପରିଚାଳନା ଓ ଉନ୍ନତ ପାଠାଗାର-ସେବା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଭୁଲନାରେ ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପାଠାଗାର ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେତେଟା ଉନ୍ନତ ସ୍ତରକୁ ଆସିପାରିନାହିଁ । ଅତୀତରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ମଠ, ମନ୍ଦିର ଓ ଭାଗବତ ଚୂଙ୍ଗା ପ୍ରଭୃତି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାଠାଗାର ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେଇ ଆସିଅଛି । ଆଧୁନିକ କାଳରେ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିତ ପାଠକ ସମାଜକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାରମାନ ଗଢ଼ିଉଠିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ୧୯୮୯ ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଗୋଟିଏ ସର୍ବଭିତ୍ତିକ ପାଠାଗାର, ୬ ଗୋଟି ପୂର୍ବତନ ଜିଲ୍ଲାବୋର୍ଡ଼ ପାଠାଗାର, ୩ ଗୋଟି ସ୍ମୃତି ପାଠାଗାର ଓ ୩୧୪୮ ଗାନ୍ଧୀ ପାଠାଗାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ସହରାଞ୍ଚଳ ଓ ବିଶେଷଭାବେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପ୍ରାୟ ୬୦୦୦ଟି ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଗ୍ରାମ ବହୁଳ ରାଜ୍ୟ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ ଜନସଂଖ୍ୟା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ନିମ୍ନ ପତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ ରଖି କୋଲକତାରେ ସ୍ଥାପିତ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ୧୯୭୨ ମସିହାଠାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଅଗ୍ରଗତିରେ ସହାୟକର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରି ଆସୁଅଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ସହ ପାଠାଗାର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ, ପଠନୋପକରଣ ଓ ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରି ଆସୁଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଜନଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ସହ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସାମାଜିକ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିବ । ଏଥିନିମ୍ନ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଉନ୍ନତଧରଣର ପାଠାଗାର ସେବା ପ୍ରଦାନ, ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ଓ ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ମାର୍ଗଦର୍ଶନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ୨୦୦୧ ମସିହାରେ “ଓଡ଼ିଶା ସାର୍ବଜନୀନ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆଇନ” ପ୍ରଣୟନ କରି ୨୦୦୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ଏହି ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ବୋଲି ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଆଇନଟି ବିଧିବଦ୍ଧଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ତଥା ପାଠାଗାର ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରସାରିତ ଓ ଉନ୍ନତ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ସମସ୍ତ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ସଂସ୍କୃତିକ ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ । ଏହି ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନାର ଦାୟିତ୍ୱ ସାଧାରଣତଃ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସଂପାଦକ/ପାଠାଗାରିକ ମାନଙ୍କ ଉପରେ

ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ଏମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ଓ ବିନା ପାରିଶ୍ରମିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ନିମିତ୍ତ ଏହି ସମସ୍ତ ପାଠାଗାରିକ ମାନେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ସହ ପରିଚିତ ହେବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଆଧୁନିକ ପାଠାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଅନଭିଜ୍ଞ ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉକ୍ତ ଭାବେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ଓ ପାଠକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ବିଜ୍ଞାନର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି ତଥା ପାଠାଗାର-ସେବା ବିଭାଗର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ରାଜା ରାମମୋହନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ତରଫରୁ ଗ୍ରାମାଣ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛକାଳୀନ କର୍ମଶାଳା (Orientation workshop) କରିଥାରେ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଅଛି । ଏହି ତାଲିମ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ ଓ ଉନ୍ନତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବେ ପରିଚିତ କରାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ “ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା” ନାମକ ଏହି ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନର କେତେକ ମୌଳିକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହି ପୁସ୍ତିକାର ବିଭିନ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟରେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ତର ଅର୍ଥାତ୍ ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଉପରେ ସମ୍ୟକ ଧାରଣା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ପାଠାଗାରର ପରିଚାଳନା ଓ ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ । ୧ମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପୁସ୍ତକ ଚୟନ, କ୍ରୟ ଓ ପଞ୍ଜିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ୨ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପୁସ୍ତକର ବର୍ଗୀକରଣ (Classification), ସୂଚକରଣ (Cataloguing) ଓ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ପ୍ରଣୟନ (Bibliography) କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ । ୩ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପାଠକ ସେବା ବିଭାଗ ଅର୍ଥାତ୍ ପାଠକ/ପାଠିକା ମାନଙ୍କ ସହସାଧାରଣ ପଞ୍ଜିକରଣ ଓ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ସେବା ସଂପାଦନ ହୋଇଥାଏ । ସଂବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବିଭାଗ, ସୂଚନା ଓ ଲୋକସଂପର୍କ ବିଭାଗ, ପାଠାଗାର ଉପକରଣର ଯତ୍ନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ପ୍ରଭୃତି ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନା ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥାରୁ ପୁସ୍ତକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତି ନିମିତ୍ତ ଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମିତ୍ତ Dewey Decimal Classification - 20th Edition ର ଗାଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ, ସୂଚକରଣ ନିମନ୍ତେ AACR-II ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କେତେକ ଉଦାହରଣ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀର ଏକ ନମୁନା ପୃଷ୍ଠା ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଅଛି । ଆମର ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଗ୍ରାମାଣ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ପାଠାଗାରିକ/ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହେବ ।

ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶନ ନିମିତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ତଥା ପାଠାଗାର-ସେବା ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ଦିଗ୍‌ବର୍ଦ୍ଧନ ଦେବୀ ସହ ଏହାର ‘ଅଗ୍ରଲେଖ’ ଲେଖୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଆମର ଆନ୍ତରିକ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଅଛୁ । ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଲିଭିନସ୍ କିଣ୍ଡୋ ଏହି ପୁସ୍ତିକା ନିମିତ୍ତ ତାଙ୍କର ‘ଶୁଭେଚ୍ଛା ବାଞ୍ଛା’ ପ୍ରଦାନ କରି ଆମମାନଙ୍କୁ ଅନୁଗୃହୀତ କରିଅଛନ୍ତି । ଲତ୍ୟ ବସରେ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗର ନୂତନ ଶାସନ ସଚିବ ଭାବେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଶୋକ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ ଓ ନୂତନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ପାଢୀ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ଗ୍ରହଣ କରି ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିର ଆଶୁ ପ୍ରକାଶନ ନିମିତ୍ତ ଆଗ୍ରହ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିବାରୁ ଉଭୟଙ୍କୁ ମୁଁ ସମ୍ମାନନୀୟ ମନ୍ତ୍ରଣା ତରଫରୁ

ହାର୍ଦ୍ଦିକ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରଣୟନ ଓ ପ୍ରକାଶନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କର୍ମଚାରୀବୃନ୍ଦ ବିଶେଷ ଭାବେ ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର କର, ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରୁଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ବେହେରା, ସହକାରୀ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ପୁସ୍ତିକାଟିକର ପ୍ରକାଶନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହାୟତା କରିଥିବାରୁ ଆମର ଧନ୍ୟବାଦର ପାତ୍ର । ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିର ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସୁଚାରୁରୂପେ ସଂପନ୍ନ କରିଥିବାରୁ ପେଜ୍‌ମେକର (Pagemaker) ର ପରିଚାଳକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବହିପ୍ରସାଦ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ଓ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀବୃନ୍ଦଙ୍କୁ ଆମର ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପରିଶେଷରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରାମାଂକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଓ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରି ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପାଠକ-ସେବାକୁ ସୁସଂଗଠିତ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେଲେ ଆମର ଶ୍ରୀମ ସାର୍ଥକ ହେଲା ବୋଲି ମନେ କରିବୁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର

୧୧ ନଭେମ୍ବର ୨୦୦୪

ଶ୍ରୀ ଅବକାଶ ଜେନା
ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ

ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା

ସଂପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ :

ଶ୍ରୀ ଅବକାଶ ଜେନା, ପ୍ରାଚ୍ଛନ୍ନ ମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ,
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂଦର୍ଭ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, କୋଲକାତା

ଡଃ ବୁଦ୍ଧଦେବ ପଣ୍ଡା

ଉପ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସଂସ୍କୃତି (ପାଠାଗାର) ଓ ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ,
ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟେଷ କୁମାର ବାଲାର୍ଜୀ

ଗ୍ରନ୍ଥାଧ୍ୟକ୍ଷ (୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ), ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରକାଶନ ସହାୟତା:

ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର କର, ଗ୍ରନ୍ଥାଧ୍ୟକ୍ଷ - (III)

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଶ୍ରୀ ରୁଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ବେହେରା, ସହକାରୀ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା

ସଂପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ

ସର୍ବସ୍ଵାଧୀନ ସଂରକ୍ଷଣ: ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ, ୨୦୦୪ (ନଭେମ୍ବର)

ପ୍ରକାଶକ :-

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ଵର

ମୁଦ୍ରଣ - ପେଜ୍‌ମେକର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସର୍ଭିସେସ୍

୧୧୭, ବାପୁଜୀନଗର, ଭୁବନେଶ୍ଵର

ମୁଦ୍ରଣ ସଂଖ୍ୟା :

୧୦୦୦ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୦୪ (ନଭେମ୍ବର)

ମୂଲ୍ୟ - ଟ. ୮୦.୦୦

(ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର

ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, କୋଲକତାର ଆର୍ଥିକ

ସହାୟତାରେ ପ୍ରକାଶିତ)

**PATHAGARAPARCHALANATALIMI
KARYAKRAMNIRDESHKA**

© Harekrushna Mahatab State Library, Bhubaneswar

Prepared by: Board of Editors

First Edition - 2004

Published by:

Harekrushna Mahatab State Library, Bhubaneswar

ISBN-

Printed at - Pagemaker Computer Services

117, Bapuji Nagar, Bhubaneswar

1000 copies, 2004 (November)

Price Rs 80/-

(Published with financial assistance from the Raja
Rammohan Roy Library Foundation, Kolkata)

ଡକ୍ଟର ଦାମୋଦର ରାଉତ
ମନ୍ତ୍ରୀ, ପଞ୍ଚସତରାଜ ଓ ସଂସ୍କୃତି
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଅଫିସ : ୦୭୭୪ - ୨୫୩୭୯୪୦
ଘର : ୦୭୭୪ - ୨୫୩୦୯୧୩
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଶୁଭେଚ୍ଛା

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ତରଫରୁ “ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ଓ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା” ନାମରେ ଏକ ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଶୁଣି ମୁଁ ବିଶେଷ ଭାବେ ଆନନ୍ଦିତ । ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଓଡ଼ିଶାର ସହରାଞ୍ଚଳ ଏବଂ ବିଶେଷ ଭାବେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସର୍ବସାଧାରଣ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରୁଥିବା ପାଠାଗାରିକ ମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହୋଇପାରିବ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବଢ଼ିମାନ ପ୍ରାୟ ୬ ହଜାରଟି ସାଧାରଣ ପାଠାଗାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ୨୦୦୧ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା “ଓଡ଼ିଶା ସାର୍ବଜନୀନ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆଇନ” ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଆଇନଟି ବିଧିବଦ୍ଧଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସାଧାରଣ ପାଠାଗାରମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଆଶାନ୍ୱରୁପ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧିପାଇବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ତେଣୁ ଏହି ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଠାଗାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମ ଦେଇ ଯୁଗୋପଯୋଗୀ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ପାଠାଗାର ସେବା-ବିଭାଗ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ମୌଳିକ ଦାୟାଦ୍ୱ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଆଦର୍ଶ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି କୋଲକାତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ତରଫରୁ ଗ୍ରାମାଣ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ସମ୍ପନ୍ନରେ ଏକ ସୁଚ୍ଚକାଳୀନ ତାଲିମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିବା କଥା ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆସିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ହେବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟାପକ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଆଗ୍ରୀ ଆଗରେ ରଖି ଏହି ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆହୁରି ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି । ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତିକାଟି ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହ କରୁଥିବା ପାଠାଗାରିକ ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣୀତ ଓ ଏଥିରେ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଉପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଉପାଦେୟ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା ହେବ ବୋଲି ମୋର ହୃଦବୋଧ ହେଉଅଛି ।

ପରିଶେଷରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିକୁ ସୁଚାରୁରୂପେ ସଂକଳନ କରିଥିବାରୁ ଅଭିଜ୍ଞ ସଂପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀକୁ ମୋର ସାଧୁବାଦ ଜଣାଉଛି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
୩୧ ଜୁଲାଇ ୨୦୦୪

ଡକ୍ଟର ଦାମୋଦର ରାଉତ

(କ)

ବାବଦ

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆନ୍ତଃକୂଲ୍ୟରେ “ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା” ନାମକ ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର “ଓଡ଼ିଶା ସର୍ବସାଧାରଣ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆଇନ - ୨୦୦୧” ପ୍ରଣୀତ କରିଥିବାରୁ, ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଠିକରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଛୋଟ-ଛୋଟ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁସଂଗଠିତ କରିବା ଏବଂ ଅଗଣିତ ପାଠକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ତାଙ୍କର ମନଲାଖୀ ପୁସ୍ତକଟିଏ ପହଞ୍ଚାଇବା ରାଜ୍ୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରଶାସନର ସର୍ବନିଷ୍ଠ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ।

ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ିଲେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ରତୀ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଯତ୍ନକ୍ରିମା ତାଲିମ ଦେବା, ଆମର ପରମ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।

ବିଜ୍ଞ ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ ଉକ୍ତ ବିଷୟକୁ ବିତାରକୁ ନେଇ ଏହି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରଣୟନ କରିଅଛନ୍ତି । ଆଶା ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଠିକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ତଥା ସୁଧାଜନମଣ୍ଡଳୀରେ ଆଦୃତ ହେବ ।

(ଲିଭ୍ କିଣ୍ଡୋ)

ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ
ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଅଗ୍ରଲେଖା

“ପଠନସେବା” ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ । ଯେଉଁ ଅଗଣିତ ପାଠକ, ଏହି ସେବା ପାଇଁ ସଦାସର୍ବଦା ତାହାଁ ରହିଥାନ୍ତି ସେମାନେ ହେଲେ ଛାତ୍ର, ଶିକ୍ଷକ, ଗବେଷକ, ଚିକିତ୍ସକ, ପୂଜକ ଆଦି ଅନେକ ବର୍ଗ ଓ ଶ୍ରେଣୀର । ଆଜିକାଲିର ଯୁଗ ହେଉଛି - ସୂଚନା ସେବାର ଯୁଗ । ଯିଏ ଯେତେ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହଣରେ ପାରଦର୍ଶୀ, ସେ ସେତେ ପରାଜ୍ଞା ଓ କ୍ଷମତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ପାଠାଗାର ଏହି ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହର ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର । ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସେବା କରି ଆସୁଅଛି । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସର୍ବସାଧାରଣ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଅନେକ ଅନୁଦାନ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।

ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପାଠାଗାର ଓ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରିକ ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମଦେଇ ଯୁଗୋପଯୋଗୀ କରିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାରର ଏକ ପରମ ଦାୟିତ୍ୱ ହିସାବରେ ଗଣାଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଖସଡ଼ା ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହାକୁ ଅଭିଜ୍ଞ ସଂପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ ଉକ୍ତ ଖସଡ଼ା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ବିଷୟବସ୍ତୁର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରି, ବିଭିନ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଆଶାକରାଯାଏ, ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେବ ।

ଏହି ଅବକାଶରେ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିବା ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକାଟି ଏକ ସ୍ୱାଗତ ଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ।

ଏହି ସାଧୁ ଉଦ୍ୟମ ସଫଳତା ଲାଭ କରୁ, ଏହାହିଁ କାମନା ।

ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସଂସ୍କୃତି,

ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର-ସେବା ଓ ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉପକ୍ରମଣିକା

ମାନବ ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ବିକାଶ ପଥରେ ପୁସ୍ତକ ଓ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ସଦାସର୍ବଦା ରହି ଆସିଅଛି । ପାଠାଗାର ଅଧ୍ୟୟନର ପାଠସୁଳୀ ଓ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣର କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ଜନଶିକ୍ଷାର ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମାଧ୍ୟମରୂପେ ପରିଗଣିତ । ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ସମସ୍ତ ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଜ୍ଞାନରାଶି ଏହି ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଅଛି । ଅଧୁନା କାଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଜ୍ଞାନ ରାଶିର ବିସ୍ଫୋରଣ (Knowledge explosion) ଘଟିଚାଲିଛି । ପାଠାଗାରରେ ସଂଗୃହୀତ ଏହି ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନରାଶିକୁ ପାଠକ ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିତରଣ କରିବା ବା ପହଞ୍ଚାଇଦେବା ହେଉଛି ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟର ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ, ଉଠିବା ପରିଚାଳନା ଓ ଉନ୍ନତ ପାଠାଗାର-ସେବା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶାଳୀ । ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଭୂମିରେ ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପାଠାଗାର-ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେତେଟା ଉନ୍ନତ ସ୍ତରକୁ ଆସିପାରିନାହିଁ । ଅତୀତରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ମଠ, ମନ୍ଦିର ଓ ଭାଗବତ ଚୂଳୀ ପ୍ରଭୃତି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାଠାଗାର ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେଇ ଆସିଅଛି । ଆଧୁନିକ କାଳରେ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ପାଠକ ସମାଜକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାରମାନ ଗଢ଼ିଉଠିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ୧୯୮୯ ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର, ଗୋଟିଏ ସର୍ବଭିତ୍ତିଜନାଲ୍ ପାଠାଗାର, ୬ ଗୋଟି ପୂର୍ବତନ ଜିଲ୍ଲାବୋର୍ଡ଼ ପାଠାଗାର, ୩ ଗୋଟି ସ୍ମୃତି ପାଠାଗାର ଓ ୩୧୪୮ ଗାନ୍ଧୀ ପାଠାଗାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ସହରାଞ୍ଚଳ ଓ ବିଶେଷଭାବେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପ୍ରାୟ ୬୦୦୦ଟି ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଗ୍ରାମ ବହୁଳ ରାଜ୍ୟ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ ଜନସଂଖ୍ୟା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ନିମ୍ନପତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ ରଖି କୋଲକାତାରେ ସ୍ଥାପିତ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ୧୯୭୨ ମସିହାଠାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଅଗ୍ରଗତିରେ ସହାୟକର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରି ଆସୁଅଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ସହ ପାଠାଗାର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ, ପଠନୋପକରଣ ଓ ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରି ଆସୁଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଜନଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ସହ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସାମାଜିକ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିବ । ଏଥିନିମ୍ନାଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଉନ୍ନତପରଣର ପାଠାଗାର ସେବା ପ୍ରଦାନ, ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ଓ ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ମାର୍ଗଦର୍ଶନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ୨୦୦୧ ମସିହାରେ “ଓଡ଼ିଶା ସାର୍ବଜନୀନ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆଇନ” ପ୍ରଣୟନ କରି ୨୦୦୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ଏହି ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ବୋଲି ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଆଇନଟି ବିଧିବଦ୍ଧଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ତଥା ପାଠାଗାର ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରସାରିତ ଓ ଉନ୍ନତ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ସମସ୍ତ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ସଂସ୍କୃତିକ ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ । ଏହି ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନାର ଦାୟିତ୍ୱ ସାଧାରଣତଃ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସଂପାଦକ/ପାଠାଗାରିକ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ଏମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ଓ ବିନା ପାରିଶ୍ରମିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ନିମ୍ନ ଏହି ସମସ୍ତ ପାଠାଗାରିକ ମାନେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ସହ ପରିଚିତ ହେବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଆଧୁନିକ ପାଠାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ପନ୍ନରେ ସେମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଅନଭିଜ୍ଞ ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉଠିବା ଭାବେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ଓ ପାଠକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମ୍ନ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ବିଜ୍ଞାନର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି ତଥା ପାଠାଗାର-ସେବା ବିଭାଗର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ରାଜା ରାମମୋହନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ତରଫରୁ

ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ତାଲିମ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ ଓ ଉନ୍ନତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ସାର୍ବଜନୀନ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବେ ପରିଚିତ କରାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ “ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା” ନାମକ ଏହି ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ଓ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନର କେତେକ ମୌଳିକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହି ପୁସ୍ତିକାର ବିଭିନ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟରେ ପାଠାଗାର ପରିଚାଳନାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ତର ଅର୍ଥାତ୍ ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଉପରେ ସମ୍ୟକ ଧାରଣା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ପାଠାଗାରର ପରିଚାଳନା ଓ ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ । ୧ମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପୁସ୍ତକ ଚୟନ, କ୍ରୟ ଓ ପଞ୍ଜିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ୨ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପୁସ୍ତକର ବର୍ଗୀକରଣ (Classification), ସୂଚକରଣ (Cataloguing) ଓ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀପ୍ରଣୟନ (Bibliography) କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ । ୩ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପାଠକ ସେବା ବିଭାଗ ଅର୍ଥାତ୍ ପାଠକ/ପାଠିକା ମାନଙ୍କ ସହସମ୍ପତ୍ତା ପଞ୍ଜିକରଣ ଓ ପୁସ୍ତକ ଯୋଗାଣ ସେବା ସଂପାଦନ ହୋଇଥାଏ । ସଂବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବିଭାଗ, ସୂଚନା ଓ ଲୋକସଂପର୍କ ବିଭାଗ, ପାଠାଗାର ଉପକରଣର ଯତ୍ନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ପ୍ରଭୃତି ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନା ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଏତଦ୍ବ୍ୟତୀତ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ ପାଠାଗାର ସଂସ୍ଥାରୁ ପୁସ୍ତକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତି ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି ।

ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶନ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି । ପୁସ୍ତକ ବର୍ଗୀକରଣ ନିମ୍ନିଆବେଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ନିୟମାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି ।

ପରିଶେଷରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରାମାଂକରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ପାଠାଗାରିକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଓ ଦିଗ୍ଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନ କରି ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠାଗାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପାଠକ-ସେବାକୁ ସୁସଂଗଠିତ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେଲେ ଆମର ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେଲା ବୋଲି ମନେ କରିବୁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
୧୧ ନଭେମ୍ବର ୨୦୦୪

ଶ୍ରୀ ଅବକାଶ ଜେନା
ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ

(୫)

ସୂଚୀପତ୍ର

ଅଧ୍ୟାୟ	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ	ପାଠାଗାର ସ୍ଥାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	୧
ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ	ପାଠାଗାରର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଇତିହାସ	୨
ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ	ପୁସ୍ତକ ଚୟନର ନୀତି, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ନିୟମ ଓ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	୪
ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ	ବୈଷୟିକ ସେବା ବିଭାଗ	୭
	- ଲେବୁଲ ଲଗାଇବା (Label Pasting)	୭
	- ବର୍ଗୀକରଣ (Classification)	୭
	- ସୂଚୀକରଣ (Cataloguing)	୨୮
	- ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ ପ୍ରଣୟନ (Compilation of Bibliography)	୪୭
ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ	ପାଠକ ସେବା ବିଭାଗ	୪୯
ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ	ସମାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ବିଭାଗ	୬୨
ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ	ସୂଚନା ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ	୬୬
ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ	ପାଠାଗାର ଉପକରଣର ଯତ୍ନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ	୬୭
ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ	ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ	୬୮
ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ	ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପାଠାଗାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା	୬୯
ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ	ଶେଷକଥା	୮୩
	ପରିଶିଷ୍ଟ - କ, ଖ, ଗ, ଘ, ଙ, ଚ, ଛ, ଜ, ଝ, ଞ, ଟ, ଠ, ଡ ଓ ଢ ଅତିରିକ୍ତ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ତଥ୍ୟ	୮୪

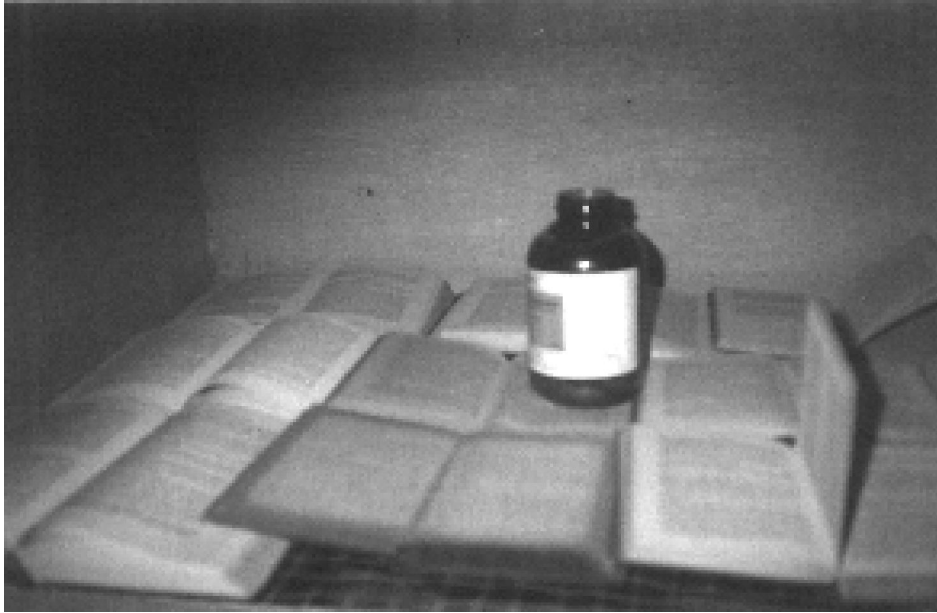
ସା ବିଦ୍ୟା ଯା ବିମୁକ୍ତୟେ

Sa Vidya Ya Vimuktaye-
Who liberates our mind from ignorance

Kenopanished

"I do not want my house to be walled in all sides and my windows to be stopped. I want culture of all lands to be blown about my house as freely as possible. But I refuse to be blown off my feet by any."

Mahatma Gandhi

ପୁସ୍ତକ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ

..." The Public Library, the local gateway to knowledge, provides the basic conditions for lifelong learning, independent decision - making and cultural development of the individual and the social groups."

UNESCO PUBLIC LIBRARY MANIFESTO, 1994